

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do planu ogólnego Miasta Leżajsk

Warszawa, 15.12.2025 r.

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Miasta Leżajsk
Zlecniodawca:	Miasto Leżajsk
Opracowujący:	BUDPLAN Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Autor opracowania:	mgr Agata Grzelak

Agata Grzelak

Spis treści

1	Wprowadzenie	8
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	8
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	8
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	9
2.1	Cele i zawartość dokumentu	9
2.2	Powiązania z innymi dokumentami.....	14
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	38
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	38
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	39
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	39
7	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania	40
8	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego	42
8.1	Położenie geograficzne i geomorfologia	42
8.2	Budowa geologiczna.....	45
8.3	Złoża kopalin.....	49
8.4	Warunki hydrologiczne	51
8.4.1	Wody powierzchniowe	51
8.4.2	Wody podziemne.....	52
8.5	Gleby	61
8.6	Warunki klimatyczne	62
8.7	Szata roślinna	62
8.7.1	Zbiorowiska leśne i nieleśne o charakterze naturalnym i półnaturalnym	62
8.7.2	Tereny zieleni urządzonej	70
8.8	Fauna.....	70
8.9	Powiązania ekologiczne.....	71
8.10	Formy ochrony przyrody	73
8.11	Walory krajobrazowe i turystyczne	84
9	Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska	85
9.1	Stan środowiska	85
9.1.1	Powietrze atmosferyczne	85
9.1.2	Jakość wód powierzchniowych	87
9.1.3	Jakość wód podziemnych	92
9.2	Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń	92
10	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego	93

11	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu .	94
11.1	Identyfikacja głównych zagrożeń	94
11.1.1	Zagrożenie osuwiskowe	94
11.1.2	Zagrożenie powodziowe	94
11.1.3	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	98
11.1.4	Zagrożenia dla jakości powietrza	100
11.1.5	Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych	100
11.1.6	Zagrożenia dla jakości gleb	101
11.1.7	Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000	102
11.1.8	Zakłady stwarzające ryzyko poważnych awarii	102
12	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	103
13	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	103
13.1	Oddziaływanie na ludzi	104
13.2	Wpływ na zwierzęta i rośliny	109
13.3	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną	112
13.4	Oddziaływanie na wodę	112
13.5	Oddziaływanie na powietrze	114
13.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	114
13.7	Oddziaływanie na krajobraz	115
13.8	Oddziaływanie na klimat	116
13.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne	116
13.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	117
13.11	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	118
14	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	118
14.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru ...	119
15	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	120
16	Załączniki	120
17	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	120
18	Materiały źródłowe	122
19	Oświadczenie autora prognozy	124

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Miasta Leżajsk, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr III/18/2024 Rady Miejskiej w Leżajsku z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Leżajska.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie w piśmie z dnia 11 października 2024 r. (znak pisma: WOOŚ.411.1.120.2024.AB.4) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Leżajsku w piśmie z dnia 7 października 2024 r. (znak pisma: PSNZ.9020.2.22.2024).

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część kartograficzna została ujęta w tekście w formie schematów, a także na załączniku graficznym do prognozy.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń planu ogólnego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian

w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie planu ogólnego, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Cele i zawartość dokumentu

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 r.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku przed sporządzeniem projektu planu ogólnego rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Rada Miejska w Leżajsku dnia 24 czerwca 2024 r. podjęła uchwałę Nr III/18/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Leżajska.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 11 stref planistycznych, tj.:

- 1) SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ;
- 2) SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ;
- 3) SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ;
- 4) SU – STREFA USŁUGOWA;
- 5) SP – STREFA GOSPODARCZA;
- 6) SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA;
- 7) SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI;
- 8) SC – STREFA CMENTARZY;
- 9) SG – STREFA GÓRNICTWA;
- 10) SO – STREFA OTWARTA;
- 11) SK – STREFA KOMUNIKACYJNA.

Plan ogólny nie wyznacza na terenie miasta Leżajsk strefy **SH - strefa handlu wielkopowierzchniowego**, **SR – strefa produkcji rolniczej**.

Wyznaczone strefy planistyczne uwzględniają istniejące uwarunkowania osadnicze, przyrodnicze, kulturowe, infrastrukturalne i komunikacyjne oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego, w tym kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków. Ponadto strefy te wskazują istniejącą zabudowę, której utrzymanie w planach miejscowych bądź decyzjach o warunkach zabudowy będzie możliwe przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych m.in. z zakresu ochrony przyrody, ochronie zabytków i opiece nad zabytkami czy prawa wodnego.

Wyznaczając strefy planistyczne uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej oraz dotychczasowe dokumenty planistyczne i strategiczne jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

Strefy **SW, SJ i SZ** zostały wyznaczone w granicach:

1. terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu;
2. terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową;
3. obszarów uzupełnienia zabudowy.

Do stref **SW, SJ i SZ** zostały również zakwalifikowane istniejące tereny usług, infrastruktury technicznej i zieleni urządzonej zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

Plan ogólny w strefach SW, SJ i SZ umożliwia realizację innych funkcji niż zabudowa mieszkaniowa. **Szczegółowe ustalenia** dla stref zlokalizowanych w zasięgu oddziaływania linii kolejowej w tym uwzględnienie ograniczeń w zagospodarowaniu wynikających z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego zostaną zawarte w sporządzonym dla tego obszaru miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego bądź decyzji o warunkach zabudowy. Ponadto ze względu na określony w u.p.z.p. zakres planu ogólnego nie jest możliwe wyznaczenie dodatkowych warunków ograniczenia lokalizacji zabudowy.

Dla strefy lub ich części znajdujących się w zasięgu maksymalnych możliwych stref sanitarnych 50 m lub 150 m od czynnych cmentarzy lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego. Występowanie stref sanitarnych nie wyklucza ustalenia stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową, gdyż profile funkcjonalne ww. stref umożliwiają wyznaczenie na etapie planu miejscowego terenów bez możliwości lokalizowania budynków mieszkalnych.

Strefy SU, SP i SI zostały wyznaczone na obszarach istniejącej zabudowy o danej funkcji oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych i strategicznych jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej.

Strefy SN i SC zostały wyznaczone na obszarach istniejącego zagospodarowania o danej funkcji oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych i strategicznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiająca zaspokojenie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie sportu, rekreacji i pochówku.

Plan ogólny w strefie **SC poza terenem cmentarza** umożliwia realizację innych funkcji określonych w rozporządzeniu POG. Na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarza regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W części graficznej uzasadnienia wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwia lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

Rozbudowa istniejących czynnych cmentarzy będzie możliwa przy spełnieniu wymagań określonych w przepisach odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych m.in.:

1. odległości od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m;
2. odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowywujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
3. ukształtowania terenu umożliwiające łatwy spływ wód deszczowych oraz nie podległą zalewom;
4. głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spadku,
5. rodzaju gleby tj. gleba pod cmentarz powinna być przepuszczalna i nie zawierać węglanu wapnia.

Strefy SG zostały wyznaczone na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż, za wyjątkiem złóż gazu ze względu na jego charakter, każda strefa umożliwiają jego eksploatację.

Określenie uwarunkowań zagospodarowania ww. stref górniczych oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy oraz wyznaczenie pasów ochronnych dla stref sąsiednich nastąpi na etapie sporządzenia dla tych stref miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto należy zauważyć, że **ustalenia dla stref górnictwa wynikają z określonego w u.p.z.p. zakresu ustaleń planu ogólnego.**

Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego:

- uwarunkowań zagospodarowania terenu górniczego oraz ograniczeń w jego użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy w obszarze górniczym, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni,
- pasów ochronnych dla stref sąsiednich, nie objętych eksploatacją złóż,
- określenia rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji złóż,

z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p.

Rekultywacja stref górnictwa po zakończeniu eksploatacji kopaliny powinna odbywać się w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji opisane w wydanej dla danego obszaru koncesji.

Strefy SO zostały wyznaczone na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych tj. rezerwat przyrody „Las Klasztorny” oraz obszar Natura 2000 SOO Dolina Dolnego Sanu PLH180020. Strefy otwarte SO zostały wyznaczone poza obszarami zabudowy, obejmują tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej oraz tereny dróg. W strefach tych zagospodarowanie poszczególnych terenów odbywa się zgodnie z przepisami odrębnymi w szczególności zgodnie z ustawą o lasach. W strefach otwartych stanowiących lasy w rozumieniu ustawy o lasach będzie możliwe realizowanie obiektów budowlanych związanych z gospodarką leśną.

W strefie otwartej zlokalizowanej w granicach rezerwatu przyrody (1SO) oraz w strefie w granicach obszaru Natura 2000 (39SO) nie określono żadnego profilu dodatkowego. W strefach od 4SO do 38SO ustalono możliwość realizacji wyłącznie terenu zieleni urządzonej, natomiast w strefach 2SO i 3SO dopuszczono teren elektrowni słonecznej.

Strefa SK obejmuje swoim zakresem drogę krajową nr 77, drogi wojewódzkie, drogi gminne klasy zbiorczej, linie kolejowe oraz tereny obsługi komunikacji – parkingi.

Dla poszczególnych **stref planistycznych określono profile dodatkowe** zgodne z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.) lub uwzględniające istniejące uwarunkowania oraz przyjętą politykę przestrzenną. Określone profile dodatkowe umożliwią uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego w taki sposób, aby nie generował on konfliktów przestrzennych i umożliwił zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Dla stref **SI, SN i SC**, zgodnie z **art. 13e ust. 2 pkt 3 u.p.z.p. obligatoryjnie** określa się wyłącznie wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. W związku z powyższym nie określono pozostałych gminnych standardów urbanistycznych. Pozostałe gminne standardy urbanistyczne mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych oraz przepisów odrębnych, a także będą dostosowane do planowanej inwestycji.

Dla stref **SG, SO i SK** nie wyznaczono gminnych standardów urbanistycznych. Zgodnie z **art. 13e ust. 2 u.p.z.p.** dla tych stref **nie jest obligatoryjne** określenie gminnych standardów urbanistycznych. Gminne standardy urbanistyczne mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych oraz przepisów odrębnych, a także będą dostosowane do planowanej inwestycji.

Ponadto należy zauważyć, iż w strefach oznaczonych symbolami SW, SJ, SZ, SU, SP, SN, SC, SO i SK teren infrastruktury technicznej w profilu podstawowym dotyczy terenów telekomunikacji oraz innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.)). **W związku z powyższym na etapie sporządzania miejscowych planów będzie możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury o powierzchni nie większej niż 0,5 ha.**

Zgodnie z rozporządzeniem POG strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren. W związku z powyższym plan ogólny wyznacza strefy komunikacyjne na terenie drogi krajowej, dróg wojewódzkich oraz dróg gminnych w granicach działek ewidencyjnych lub wynikających z linii rozgraniczających ustalonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto w projekcie planu ogólnego określono **obszary uzupełnienia zabudowy**.

Proces inwestycyjny na obszarach poza obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego opiera się na wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

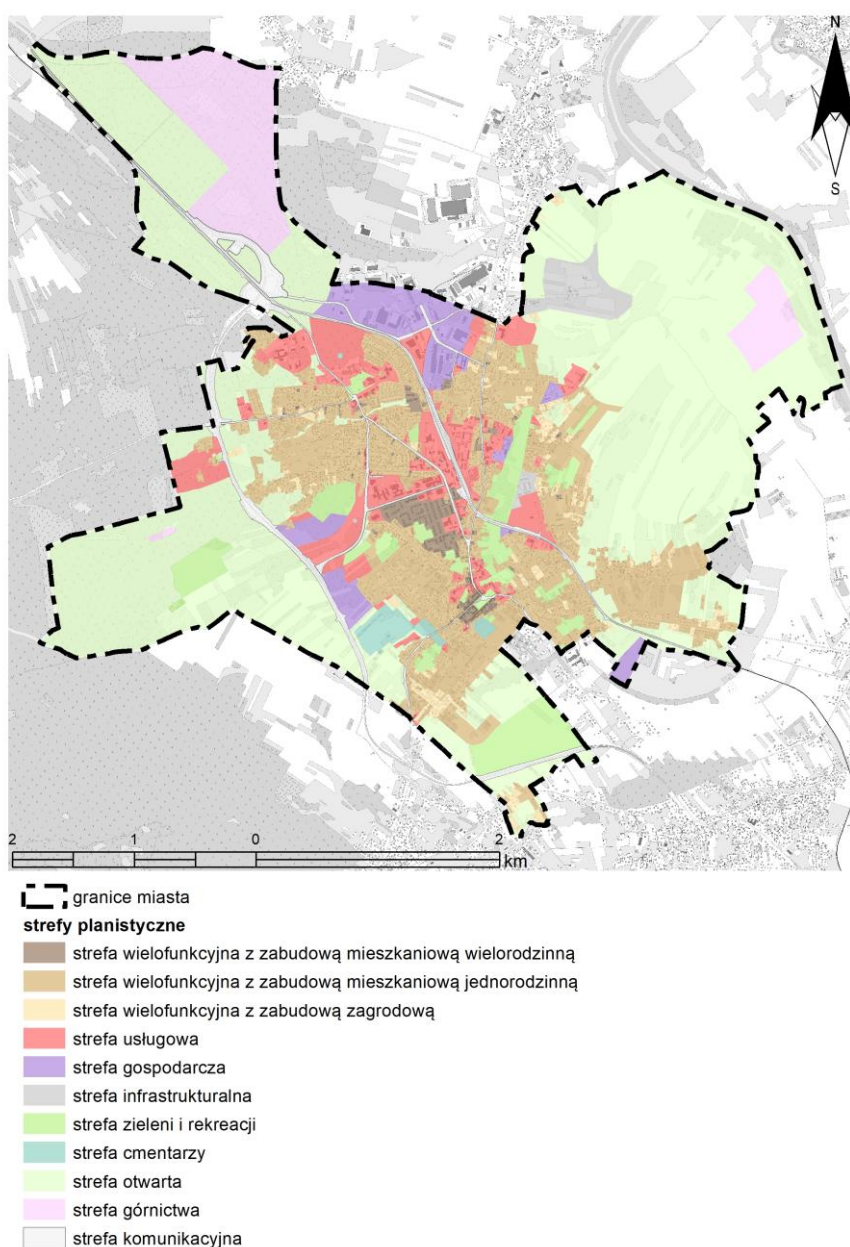
Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1a u.p.z.p. wydanie decyzji o warunkach zabudowy jest możliwe jedynie w przypadku spełnienia m.in. warunku położenia terenu na obszarze uzupełnienia zabudowy.

Ze względu, iż powierzchnia obowiązujących planów miejscowych wynosi ok. 203,7 ha, co stanowi jedynie 9,89% powierzchni miasta zasadne jest wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy, aby umożliwić mieszkańcom miasta oraz inwestorom dalszy proces inwestycyjny w oparciu o plan ogólny miasta Leżajsk.

Obszary uzupełnienia zabudowy zostały wyznaczone zgodnie z §1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. z 2024 r., poz. 729, dalej *rozporządzenie OUZ*).

Obszar uzupełnienia zabudowy wyznaczony zgodnie z ww. ustaleniami rozporządzenia OUZ wynosi 4 916 185 m².

Rysunek 1. Strefy planistyczne na obszarze Miasta Leżajsk (źródło: opracowanie własne – projekt planu ogólnego)

2.2 Powiązania z innymi dokumentami

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego został przyjęty Uchwałą nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, zmieniony Uchwałą Nr XXXI/340/04 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego oraz Uchwałą nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego jest zgodny ze Strategią rozwoju województwa podkarpackiego 2030.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, zgodnie z u.p.z.p., w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. **Miasto Leżajsk należy do Obszaru Funkcjonalnego Innowacyjnego Przemysłu.** Plan ustala dla obszaru następujące zasady zagospodarowania:

OFIP – Obszar Funkcjonalny Innowacyjnego Przemysłu

- rozwój zakładów przemysłowych m.in. w branży lotniczej, elektromaszynowej i chemicznej oraz firm informatycznych, z wykorzystaniem potencjału naukowobadawczego i zaawansowanych technologii z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- wzmacnianie zewnętrznych i wewnętrznych powiązań komunikacyjnych obszaru;
- poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej i kolejowej;
- rozwój atrakcji turystycznych oraz infrastruktury turystycznej, w tym rozwój gospodarstw agroturystycznych;
- użytkowanie dolin rzecznych Wisły, Sanu, Wiśłoki i Wisłoka zapewniające zachowanie drożności i walorów przyrodniczych korytarzy ekologicznych oraz ich zagospodarowanie w dostosowaniu do wymogów ochrony przeciwpowodziowej;
- uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- rozwój rolnictwa ekologicznego dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
- zagospodarowanie turystyczne w dostosowaniu do chłonności środowiska;
- zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i zespołów przestrzennych oraz współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego;
- ochrona i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi, leśnymi i zasobami kopalin;
- rozwój terenów inwestycyjnych przy zapewnieniu wymaganego uzbrojenia.

Na terenie miasta Leżajsk znajdują się poniższe **elementy infrastruktury społeczno-gospodarczej** wskazanej przez plan:

- ośrodek leczenia o znaczeniu ponadlokalnym przewidziany do utrzymania i dalszego rozwoju (szpital powiatowy i specjalistyczny),
- ośrodek przewidziany do wzmocnienia jako centrum kultury o znaczeniu regionalnym,
- ośrodek rozwoju wielofunkcyjnych obiektów sportowo-rekreacyjnych,
- Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro – Park Mielec (5 kompleksów),

- park przemysłowy (1 kompleks),
- obszary atrakcyjne inwestycyjnie.

Na terenie miasta Leżajsk znajdują się poniższe **elementy komunikacji** wskazanej przez plan:

- droga wojewódzka 875 relacji: Mielec – Kolbuszowa – Sokołów Małopolski – Leżajsk,
- droga wojewódzka 877 relacji: Naklik - Leżajsk - Łańcut – Dylągówka – Szklary,
- droga krajowa nr 77 relacji Lipnik – Przemyśl,
- linia kolejowa nr 68 relacji: Lublin –Przeworsk.

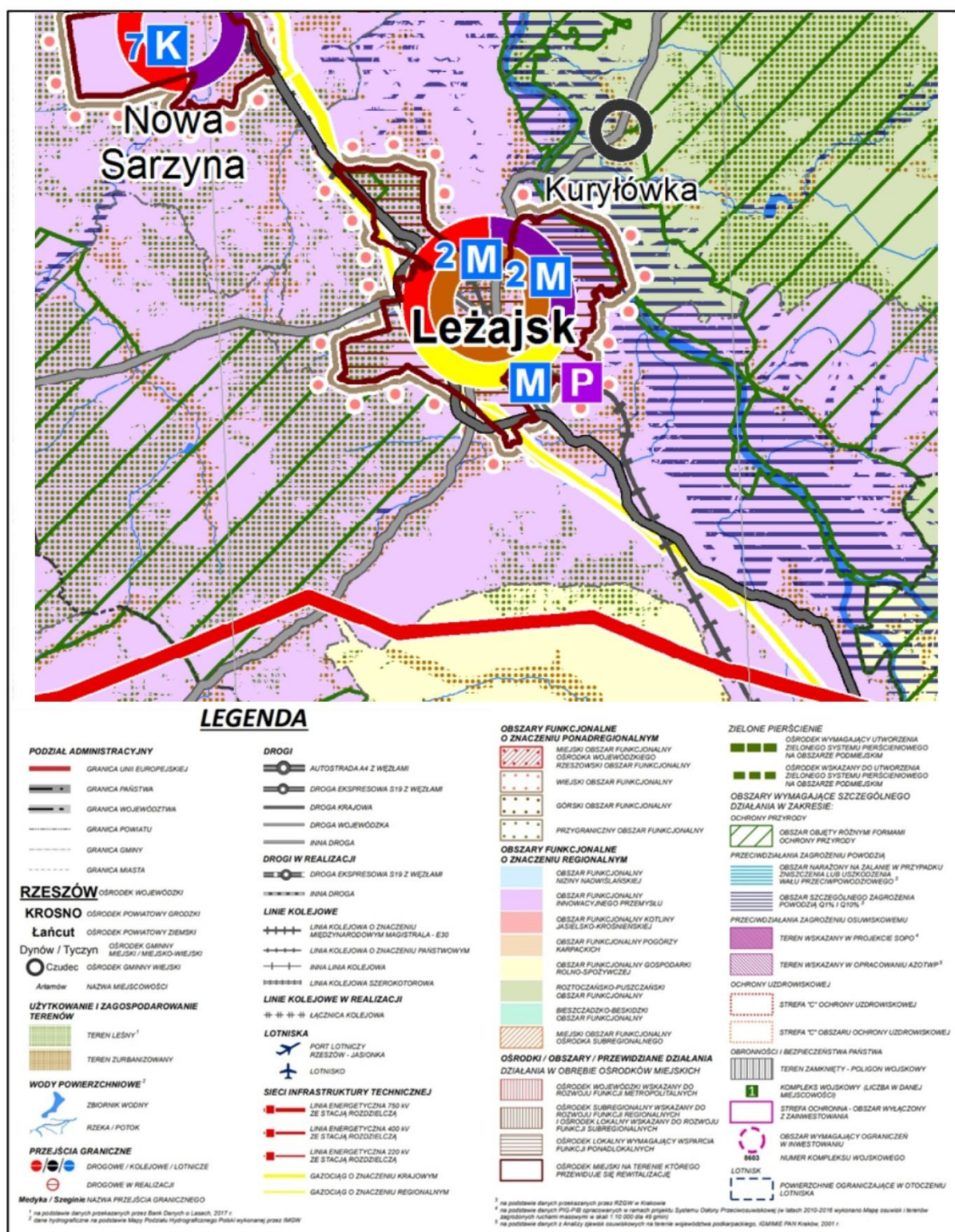
Na terenie miasta Leżajsk znajdują się poniższe **elementy infrastruktury technicznej** wskazanej przez plan:

- linie elektroenergetyczne 110kV (w tym przewidziane do rozbudowy i przebudowy),
- gazociąg o znaczeniu krajowym DN700 relacji Jarosław – Rozwadów,
- gazociąg o znaczeniu regionalnym DN 250/300 relacji Jarosław – Stalowa Wola (przewidziany do rozbudowy i przebudowy),
- główny punkt zasilania komunalny ze stacją redukcyjną 110 kV/SN,
- ciepłownia,
- oczyszczalnia ścieków komunalnych,
- instalacja przetwarzania odpadów zielonych,
- sieć szerokopasmowa eTEN,
- zbiornik małej retencji: Floryda.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego wskazuje dla miasta Leżajsk poniższe **inwestycje do realizacji**:

- Modernizacja kolei konwencjonalnej, nr 68 Stalowa Wola – Rozwadów – Przeworsk,
- Prace na linii kolejowej nr 68 na odcinku Stalowa Wola – Rozwadów – Przeworsk – prace projektowe,
- Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w ramach Programu Strategicznego Błękitny San w aglomeracjach powyżej 10000 Równoważnej Liczby Mieszkańców (RLM),
- Budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej,
- Przebudowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków,
- Budowa prawego wału o długości 43 m na cieku Jagódka (km modelu 6+455 - 6+455),
- Budowa prawego wału o długości 210 m na cieku Jagódka (km modelu 5+611 - 5+819),
- Budowa prawego wału o długości 1302 m na cieku Jagódka (km modelu 4+393 - 4+983).

Rysunek 2. Miasto Leżajsk w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030, mapa 1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna)

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego

Plan ogólny miasta Leżajsk uwzględni zapisy planu zagospodarowania przestrzennego województwa

podkarpackiego poprzez:

1. wyznaczenie stref otwartych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi z wyłączeniem terenów już zainwestowanych, wskazanych do zainwestowania w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub stref w których profile funkcjonalne nie dopuszczają lokalizacji budynków;
2. wyznaczenie stref gospodarczych uwzględniając istniejące zainwestowanie oraz umożliwienie rozwoju zakładów przemysłowych;
3. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając degradację otwartych terenów i przydatnych dla rolnictwa;
4. wyznaczenie stref planistycznych, które umożliwiają zachowanie i ochronę zabytkowych obiektów i zespołów przestrzennych oraz współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego;
5. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniających ochronę krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym oraz określeniem gminnych standardów urbanistycznych, które będą kształtowały ład przestrzenny;
6. wyznaczenie stref wielofunkcyjnych i usługowych które umożliwiają rozwój funkcji turystycznej, w tym agroturystyki z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
7. określone profile funkcjonalne, które umożliwiają utrzymanie i realizację infrastruktury transportowej i infrastrukturalnej;
8. określenie gminnych standardów urbanistycznych - udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej retencję oraz infiltrację wód opadowych do gruntu.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby Planu Ogólnego Miasta Leżajsk, Budplan Sp. z o.o. grudzień 2025

Opracowanie przedstawia strukturę środowiska przyrodniczego z zaznaczeniem jego podstawowych komponentów i zachodzących między nimi związków. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia predyspozycji przyrodniczych, do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze oraz oceną przydatności środowiska pod różne sposoby użytkowania i formy zagospodarowania terenu.

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego:

I. Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Do obszarów o szczególnym znaczeniu dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego zalicza się:

- **obszary stanowiące o strukturze przyrodniczej** tj.: Główny (G) Korytarz Południowy (KPd) biegnie od Bieszczadów poprzez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie, parki krajobrazowe: Czarnorzecko-Strzyżowski, Pasma Brzanki, Ciężkowicko-Rożnowski i Wiśnicko-Lipnicki, następnie przechodzi przez Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski, Beskid Żywiecki, Beskid Śląski, Pogórze Śląskie, lasami w pobliżu zbiornika Goczałkowickiego, Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie, aż do Lasów Rudzkich;
- **dolina Sanu oraz doliny jej dopływów** wraz z obudową biologiczną w postaci łąk i zadrzewień;
- **lasów ochronne**, w tym lasy szczególnie chronione ze względu na trwałe uszkodzenie na skutek działalności przemysłu, czyli wszystkie lasy stanowiące własność Skarbu Państwa;
- **obszary o szczególnych walorach przyrodniczych** objęte ochroną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to obszary o różnym reżimie ochronności, podlegające przepisom odrębnym:
 - o dla **rezerwatu przyrody „Las Klasztorny”** obowiązują zakazy i odstępowstwa zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;

- dla **obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020** obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, a ponadto pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami;
- dla **pomników przyrody** obowiązują zakazy i odstępstwa zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- **zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne** uzupełniające funkcje ochronne lasów (ochrona przed erozją, spływami wód powierzchniowych) oraz ułatwiają migrację gatunków;
- **zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe**, w tym w szczególności zbiorowiska podmokłe występujące w obniżeniach dolinnych;
- **zieleń urządzone**, w tym zieleńce, zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej, ciągom komunikacyjnym, zieleń towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom, stanowiąca ważne uzupełnienie miejskiego systemu przyrodniczego.

II. Obszary rozwoju i ograniczeń funkcji użytkowych

Ograniczenia i wytyczne wynikające z położenia w obrębie obszarów chronionych na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Rezerwat przyrody „Las Klasztorny”

Obszar rezerwatu przyrody „Las Klasztorny” jest wykluczony z możliwości zabudowy, ustalenia planu ogólnego nie mogą mieć negatywnego wpływu na cele ochrony jego ochrony – celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o cechach zespołu naturalnego z bogatą i ciekawą florą, charakteryzującą stosunki przyrodnicze, jakie panowały w dawnej puszczy sandomierskiej. Dla rezerwatu przyrody „Las Klasztorny” nie ustanowiono planu ochrony ani nie obowiązują zadania ochronne, zakazy i odstępstwa obowiązujące na terenie rezerwatu określa art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Obszar Natura 2000 SOO Dolina Dolnego Sanu PLH180020

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.), w odniesieniu do obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zgodnie z art. 28 i art. 29 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura sporządza się plan zadań ochronnych lub plan ochrony.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Ograniczenia wynikające z istniejących zagrożeń naturalnych

W Leżajsku zagrożenie powodziowe stanowi rzeka San oraz rzeki Jagódka i Błotnia, dla których wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. $Q=1\%$ i $Q=10\%$. Są to obszary, na których zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania; lokalizowania nowych cmentarzy.

W obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, mimo braku powyższych zapisów, powinno unikać się lokalizacji zabudowy na tych terenach. Zgodnie z art. 166 ust. 2 pkt 4 projekt planu ogólnego gminy wymaga uzgodnienia z Wodami Polskimi w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Według rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.), zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Zatem do momentu wybudowania kanalizacji sanitarnej, lokalizacja nowej zabudowy na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi jest niemożliwa.

Ograniczenia wynikające z położenia w obrębie GZWP 425 Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów

Obecnie brak. Do czasu ustanowienia obszaru ochronnego wody GZWP nr 425 podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne.

Ograniczenia wynikające z występowania stref ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych

W obrębie stref ochrony pośredniej wyznaczonych dla ujęć wód podziemnych obowiązują ograniczenia w użytkowaniu oraz zagospodarowaniu terenów zgodnie z rozporządzeniami Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin

Zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) w planie ogólnym gminy wymagane jest uwzględnienie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji. Zgodnie z przepisami prawa złoża kopalin podlegają ochronie, a eksploatację złóż prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Na terenie Miasta Leżajskiego występuje 5 udokumentowanych złóż kopalin, tj. trzy złoża piasków, jedno złożo niezawodnionych piasków kwarcowych oraz złożo gazu ziemnego.

Ograniczenia wynikające z występowania gleb chronionych

Ponad połowa gruntów w mieście Leżajsk należy do użytków rolnych (48,7%). Obszar miasta cechuje duże zróżnicowanie gleb i ich rolniczej przydatności. Najwartościowsze gleby organiczne występują w południowo – wschodniej oraz północnej części miasta. Gleby występujące w dolinie rzeki San zaliczane są do kompleksu pszennego dobrego i zajmują około 20% powierzchni gruntów ornych. Największą powierzchnię zajmują gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego. Gleby wysokich klas bonitacyjnych, tj. II, III i IV stanowią 78% powierzchni użytków rolnych. W produkcji roślinnej głównym kierunkiem gospodarczym są zboża i okopowe, a głównymi roślinami ziemniaki i warzywa. Pierwszeństwo tych upraw jest powiązane z rozwiniętym na terenie miasta Leżajskiego przemysłem przetwórstwa owocowo – warzywnego.

Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych położone w granicach administracyjnych miast nie

wymagają uzyskania zgody na przeznaczenie na cele nierolnicze.

Ograniczenia wynikające z występowania gruntów leśnych

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Ograniczenia wynikające z niekorzystnych warunków budowlanych

Rzeźba terenu na ogół nie stwarza problemów dla rozwoju osadnictwa. Obszary o warunkach niekorzystnych dla budownictwa występują na holocenijskich tarasach zalewowych Sanu, gdzie poziom wód gruntowych występuje na głębokości poniżej 2 m p.p.t., a wody mogą wykazywać agresywność względem stali i betonu. Na obszarach tych występują słabonośne grunty organiczne (mady), piaski i mułki. Obszary te mogą być zalewane także w czasie powodzi. Niekorzystne warunki występować mogą również w dolinach pozostałych cieków. Za podłoże utrudniające budownictwo uważa się także grunty niespoiste w stanie luźnym, takie jak piaski eoliczne w wydmach.

PODSUMOWANIE

zakaz zabudowy lub zabudowa po uzyskaniu pozwolenia	ograniczenie zabudowy
udokumentowane złoża kopalin	obszar Natura 2000 – obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (tzw. ocena habitatowa)
rezerwat przyrody „Las Klasztorny”	obszary korytarzy ekologicznych
tereny leśne – chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych	obszary o warunkach niekorzystnych dla budownictwa
stanowiska cennej fauny i flory	obszary zagrożone powodzią (wymagane uzgodnienie z Wodami Polskimi)
	strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych

III. Strefy planistyczne – ocena przydatności terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

W opracowaniu ekofizjograficznym oceniono mocne strony oraz istniejące ograniczenia środowiskowe dla wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na terenie Miasta Leżajsk oraz określono przydatność terenów gminy do objęcia daną strefą planistyczną.

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dotatkowy				
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; walory krajobrazowe i przyrodnicze (dolina Sanu, rezerwat przyrody „Las Klasztorny”, lasy, tereny zieleni urządzonej); potencjalne miejsca zatrudnienia: - o sektor rolniczy, - o zakłady przemysłowe, - o usługi; wysoki udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji,	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; tereny o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu, słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

¹ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.).

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					turystyki;	ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; walory krajobrazowe i przyrodnicze (dolina Sanu, rezerwat przyrody „Las Klasztorny”, lasy, tereny zieleni urządzonej); potencjalne miejsca zatrudnienia: - sektor rolniczy, - zakłady przemysłowe, - usługi; wysoki udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; dostęp do usług	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; tereny o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu, słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki;	ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; walory krajobrazowe i przyrodnicze (dolina Sanu, rezerwat przyrody „Las Klasztorny”, lasy, tereny zieleni urządzonej); potencjalne miejsca zatrudnienia: - sektor rolniczy – rozwinięte rolnictwo i rynek zbytu, - zakłady przemysłowe, - usługi; wysoki udział terenów o korzystnych warunkach	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; tereny o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu, słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody;	istniejące tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					dla posadowienia budynków; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki; przewaga gleb wysokich klas bonitacyjnych, tj. II, III i IV klasa bonitacyjna; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu we wschodniej oraz południowo-zachodniej części miasta;	udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	potrzeba rozwoju/ uzupełnienia oferty sektora usługowego; wolne tereny inwestycyjne;	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; tereny o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu,	istniejące tereny zabudowy usługowej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	oddalenie od dużych ośrodków miejskich – Rzeszów, Lublin; wolne tereny inwestycyjne;	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; tereny o niekorzystnych warunkach dla	obecnie na terenie miasta nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlowe, przy czym ze względu na wolne tereny inwestycyjne, brak jest przeciwwskazań dla wyznaczenia tej strefy - lokalizacja nowej zabudowy jest zależna od ograniczeń środowiskowych, lokalizacja obiektu handlu wielkopowierzchniowego może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu, słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	przestrzennego
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	silne tradycje przemysłowe, obecność znaczących zakładów przemysłowych; wolne tereny inwestycyjne, w tym przynależność do Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Mielec – Podstrefa Leżajsk; dostęp do drogi krajowej, dróg wojewódzkich i linii	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych;	istniejące tereny zabudowy produkcyjnej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowej

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					kolejowej;	tereny o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu, słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	korzystne ukształtowanie terenu oraz warunki topoklimatyczne; popyt na zdrową żywność; rozwinięty rynek zbytu (HORTINO Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o.); przewaga gleb wysokich	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; potrzeba ochrony przed	istniejące tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		technicznej			klas bonitacyjnych, tj. II, III i IV klasa bonitacyjna; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu we wschodniej oraz południowo-zachodniej części miasta;	nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; tereny o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu, słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	potrzeba rozwoju infrastruktury technicznej, tj. obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką, gazownictwem, gospodarką odpadami,	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu	istniejące tereny infrastruktury technicznej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					gospodarką wodno-kanalizacyjną oraz urządzenia wodne; potrzeba zapewnienia obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych;	i użytkowaniu terenów; tereny o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu, słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług	50	walory krajobrazowe i przyrodnicze (dolina Sanu, rezerwat przyrody „Las Klasztorny”, lasy, tereny zieleni urządzonej); rozwinęta komunikacja - dostęp do drogi krajowej, dróg wojewódzkich i linii kolejowej;	niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów;	istniejące tereny zieleni urządzonej wraz z towarzyszącymi terenami komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej, tereny wolne od zabudowy, w tym nadbrzeża rzek San i Jagódka, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
			zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu		baza noclegowa i gastronomiczna; atrakcje turystyczne (szlaki rowerowe, obiekty sportowo-rekreacyjne, muzea, zabytki, rynek wraz ze staromiejską zabudową, zespół klasztorny oo. Bernardynów, zalew „Floryda”); potrzeba wykorzystania potencjału turystycznego, walorów przyrodniczych i kulturowych miasta, rozwoju infrastruktury turystycznej, stworzenia przestrzeni do wypoczynku oraz zwiększenia ilości zieleni miejskiej;	tereny o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tarasy zalewowe Sanu, słabonośne grunty organiczne, grunty niespoiste); ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	-	wymagania dotyczące realizacji terenów cmentarnych określają: - o ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 887 ze zm.); - o rozporządzenie Ministra	istniejące tereny cmentarne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest poszerzenie istniejących cmentarzy bądź realizacja

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315); - rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284); - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405);	nowych, przy uwzględnieniu wymagań dotyczących realizacji terenów cmentarnych i ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						niska odporność wód podziemnych na zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, w tym m.in. zakaz lokalizowania cmentarzy; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren	-	udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub	ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; niska odporność wód podziemnych na	tereny, na których udokumentowano złoża kopalin wraz z terenami towarzyszącymi eksploatacji tereny, na których planuje

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dotatkowy				
		technicznej	usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		wykorzystania;	zanieczyszczenia; strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów;	się wydobyć, co umożliwi uzyskanie, po udokumentowaniu złoża, pozwolenia na wydobyć (koncesji)
SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-	walory krajobrazowe i przyrodnicze (występowanie punktowych i obszarowych form ochrony przyrody); zwarte kompleksy leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; dolina Sanu z zachowanym naturalnym, meandrującym korytem; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu we wschodniej oraz południowo-zachodniej części miasta; część miasta położona jest w zasięgu Korytarza Południowego (KPD);	ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody – realizacja instalacji OZE na terenach położonych w zasięgu obszaru Natura 2000 nie może kolidować z przedmiotami ich ochrony (stanowiska i siedliska fauny, siedliska przyrodnicze), dla rezerwatu przyrody „Las Klasztorny” obowiązuje m.in. zakaz budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody;	tereny aktywne przyrodniczo wraz z towarzyszącymi terenami komunikacji i infrastruktury technicznej realizacja OZE przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu	-	potrzeba zapewnienia obsługi komunikacyjnej	strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, w obrębie których	istniejące tereny komunikacyjne wraz

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód		nowych terenów inwestycyjnych; inwestycje wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego;	obowiązują liczne zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów; ograniczenia wynikające z występowania punktowych i obszarowych form ochrony przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;	z towarzyszącymi terenami usługowymi, infrastruktury technicznej oraz tereny aktywne przyrodniczo, na których planuje się poszerzenie istniejących bądź realizację nowych ciągów komunikacyjnych, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym opracowania ekofizjograficznego w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

Przy wyznaczaniu stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych uwzględnione zostały wskazania i wytyczne zawarte ww. opracowaniu poprzez:

1. wyznaczenie stref otwartych, które obejmują rezerwat przyrody, obszar Natura 2000 i pomniki przyrody, a także obejmują większe kompleksy leśne i zadrzewienia. W strefach tych jako profil dodatkowy ustalono możliwość realizacji wyłącznie terenu zieleni urządzonej, a w przypadku rezerwatu przyrody nie ustalono żadnego profilu dodatkowego, w celu zachowania obecnego zagospodarowania;
2. wyznaczenie stref otwartych z zakazem nowej zabudowy, z wykluczeniem istniejącego zagospodarowania oraz terenów budowlanych wynikających z obowiązujących miejscowych planów w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
3. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne;
4. wyznaczenie stref górnictwa na udokumentowanym złożu kopalin, które podlega ochronie w celu zabezpieczenia możliwości jego eksploatacji lub wykorzystania z wyjątkiem złoża gazu, które ze względu na charakter wydobywania, w większości znajduje się w strefie otwartej. Ze względu na charakter złoża, każda strefa umożliwia jego eksploatację. Zgodnie z profilem podstawowym każdej strefy, istnieje możliwość wyznaczenia na etapie miejscowych planów terenu infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.);
5. określenie gminnych standardów urbanistycznych - udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej infiltrację wód opadowych do gruntu;
6. wskazanie w poszczególnych strefach zieleni urządzonej jako profilu dodatkowego.

Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego

Audyt krajobrazowy dla województwa podkarpackiego został przyjęty uchwałą Nr XIII/218/25 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa podkarpackiego. W audycie krajobrazowym wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa podkarpackiego (w tym na obszarze miasta Leżajsk) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych². Ponadto zidentyfikowano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz określono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów.

Na terenie miasta Leżajsk zidentyfikowano łącznie sześć typów krajobrazu, w tym osiem podtypów, które zaprezentowano w 1 oraz na rysunku 3. Spośród zidentyfikowanych krajobrazów jeden został uznany za **krajobraz priorytetowy – krajobraz Leżajsk – klasztor o kodzie 18-512.46-C6**, dla którego zdefiniowano następujące rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:

- Utrzymanie dotychczasowego charakteru krajobrazu z zachowaniem komponowanych cennych układów zieleni i wód.
- Ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze i ludzi.

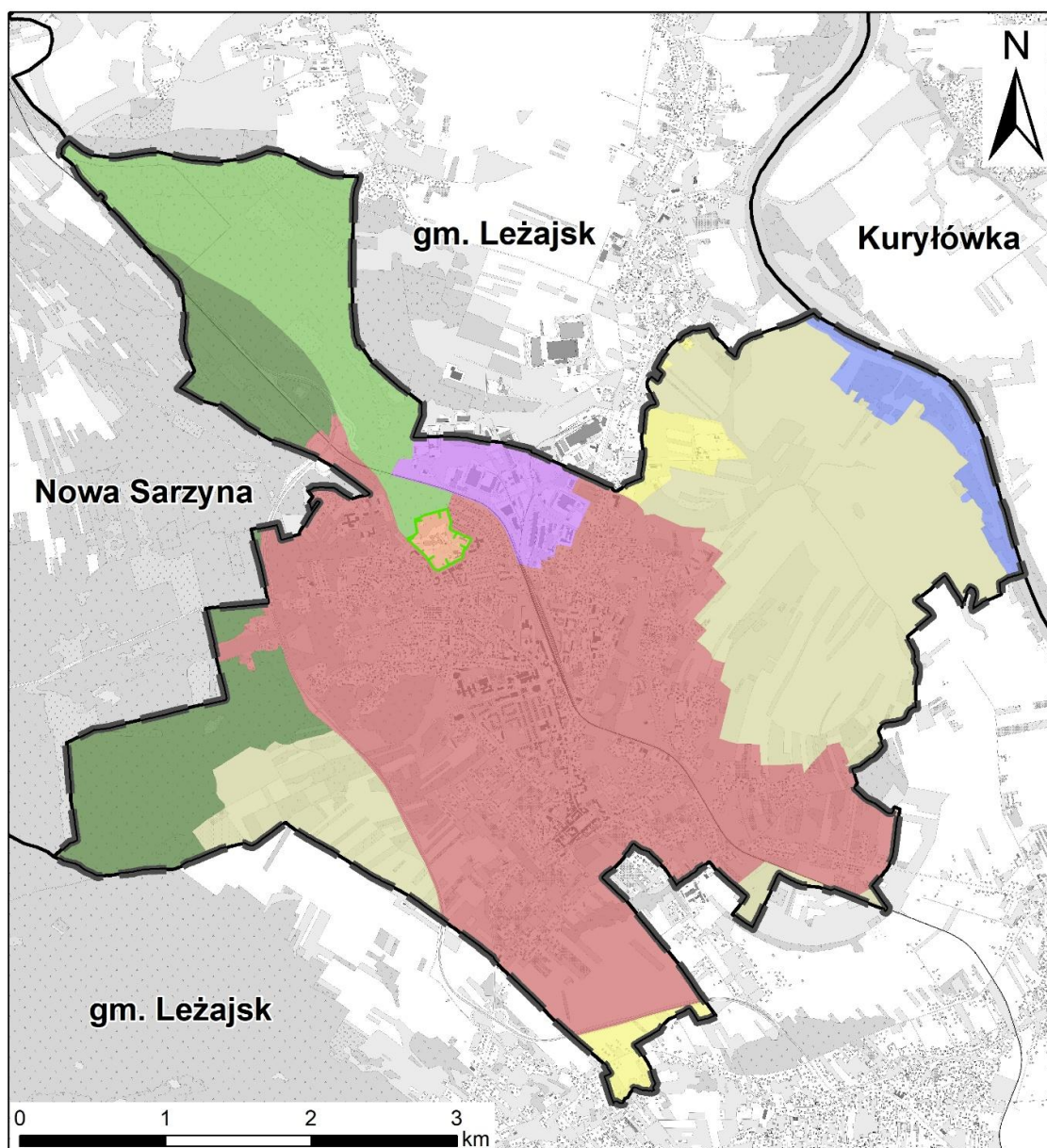
² Krajobraz może być wskazany jako krajobraz priorytetowy, jeżeli jest szczególnie cenny ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, a także spełnia co najmniej jedno z kryteriów, tj. unikatowość występowania, reprezentatywność, dotychczasowej ochrony prawnej, ważności krajobrazu.

- Ochrona jakości krajobrazu w przypadku modernizacji istniejącej i realizacji nowej infrastruktury technicznej.
- Zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu.
- Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych".
- Prowadzenie działań umożliwiających ekspozycję obiektów zabytkowych i ich otoczenia, w tym przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozrostowi roślinności.
- Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji.
- Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.
- Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.
- Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.
- Ochrona i kształtowanie tradycyjnego krajobrazu w celu zachowania historycznie wykształconej lokalnej formy architektonicznej zabudowy oraz wprowadzanie nowej zabudowy w sposób do niej nawiązujący.

Tabela 1. Typy i podtypy krajobrazu na terenie miasta Leżajsk (źródło: Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025)

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu
1. Wód powierzchniowych 1b. Systemy wód płynących	Krajobrazy równinne	18-512.46-05
3. Leśne 3a. Z przewagą siedlisk borowych	Krajobrazy pagórkowate	18-512.48-08
3. Leśne 3b. Z przewagą siedlisk lasowych	Krajobrazy równinne	18-512.46-55
6. Wiejskie 6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	Krajobrazy równinne	18-512.46-02
	Krajobrazy równinne	18-512.46-20
	Krajobrazy pagórkowate	18-512.48-97
6. Wiejskie 6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	Krajobrazy równinne	18-512.46-70
	Krajobrazy dolin	18-512.48-53
8. Podmiejskie i osadnicze 8e. Wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód	Krajobrazy równinne	18-512.46-C6
9. Miejskie 9a. Miejscowości z zachowanym układem historycznym	Krajobrazy równinne	18-512.46-41
	Krajobrazy faliste	18-512.48-64
12. Przemysłowe i energetyczne 12a. Duże kompleksy przemysłowe	Krajobrazy równinne	18-512.46-87

Rysunek 3. Typy i podtypy krajobrazu na terenie miasta Leżajsk (źródło: Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025)

Legenda:

- obszar objęty planem ogólnym
- granice gmin sąsiednich
- krajobraz priorytetowy

typ (podtyp) krajobrazu:

- 1. Wód powierzchniowych (1b. Systemy wód płynących)
- 3. Leśne (3a. Z przewagą siedlisk borowych)
- 3. Leśne (3b. Z przewagą siedlisk lasowych)
- 6. Wiejskie (6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola)
- 6. Wiejskie (6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim)
- 8. Podmiejskie i osadnicze (8e. Wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód)
- 9. Miejskie (9a, Miejscowości z zachowanym układem historycznym)
- 12. Przemysłowe i energetyczne (12a. Duże kompleksy przemysłowe)

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym rekomendacji i wniosków zawartych w Audycie krajobrazowym oraz krajobrazów priorytetowych

Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym zostały uwzględnione poprzez:

1. wyznaczenie stref otwartych znajdujących się w formach ochrony przyrody, w tym objęcie większych kompleksów leśnych i zadrzewień. W strefach tych jako profil dodatkowy ustalono możliwość realizacji wyłącznie terenu zieleni urządzonej za wyjątkiem strefy otwartej znajdującej się w granicach rezerwatu przyrody. W strefie otwartej w granicy rezerwatu przyrody nie określono żadnego profilu dodatkowego. Wyznaczenie stref otwartych ogranicza zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, umożliwia ochronę walorów krajobrazowych z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz utrzymanie szlaków migracyjnych zwierząt;
2. wyznaczenie stref usługowych oraz zieleni i rekreacji w celu umożliwienia rozwoju turystyki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i walorów krajobrazowych gminy;
3. wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;
4. wyznaczenie stref planistycznych, w których zlokalizowane są obiekty zabytkowe, zgodnie z ich obecnym sposobem zagospodarowania, co umożliwi na etapie sporządzania miejscowych planów bądź decyzji o warunkach zabudowy ochronę ich wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych;
5. określenie gminnych standardów urbanistycznych oraz profili dodatkowych, które umożliwią realizację inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i kulturowych;
6. określenie gminnych standardów urbanistycznych, które umożliwią realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony przez Radę Miejską w Leżajsku na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania MPZP oraz wydawania WZ.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy od granic państwa. Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru miasta oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych – z uwagi na kierunkowy, ogólny charakter dokumentu oraz brak wskazania konkretnych inwestycji nie ma podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego Miasta Leżajsk. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne, obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego Miasta Leżajsk będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

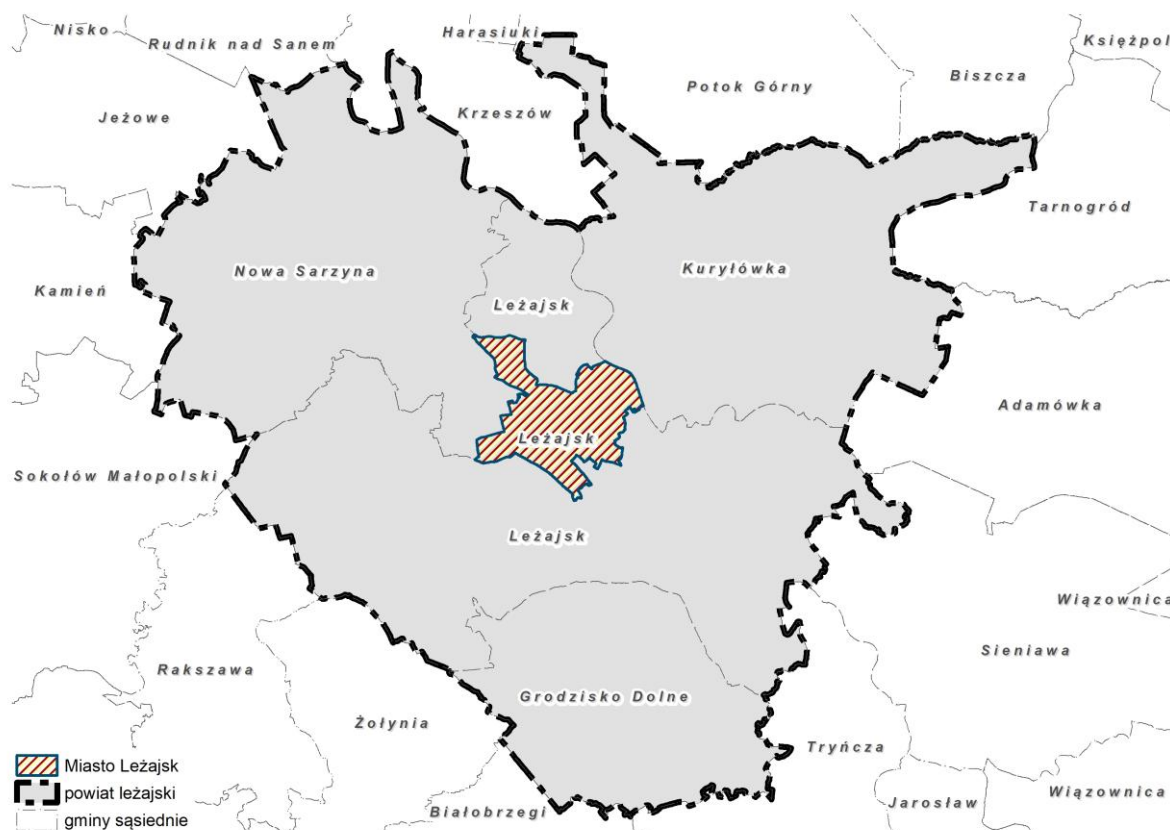
Analiza ustaleń projektu planu ogólnego, dotycząca jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

7 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Miasto Leżajsk położone jest w północnej części województwa podkarpackiego. Jego powierzchnia wynosi ok. 2 058 ha i stanowi ok. 3,4% powierzchni powiatu leżajskiego. Miasto sąsiaduje z gminą wiejską Leżajsk oraz Kuryłówka, a także z gminą miejsko-wiejską Nowa Sarzyna. Pełni funkcję stolicy powiatu leżajskiego, stanowiąc centrum administracyjne, gospodarcze, kulturalne i oświatowe dla okolicznych miejscowości. Miasto Leżajsk zamieszkuje łącznie 12 564 osób (stan na 2024 r., GUS).

Rysunek 4. Położenie Miasta Leżajsk względem podziału administracyjnego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGiK – państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju)

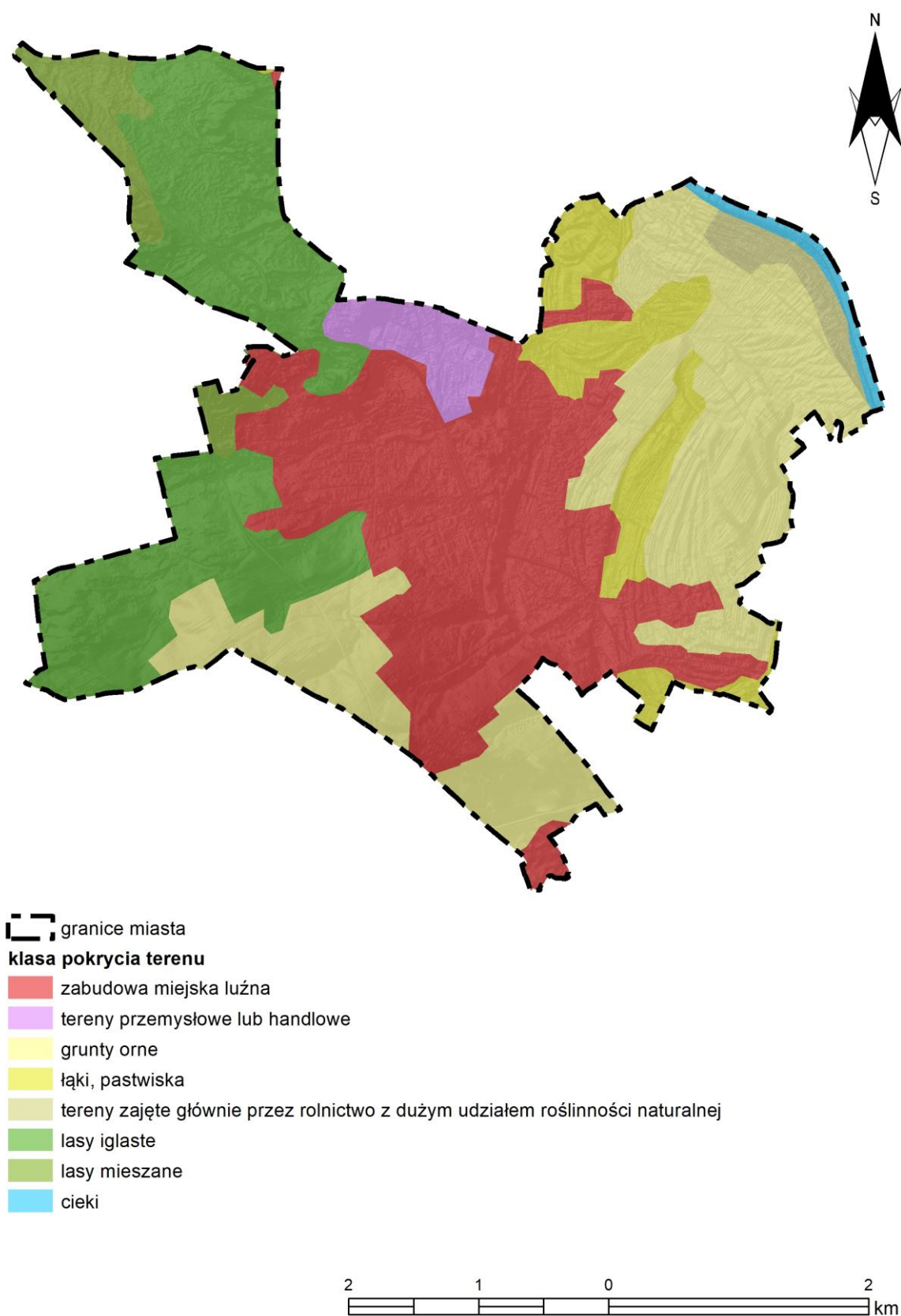

Przez miasto przebiega linia kolejowa nr 68 Lublin Główny – Przeworsk ze stacją kolejową Leżajsk, droga krajowa nr 77 (Lipnik – Przemyśl), drogi wojewódzkie nr 875, 877. Dojazd do innych ważniejszych miast regionu jest stosunkowo łatwy, w tym jego stolicy – Rzeszowa, zajmuje kilkadziesiąt minut.

Miasto stanowi ważny ośrodek przemysłowy w powiecie. Znajdują się tutaj np.: ZPOW HORTINO Sp. z o.o., Fabryka Maszyn NOWA Sp. z o.o., BMF Polska Sp. z o.o., Grupa Silikaty Sp. z o.o. Ważnym elementem pejzażu gospodarczego miasta jest działający w jego pobliżu, na terenie sąsiedniej gminy Leżajsk, Park Przemysłowy Gminy Leżajsk. Jako wyodrębniony obszar jest on w pełni uzbrojony i stanowi podstrefę Mieleckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, a także oddział Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec, oferującej podmiotom gospodarczym szereg możliwości w zakresie dogodnego inwestowania.

Najcenniejszym zasobem środowiskowym znajdującym się w granicach miasta Leżajsk jest rezerwat przyrody „Las klasztorny” o powierzchni 40,37 ha. Stanowi on fragment lasu mieszanego o cechach zespołu naturalnego z bogatą i ciekawą florą, charakteryzującą stosunki przyrodnicze, jakie panowały w dawnej Puszczy Sandomierskiej. Miasto Leżajsk posiada również bogate zasoby kulturowo-historyczne, tj. zabytki ruchome, zabytki nieruchome, zabytki archeologiczne.

Rysunek 5. Schemat pokrycia terenu Miasta Leżajskiego (źródło: Projekt Corine Land Cover 2018 w Polsce został zrealizowany przez Instytut Geodezji i Kartografii i sfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Wyniki projektu zostały pozyskane ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, clc.gios.gov.pl)

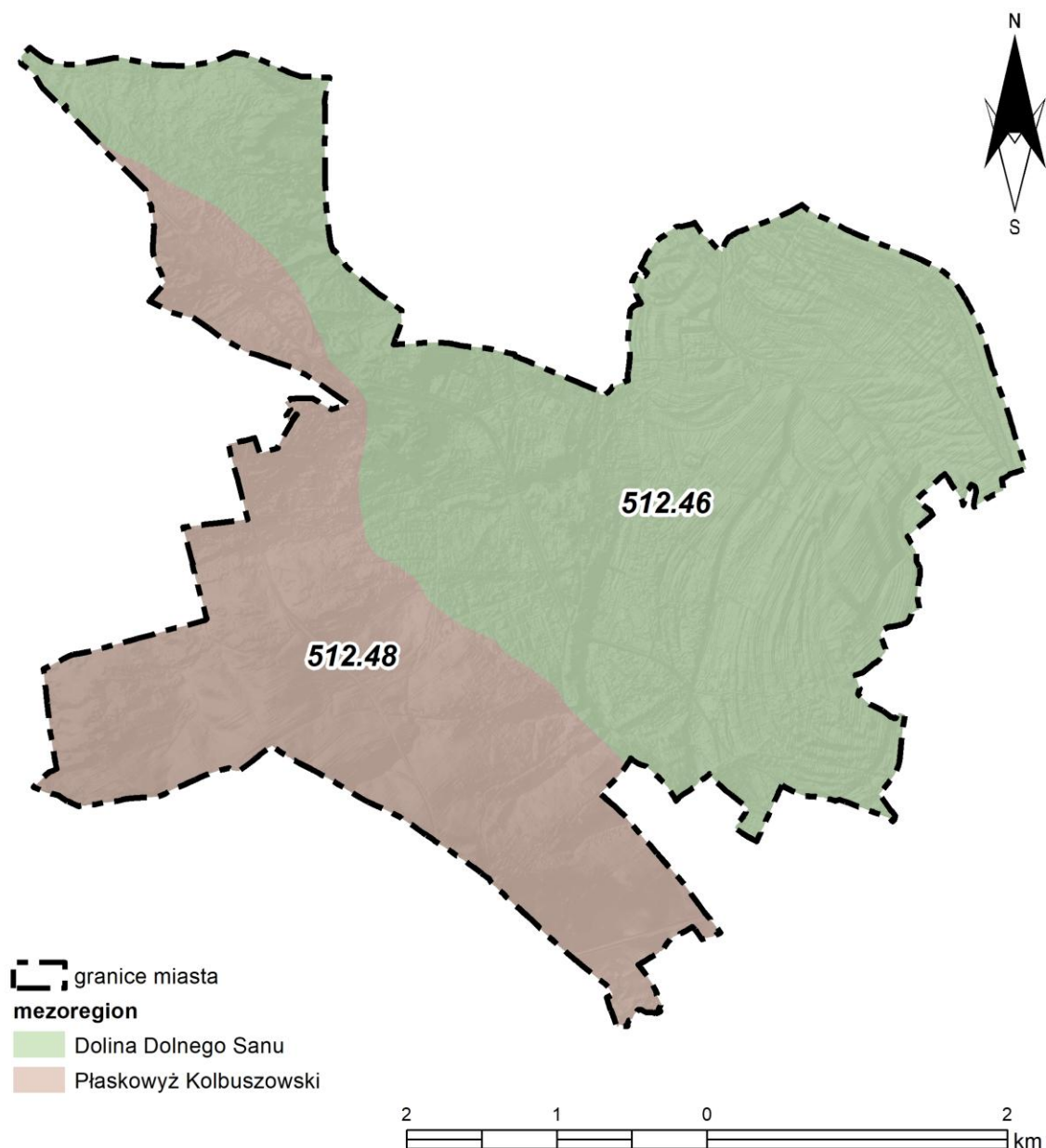
8 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego

8.1 Położenie geograficzne i geomorfologia

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski Miasto Leżajsk zlokalizowane jest w obrębie następujących jednostek:

- Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51)
- Podprowincja: Podkarpacie Północne (512)
 - Makroregion: Kotlina Sandomierska (512.4-5)
 - Mezoregion: Dolina Dolnego Sanu (512.46)
 - Mezoregion: Płaskowyż Kolbuszowski (512.48).

Rysunek 6. Podział Miasta Leżajska na regiony fizyczno-geograficzne (źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych PIG-PIB: Środowisko - regiony fizyczno-geograficzne Polski, J. Solon i inni, 2018)

Mezoregion **Dolina Dolnego Sanu**³ stanowi wciętą, rozległą dolinę Sanu o szerokości od około 5 do około 15 km, z wiekiem określonym na schyłek zlodowaceń południowopolskich i wielki interglacjał. W osadach piasków i żwirów, o miąższości kilkudziesięciu metrów, stwierdzono przepływ wód w kierunku południowym, do Dniestru, przy zatamowanym przez lądolód przepływie ku północy. Dominujący udział w tworzeniu doliny miały jednak wody odpływające ku północy, po ustąpieniu lądolodu. Po obydwu stronach holocenijskiego dna doliny występują plejstocenijskie poziomy terasowe, zbudowane głównie z piasków i żwirów. Dno doliny budują najczęściej piaski i żwiry, ale również utwory madowe. W południowej części doliny, koło Przemyśla, dno znajduje się na wysokości około 194 m n.p.m., a na północy, koło Skowierzyna, na wysokości 139 m n.p.m. Spadek rzeki na długości około 130 km wynosi od 0,33‰ do 0,43‰, co jest typowe dla dużych rzek w Polsce. Charakterystyczna jest większa wyrazistość zachodniej krawędzi doliny, która w części południowej osiąga wysokość nawet do 40–70 m, a w części północnej do 8–10 m. Wschodnia krawędź jest mniej wyraźna, rozcięta bocznymi dopływami Sanu tworzącymi szerokie odcinki ujściowe, często z niewielkimi formami eolicznymi. Na wyższych, starszych poziomach terasowych zachowały się ślady dużych meandrów, natomiast na niższym, holocenijskim znacznie mniejsze.

Fundament mezoregionu **Płaskowyż Kolbuszowski**³ stanowią mioceńskie utwory morskie, na powierzchni terenu eksponowane są tylko lokalnie, ze względu na grubą (do 50 m) pokrywę osadów czwartorzędowych, wśród których na powierzchni dominują różne osady glacygeniczne ze zlodowacenia południowopolskiego – w rejonie Leżajska opisano osady typu kemowego. Lessy i osady lessopodobne z ostatniego zlodowacenia zajmują południowo-wschodnie narożne płaskowyżu. Na małych powierzchniach, zarówno w centrum, jak i na rubieżach, występują zwydmione piaski eoliczne z przełomu plejstocenu i holocenu. Podstawowe rysy rzeźby mezoregionu mają genezę erozyjno-denudacyjną. Jej główny element stanowią trzy poziomy spłaszczenia denudacyjnych, rozłokowane między 180 a 250 m n.p.m. Tworzą je płaskie równoleżnikowo ułożone garby. Płaskowyż jest silnie rozczłonkowany, najbardziej ze wszystkich płaskowyżów w Kotlinie Sandomierskiej, głównie przez sieć dolinek denudacyjnych. W obszarze występowania pokrywę pylastej rozwinął się gęsty system wąwozów i parowów.

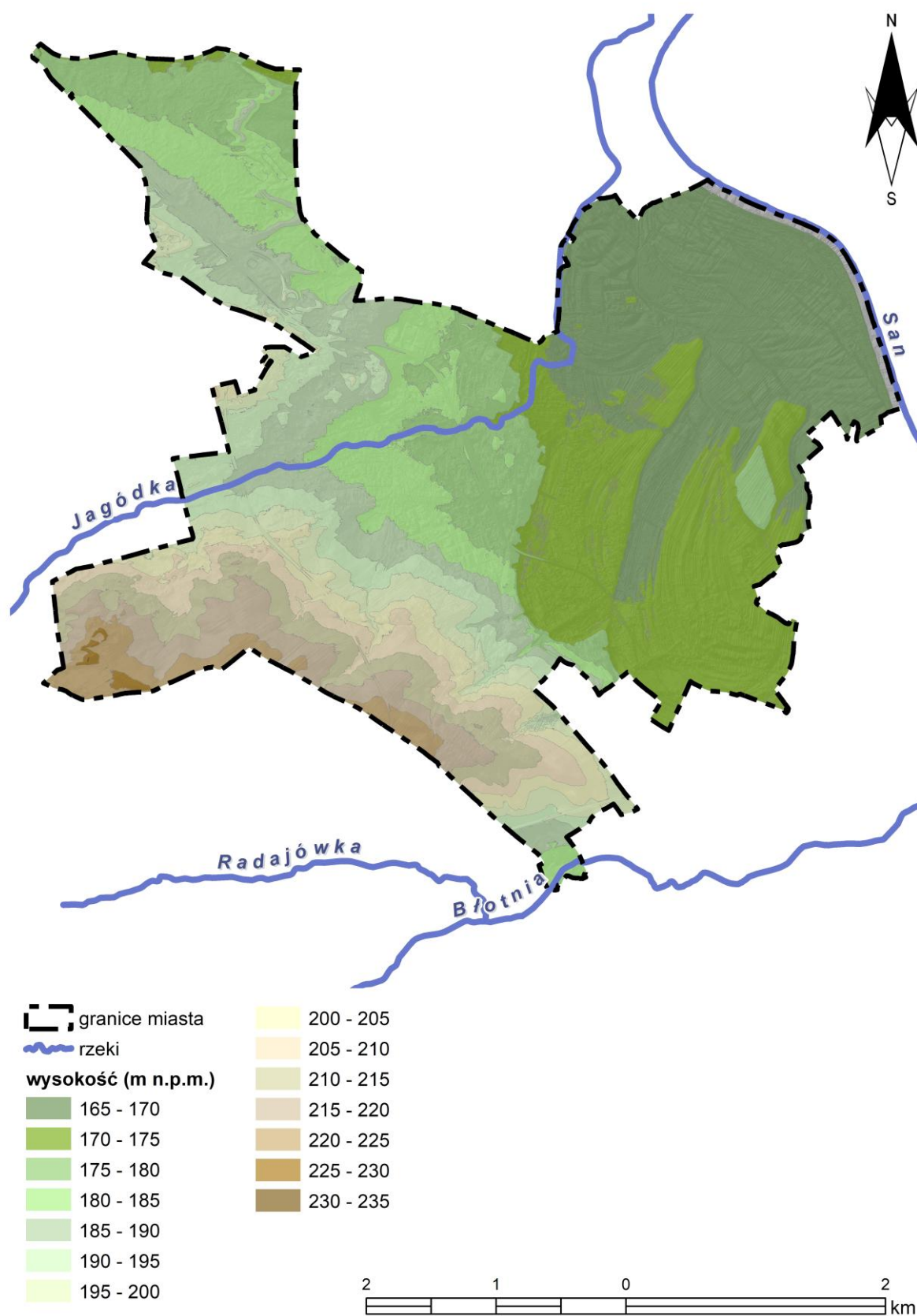
Miasto Leżajsk charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu. Północno-wschodnia oraz centralna część miasta położone jest w obrębie doliny rzeki San – płaskorówninna, pozostały obszar, który leży w obrębie Płaskowyżu Kolbuszowskiego, charakteryzuje się rzeźbą niskofalstą. W obrębie doliny Sanu występują następujące formy morfologiczne: tarasy zalewowe i nadzalewowe, starorzecza, równiny torfowe i akumulacji mineralno-organicznej, stożki napływowe. Przeważająca część Płaskowyżu Kolbuszowskiego ma w granicach miasta charakter wysoczyzny morenowej pokrytej utworami lessopodobnymi, porożcinanej przez doliny nieckowate i lokalnie wąwozy. Powierzchnie Płaskowyżu urozmaicają wydmy i pola piasków przewianych.

Obszar miasta jest silnie przeobrażony przez działanie człowieka, poprzez zabudowę, ulice, inwestycje przemysłowe i eksploatację piasków. Powierzchnia Płaskowyżu Kolbuszowskiego stwarza korzystne warunki do lokalizacji zabudowy, natomiast w obrębie terasy zalewowej Sanu, starorzeczy, dolin bocznych, skarp i wąwozów występują niekorzystne warunki do lokalizacji jakiegokolwiek zabudowy.

Wysokości bezwzględne wahają się od około 165 m n.p.m. w dolinie Sanu do około 180 m n.p.m. w północnej oraz centralnej części miasta. Wysokości bezwzględne w zachodniej części Leżajska, położonej na Płaskowyżu Kolbuszowskim, wzrastają w kierunku południowo-zachodnim i osiągają wartości 220 – 235 m n.p.m. przy granicy miasta z miejscowością Giedlarowa (gmina Leżajsk).

³ Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Rysunek 7. Ukształtowanie powierzchni terenu Miasta Leżajskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie NMT, GUGiK)

8.2 Budowa geologiczna

Miasto Leżajsk położone jest w zasięgu zapadliska przedkarpackiego wypełnionego utworami neogenu (miocen) i czwartorzędu (plejstocen, holocen).

Najstarsze utwory neogenu datowane są na środkowy miocen, zwane warstwami baranowskimi wykształcone są jako szare łupki margliste z wkładkami piaszczystymi i mułowców. Lokalnie stwierdzono w nich występowanie osadów chemicznych, rozwiniętych głównie jako anhydryty. Miąższość warstw baranowskich dochodzi do 32 m, a poziomu chemicznego do 2,5 m. Na warstwach baranowskich leży środkowo-górnomiocenska monotennie wykształcona seria osadów ilasto-piaszczystych o zmiennym zapiaszczeniu określana jako ility krakowieckie lub warstwy przeworskie. Osady te są szeroko rozprzestrzenione na terenie całego zapadliska przedkarpackiego, tworząc nieraz rozległe wychodnie. W ich obrębie, w piaszczystych i mułowcach, udokumentowane zostało złożo gazu ziemnego „Żołynia-Leżajsk”. Iłty krakowieckie są przykryte osadami czwartorzędownymi.

Najstarsze osady czwartorzędowne należące do preglacjału, wykształciły się jako piaski i żwiry, powyżej zalegają osady zlodowaceń północnopolskich, które reprezentowane są przez utwory zlodowacenia sanu.

W osadach zlodowacenia sanu wyróżnia się utwory stadiału dolnego i stadiału górnego, rozdzielone piaskami i żwirami interstadiału. Osady stadiału dolnego wykształcone są jako gliny zwałowe i ich rezydwa oraz mułki i mułki piaszczyste zastoiskowe. W stropie i spągu osadów ilasto-gliniastych interstadiału zalegają piaski rzeczne. Osady stadiału górnego wykształcone są jako warstwa glin zwałowych, lokalnie z soczewkami piasków i mułków, w stropie i spągu glin zalegają mułki i ility zastoiskowe. Profil osadów stadiału górnego rozpoczyna się i kończy warstwą piasków wodnolodowcowych, powyżej zalegają osady interglacjału mazowieckiego (wielkiego), które wykształcone są jako: żwiry, głązy i lokalnie piaski rzeczne.

Z okresu zlodowaceń środkowopolskich pochodzą piaski, mułki i żwiry wysokich tarasów Sanu. Zalegają one na erozyjnej powierzchni ility krakowieckich oraz żwirów i otoczków rzecznych interglacjału wielkiego. Powyżej zalegają osady interglacjału eemskiego, wykształcone jako mułki, mułki piaszczyste i piaski oraz lokalnie żwiry rzeczne o miąższości nieprzekraczającej 4 m.

W czasie zlodowaceń północnopolskich powstały piaski, mułki i żwiry rzeczne tarasów akumulacyjnych rzek. Zajmują one duże powierzchnie w dolinie Sanu.

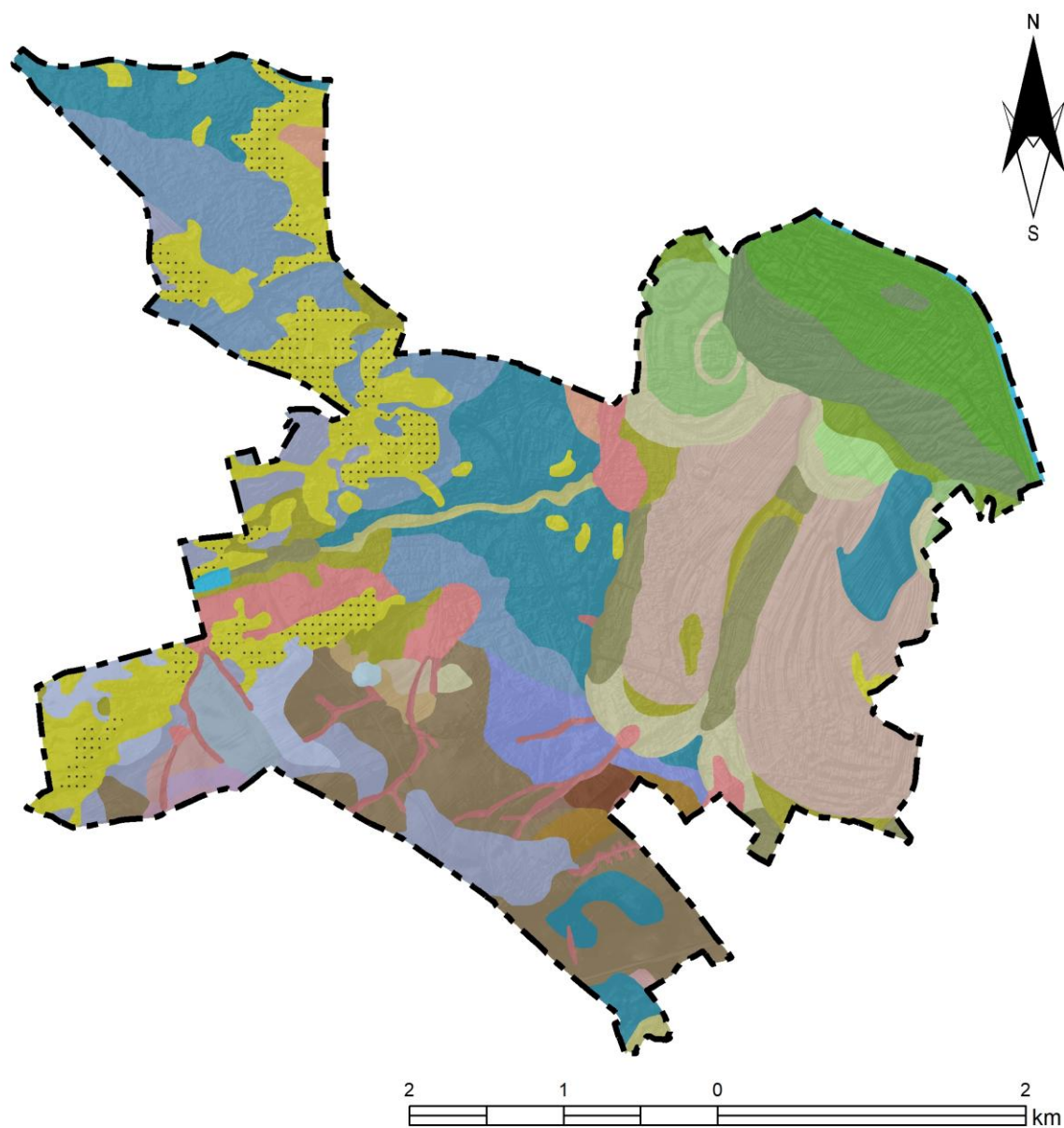
Młodsze utwory czwartorzędowne – plejstocenske wykształcone są jako piaski eoliczne oraz piaski eoliczne występujące w parabolicznych wydmach. Najmłodsze osady holocenu wykształcone są głównie jako piaski humusowe, mułki, gliny, ility i namuły den dolin oraz miejscami torfy i namuły torfiaste. Torfy i namuły torfiaste, występują w dużych płatach o zróżnicowanej powierzchni. Wypełniają one głównie starorzecza doliny Sanu i zagłębienia w dolinach mniejszych rzek. Miąższość torfów wynosi średnio od 2 do 3 m.

Warunki budowlane

Rzeźba terenu na ogół nie stwarza problemów dla rozwoju osadnictwa. Obszary o warunkach niekorzystnych dla budownictwa występują na holocenskich tarasach zalewowych Sanu, gdzie poziom wód gruntowych występuje na głębokości poniżej 2 m p.p.t., a wody mogą wykazywać agresywność względem stali i betonu. Na obszarach tych występują słabonośne grunty organiczne (mady), piaski i mułki. Obszary te mogą być zalewane także w czasie powodzi (patrz ppkt 11.1.2 Zagrozenie powodziowe). Niekorzystne warunki występować mogą również w dolinach pozostałych cieków. Najniższe partie dolin rzecznych są zagrożone podtopieniami⁴, które mogą nastąpić na skutek podniesienia się zwierciadła wód podziemnych. Za podłoże utrudniające budownictwo uważa się także grunty niespoiste w stanie luźnym, takie jak piaski eoliczne w wydmach.

⁴ zasięgo obszarów zagrożonych podtopieniami nie pokrywa się ze strefą zalewów wód powierzchniowych (powodzi)

Rysunek 8. Budowa geologiczna Leżajska (źródło: opracowanie własne na podstawie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz 956 – Leżajsk, PIG-PIB)

Legenda

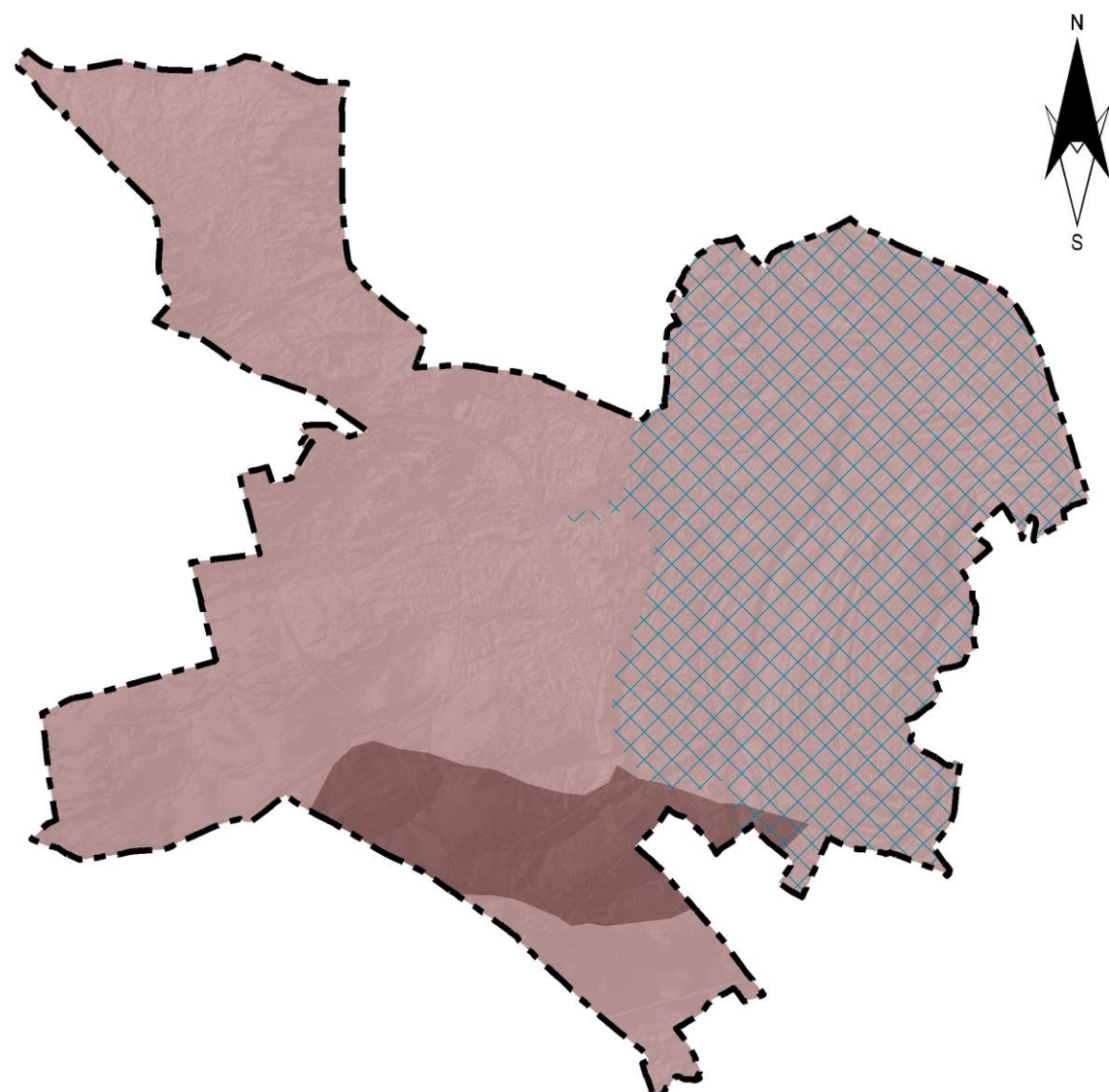

granice miasta

powierzchniowe utwory geologiczne

- torfy i namuły torfiaste den dolinnych, starorzeczy i zagłębień bezodpływowych
- piaski humusowe i mułki bocznych dolin, zagłębień bezodpływowych i okresowo przepływowych
- piaski i mułki, miejscami ze żwirami, rzeczne tarasów zalewowych 1,0-3,0 m n.p. rzeki (Sanu) oraz 1,0-4,0 m n.p. mniejszych rzek
- namuły i namuły torfiaste starorzeczy
- mułki i gliny piaszczyste (mady) rzeczne tarasów zalewowych 3,0-6,0 m n.p. rzeki (Sanu) na piaskach, miejscami żwirach, rzecznych tarasów zalewowych 3,0-6,0 m n.p. rzeki (Sanu)
- piaski, miejscami żwiry, rzeczne tarasów zalewowych 3,0-6,0 m n.p. rzeki (Sanu)
- ły, mułki i piaski pyłowate (mady), rzeczne tarasów zalewowych 5,0-8,0 m n.p. rzeki (Sanu)
- ły, mułki i piaski pyłowate (mady), rzeczne tarasów zalewowych 5,0-8,0 m n.p. rzeki (Sanu) na piaskach, mułkach i żwirach, rzecznych tarasów nadzalewowych 5,0-8,0 m n.p. rzeki (Sanu)
- piaski, mułki i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych 5,0-8,0 m n.p. rzeki (Sanu)
- piaski eoliczne w wydmach
- piaski eoliczne
- piaski, mułki i gliny, miejscami mułki lessopodobne, deluwialne, lokalnie deluwialno-rzeczne
- piaski i mułki piaszczyste stożków napływowych
- piaski i mułki, miejscami gliny, peryglacialne i częściowo deluwialne
- piaski, miejscami mułki i żwiry, rzeczne tarasów nadzalewowych 5,0-9,0 m n.p. rzeki (Sanu)
- piaski, mułki i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych 8,0-13,0 m n.p. rzeki (Sanu) oraz 4,0-7,0 m n.p. mniejszych rzek
- mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków
- mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków na piaskach i mułkach, miejscami z wkładkami żwirów, tarasów kemowych
- mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków na piaskach wodnolodowcowych
- mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków na glinach zwałowych, miejscami z soczewkami piasków i mułków
- mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków na mułkach i mułkach ilasto-piaszczystych jeziornych i rzecznych
- mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków na piaskach, miejscami ze żwirami, wodnolodowcowych
- mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków na żwirach i piaskach rzecznych
- piaski, mułki i żwiry, rzeczne tarasów nadzalewowych 12,0-17,0 m n.p. rzeki (Sanu) oraz 4,0-7,0 m n.p. mniejszych rzek
- piaski, mułki i żwiry, rzeczne tarasów nadzalewowych 17,0-25,0 m n.p. rzeki (Sanu)
- piaski i mułki, miejscami z wkładkami żwirów, tarasów kemowych
- piaski wodnolodowcowe
- piaski wodnolodowcowe na glinach zwałowych, miejscami z soczewkami piasków i mułków
- piaski wodnolodowcowe na mułkach i mułkach ilasto-piaszczystych jeziornych i rzecznych
- piaski i żwiry wodnolodowcowe
- piaski, miejscami z wkładkami glin piaszczystych i żwirów, lodowcowe i wodnolodowcowe
- piaski, miejscami z wkładkami glin piaszczystych i żwirów, lodowcowe i wodnolodowcowe na glinach zwałowych, miejscami z soczewkami piasków i mułków
- wody powierzchniowe

Rysunek 9. Warunki budowlane (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych (SHP) do Geologiczno-Inżynierskiej mapy Polski w skali 1:500 000, PIG-PIB; warstw tematycznych PIG-PIB: Hydrogeologia – obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych (podtopienia))

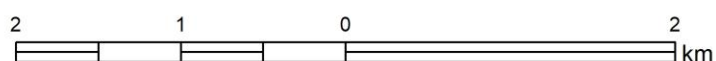
 granice miasta

 obszary zagrożone podtopieniami

warunki budowlane

 Warunki geologiczno-inżynierskie na ogół dobre. Mało korzystne w rejonach piasków drobnych i pylastych oraz w miejscach płytko występującej wody gruntowej i dużych spadków terenu.

 Warunki geologiczno-inżynierskie zmienne. Przed posadowieniem wymagają szczegółowych badań.

8.3 Złoże kopalin

Na terenie Miasta Leżajskiego występuje 5 udokumentowanych złóż kopalin, tj. trzy złoża piasków, jedno złożo niezawodnionych piasków kwarcowych oraz złożo gazu ziemnego.

Tabela 2. Wykaz udokumentowanych złóż kopalin na terenie Miasta Leżajsk (źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2024 r., PIG-PIB 2025; baza MIDAS)

KRUSZYWA NATURALNE, PIASKI CERMIKI BUDOWLANEJ								
nazwa złoża, nr MIDAS	rodzaj kopaliny	stan zagospodarowania złoża	zasoby (tys. t)		wydobycie (tys. t)	obszar i teren górnicy		
			geologiczne bilansowe	przemysłowe				
Leżajsk KN 11821	piasek	złoże rozpoznane szczegółowo	1 816	-	-	-		
Leżajsk – dz. 5754/82-1 KN 20658	piasek	złoże zagospodarowane	2 590	2 321	-	Leżajsk – dz. 5754/82-1 termin ważności: 31.12.2040		
Leżajsk dz. 4746 i 4747 KN 9160	piasek	złoże zagospodarowane	32	-	3	Leżajsk - dz. nr ewid. 4747 i 4746 termin ważności: 01.06.2032		
Przychojec PC 2749	piasek kwarcowy, niezawodniony	złoże rozpoznane szczegółowo	2 627	-	-	-		
GAZY ZIEMNE								
nazwa złoża, nr MIDAS	rodzaj kopaliny	stan zagospodarowania złoża	zasoby			wydobywanie (mln m³)	obszar i teren górnicy	
			wydobywalne bilansowe		przemysłowe			
			razem	A+B				C
Żołynia-Leżajsk ⁵ GZ 4612	gaz ziemny	złoże zagospodarowane	405,57	123,35	282,22	193,85	22,61	Żołynia- Leżajsk-2 termin ważności: 31.12.2042

Złożo gazu ziemnego „Żołynia-Leżajsk”, o powierzchni 5317,8338 ha, zostało udokumentowane w piaszczysto-mułowcowych osadach sarmatu (miocen), należących do łtów krakowieckich (warstwy przeworskie). Złożo swoim zasięgiem obejmuje tereny położone w granicach gminy Grodzisko Dolne, gminy Tryńcza, gminy Nowa Sarzyna, gminy i miasta Leżajsk (złożo swoim zasięgiem obejmuje południową część miasta). Jest to złożo zagospodarowane, wydobywanie odbywa się na podstawie koncesji nr 107/94 wydanej przez Ministra Środowiska dnia 22.07.1994 r. (termin ważności koncesji: 31.12.2042 r.). Miąższość efektywna złoża wynosi od 0,75 m do 8,4 m. Dla złoża wyznaczono obszar i teren górniczy „Żołynia-Leżajsk-2”.

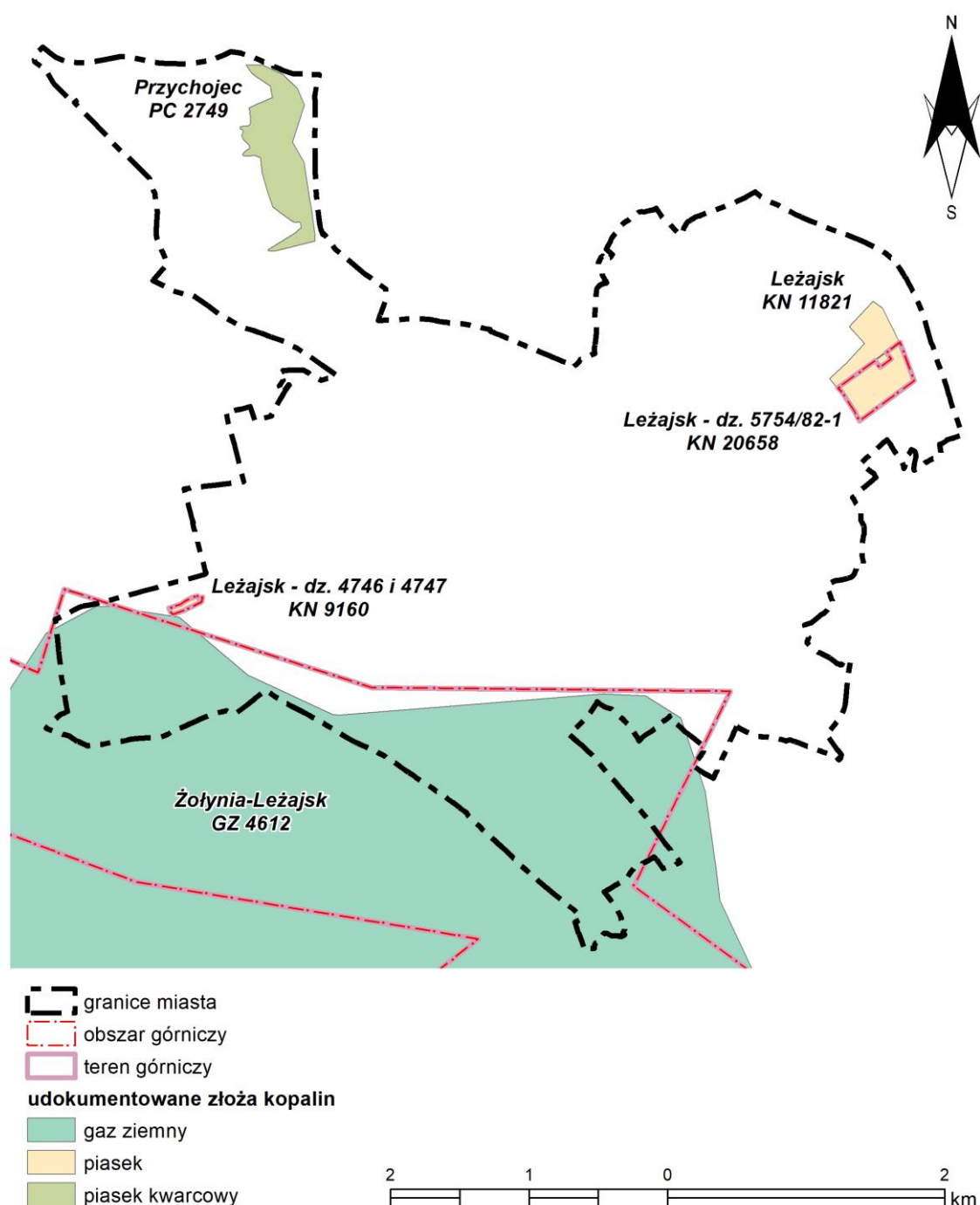
Złoża piasków udokumentowano w północno-wschodniej oraz południowo-zachodniej części miasta. Złożo piasku „Leżajsk - dz. nr 4746 i 4747”, o powierzchni 1,258 ha, zostało udokumentowane w kategorii C1

⁵ złożo udokumentowane na terenie gminy Nowa Sarzyna, gminy Grodzisko Dolne, gminy Tryńcza oraz gminy i miasta Leżajsk

w wydminie i jest suche. Jest to złożo zagospodarowane, wydobycie odbywa się metodą odkrywkową. Złoże „Leżajsk” (powierzchnia 11,47 ha) zostało rozpoznane szczegółowo, natomiast złożo „Leżajsk – dz. 5754/82-1” (powierzchnia 15,228 ha) jest eksploatowane od 2023 r.

W północno-zachodniej części miasta, w lasach, udokumentowano złożo piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej „Przychojec”. Złoże udokumentowane zostało w kategorii C1, z rozpoznaniem jakości w kategorii B, na powierzchni 37,33 ha. Miąższość złoża zmienia się od 2,0 do 16,0 m i średnio wynosi 7,4 m, a nadkład ma średnią grubość 0,59 m. Złoże jest suche. Zawartość kwarcu w piaskach waha się od 93,75 do 95,78%, a 81,22% ziarn ma średnicę zawierającą się w przedziale od 0,16 do 0,63 mm. Aktualne zasoby złoża wynoszą 2 627 tys. m³.

Rysunek 10. Udokumentowane złoża kopalin, obszary i tereny górnicze na terenie Miasta Leżajsk (źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych PIG-PIB: Surowce – złoża kopalin, obszary górnicze, tereny górnicze)

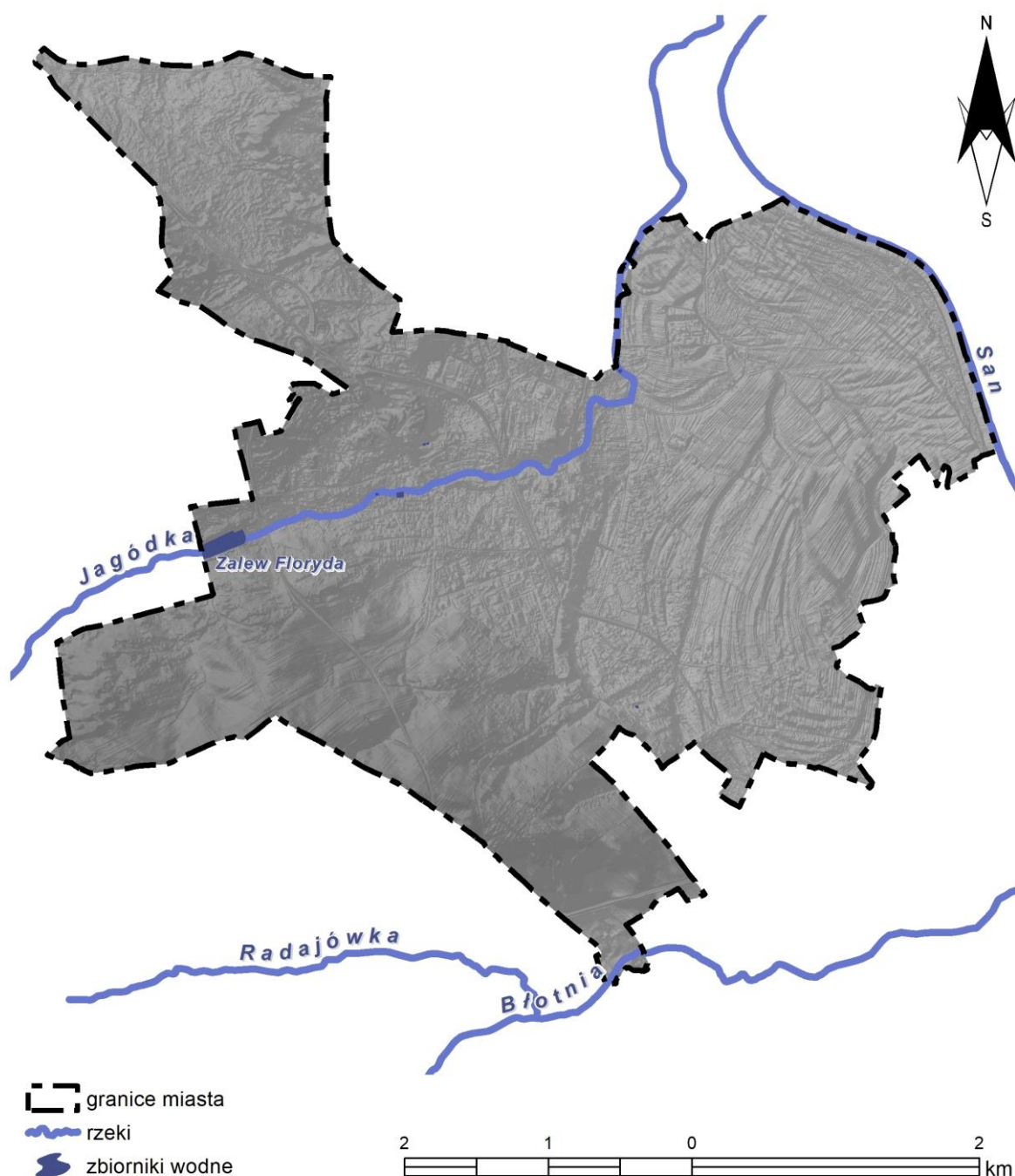
8.4 Warunki hydrologiczne

8.4.1 Wody powierzchniowe

Miasto Leżajsk znajduje się w dorzeczu rzeki San, która przepływa wzdłuż jego północno-wschodniej granicy. Przez miasto przepływa również rzeka Jagódka będąca lewobrzeżnym dopływem Sanu. Struga Jagódka przepływa przez Lasy Leżajskie, w których ma swoje źródła, miasto Leżajsk i Stare Miasto (gmina Leżajsk), gdzie uchodzi do Sanu. W Leżajsku na strudze utworzono sztuczny zalew Floryda. Ponadto na granicy miasta Leżajsk z miejscowością Giedlarowa (gmina Leżajsk) przepływa rzeka Błotnia.

Poza tym w mieście nie występują większe ciek naturalne, pojedynczo występują niewielkie sztuczne zbiorniki wodne. Na terenie miasta zlokalizowane są również rowy stanowiące pozostałości starorzecza Sanu.

Rysunek 11. Sieć rzeczna Miasta Leżajsk (źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP)

8.4.2 Wody podziemne

Na obszarze Miasta Leżajsk wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują w czwartorzędowym poziomie wodonośnym, gdzie użytkowy poziom wodonośny stanowią piaski i żwiry rzeczne i wodnolodowcowe. Zasilany jest on przez infiltrację wód opadowych, zwierciadło wód ma najczęściej charakter swobodny. Wydajność potencjalna otworów studziennych jest bardzo zróżnicowana, wynosi od poniżej 10 m³/h w zachodniej oraz południowo-zachodniej części miasta do 30 – 50 m³/h na pozostałych terenach, lokalnie wynosi 50 – 70 m³/h (rejon oczyszczalni ścieków). Odpływ wód podziemnych odbywa się w kierunku Sanu.

Na terenie Leżajsk zlokalizowany jest fragment porowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów⁶, który został udokumentowany w 1996 r. Obszar zbiornika wynosi 1934 km². Na obszarze GZWP nr 425 użytkowe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę pitną i przemysłową ma jedynie czwartorzędowe piętro wodonośne. Występujący tutaj neogeński (mioceński) poziom wodonośny, związany jest z piaskowcami i piaskami kompleksu iłów krakowieckich. Jest to jednak poziom o niskich parametrach, zarówno ilościowych (mała wydajność), jak i jakościowych (wysoka mineralizacja). Czwartorzędowy poziom wodonośny występuje prawie na całym terenie, poza wypiętrzeniami stropu miocenu w rejonie Stalowej Woli. W obrębie tego poziomu występuje jednak znaczne zróżnicowanie wodonośności, jak również innych parametrów hydrogeologicznych, co było podstawą wydzielenia GZWP nr 425. Warstwa wodonośna jest zbudowana ze żwirów i piasków. Miąższość warstwy wodonośnej na obszarze doliny kopalnej Wisły, tj. w północnej części GZWP nr 425, jest przeważnie w granicach 10-20 m. Natomiast na południe od niej, w centralnych partiach dolin kopalnych dochodzi do 40 m. Poza obszarem dolin kopalnych przeważnie nie przekracza 10 m, a miejscami jej brak. Zwierciadło wody poziomu czwartorzędowego jest przeważnie swobodne, zwłaszcza w dolinie kopalnej Wisły, oraz w centralnych partiach pozostałych dolin kopalnych. Natomiast w partiach peryferyjnych, gdzie występuje przykrycie osadami słabo przepuszczalnymi, spotyka się lokalnie napięte zwierciadło wody, zwłaszcza w południowej części zbiornika. Ustabilizowane zwierciadło wody zalega płytko (na głębokości 1-2 m) na znacznych obszarach doliny kopalnej Wisły, oraz na głębokości ok. 2-5 m w centralnych partiach innych dolin kopalnych.

Obszar ochronny GZWP nr 425 został ustalony na podstawie uwarunkowania hydrogeologicznego i składa się z dwóch części, których łączna powierzchnia wynosi ok. 2 035,36 km². W obrębie proponowanego obszaru ochronnego GZWP nr 425 dominują tereny rolnicze w związku z tym proponowane zakazy, nakazy i ograniczenia w użytkowaniu są ukierunkowane na zabezpieczenie wód poziomu zbiornikowego przed zagrożeniami związanymi z rolniczą formą użytkowania terenu. Do czasu ustanowienia obszaru ochronnego wody GZWP nr 425 podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne.

W podziale na jednolite części wód podziemnych Miasto Leżajsk położone jest w zasięgu JCWPd nr 136.

Zgodnie z arkuszami Mapy Hydrogeologicznej Polski pierwszy poziom wodonośny na znacznej części obszaru miasta kształtuje się na głębokości do 5 m p.p.t., lokalnie dochodzi do 10 m p.p.t. Płytsze występowanie pierwszego zwierciadła wód obserwuje się w obrębie dolin rzecznych i w ich otoczeniu. W rejonie ul. Podolszyny oraz Podzwierzyniec poziom wód dochodzi do głębokości poniżej 1 m p.p.t., w okresie wiosennym (luty – kwiecień) tereny wschodniej części miasta są narażone na podtopienia. W południowo-zachodniej części miasta pierwszy poziom wodonośny kształtuje się na poziomie od 10 do 50 m p.p.t.

Zaopatrzenie w wodę

Miasto Leżajsk zaopatruje się w wodę z 4-ch studni głębinowych usytuowanych w różnych punktach miasta. Są to dwie studnie o łącznej wydajności: Q_{maxh} = 114,3 m³/h, wchodzące w skład ujęcia „Na Stojadle”, studnie: „Baza” o wydajności 32,0 m³/h oraz studnia „Lipy” o wydajności ca 22,0 m³/h. Studnie S-I i S-II „Stojadle” stanowią podstawowe ujęcie wody dla miasta i są eksploatowane równocześnie. Studnia S-III została zamknięta w 2012 r. w jej miejscu została wybudowana nowa studnia S-III bis o wydajności Q_{maxh} o wydajności 40 m³ (wydano pozwolenie wodno-prawne na wykonanie tej studni i na pobór wody podziemnej). Pozostałe studnie również są eksploatowane i dostarczają wodę dla potrzeb Miejskiego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Leżajsku. Woda ze studni pobierana jest pompami i tłoczona do sieci bez uzdatniania. Nadmiar

⁶ Informator PSH – Główny Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB 2017

wody gromadzony jest w zbiornikach wyrównawczych końcowych o pojemności 2x1000 m³ zlokalizowanych na wzgórzu, na południowo-zachodniej granicy miasta. Woda z ujęcia wyprowadzona jest magistralą o średnicy 300 mm i rozprowadzona po obszarze miasta siecią w układzie pierścieniowo-rozdzielczym o średnicach $\varnothing 300$ – 100 mm. Zgodnie z danymi GUS z 2022 r. z sieci wodociągowej korzysta 91,2% ogółu mieszkańców. Sieć wodociągowa jest ogólnie w dobrym stanie technicznym, a istniejące ujęcia pokrywają zaopatrzenie miasta w wodę.

Dla ujęcia wody podziemnej „Nad Stojadłem” składającego się ze studni S-I, S-II, S-III bis została ustanowiona strefa ochronna, tj. teren ochrony bezpośredniej ujęcia, składający się z trzech obszarów o łącznej powierzchni 0,12 ha, położony na terenie miasta Leżajsk oraz miejscowości Stare Miasto oraz teren ochrony pośredniej obejmujący obszar o powierzchni 296 ha, położony na terenie miasta oraz gminy Leżajsk (rozporządzenie nr 15/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Nad Stojadłem” zmienione rozporządzeniem nr 41/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 28 listopada 2016 r.). Na terenie ochrony pośredniej zabrania się:

- 1) wprowadzania ścieków do ziemi realizowanego w ramach szczególnego korzystania z wód, z wyłączeniem spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych:
 - a) ścieków pochodzących ze stacji uzdatniania wody,
 - b) wód opadowych lub roztopowych;
- 2) wprowadzania ścieków do ziemi realizowanego w ramach zwykłego korzystania z wód, w przypadku gdy miejsce wprowadzania ścieków lub dno urządzenia wodnego jest oddzielone warstwą gruntu o miąższości mniejszej niż 3 m od najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych;
- 3) rolniczego wykorzystania ścieków;
- 4) nawożenia gnojowicą;
- 5) składowania lub przechowywania obornika bezpośrednio na gruncie w przyzmach polowych;
- 6) lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 7) składowania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych;
- 8) lokalizowania magazynów oraz rurociągów transportu ropy naftowej, produktów ropopochodnych, a także substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym również substancji priorytetowych określonych w przepisach odrębnych, z wyłączeniem:
 - a) magazynów butli oraz zbiorników przeznaczonych do magazynowania gazu płynnego wraz z rurociągami do transportu gazu,
 - b) zbiorników przeznaczonych do magazynowania oleju opałowego oraz paliw płynnych wykorzystywanych do generatorów prądotwórczych, wraz z rurociągami do ich transportu;
- 9) lokalizowania zakładów przemysłowych, których instalacje zaliczane są do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych (punkt uchylony rozporządzeniem nr 41/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 28 listopada 2016 r.);
- 10) mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami;

- 11) lokalizowania nowych ujęć wód podziemnych z wyłączeniem:
 - a) studni zastępczych lub awaryjnych istniejących studni,
 - b) ujęć eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania z wód;
- 12) lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych;
- 13) wydobywania kopalin (punkt uchylony rozporządzeniem nr 41/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 28 listopada 2016 r.);
- 14) zmiany lasu na użytek rolny;
- 15) lokalizowania, innych niż wymienione powyżej, przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w odrębnych przepisach, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała negatywne oddziaływanie na wody podziemne (punkt dodany rozporządzeniem nr 41/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 28 listopada 2016 r.).

Na terenie miasta znajdują się również ujęcia wód podziemnych pobierające wodę na cele produkcyjne.

Dla ujęcia wody podziemnej składającego się ze studni S-1z, S-2z, S-3, S-4, S-5, S-6, S-7, S-8 (na terenie miasta Leżajsk znajdują się trzy studnie – S-1z, S-2z, S-3) należącego do HORTINO Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o. zlokalizowanego w miejscowości Leżajsk oraz Przychojec w gminie Leżajsk ustanowiono strefę ochronną, tj. teren ochrony bezpośredniej, składający się z ośmiu obszarów o łącznej powierzchni 0,27 ha, położony na terenie miasta Leżajsk oraz miejscowości Przychojec oraz teren ochrony pośredniej obejmujący obszar o powierzchni 427 ha, położony na terenie miasta oraz gminy Leżajsk, a także gminy Nowa Sarzyna (rozporządzenie nr 14/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej HORTINO Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o. zmienione rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 14 lutego 2017 r.). Na terenie ochrony pośredniej zabrania się:

- 1) wprowadzania ścieków do ziemi realizowanego w ramach szczególnego korzystania z wód, z wyłączeniem spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych:
 - a) ścieków pochodzących ze stacji uzdatniania wody,
 - b) wód opadowych lub roztopowych;
- 2) wprowadzania ścieków do ziemi realizowanego w ramach zwykłego korzystania z wód, w przypadku gdy miejsce wprowadzania ścieków lub dno urządzenia wodnego jest oddzielone warstwą gruntu o miąższości mniejszej niż 3 m od najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych;
- 3) rolniczego wykorzystania ścieków;
- 4) nawożenia gnojowicą;
- 5) składowania lub przechowywania obornika bezpośrednio na gruncie w przyzmach polowych;
- 6) lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 7) składowania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych;

- 8) lokalizowania magazynów oraz rurociągów transportu ropy naftowej, produktów ropopochodnych, a także substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym również substancji priorytetowych określonych w przepisach odrębnych, z wyłączeniem:
 - a) magazynów butli oraz zbiorników przeznaczonych do magazynowania gazu płynnego wraz z rurociągami do transportu gazu,
 - b) zbiorników przeznaczonych do magazynowania oleju opałowego oraz paliw płynnych wykorzystywanych do generatorów prądotwórczych, wraz z rurociągami do ich transportu;
- 9) lokalizowania zakładów przemysłowych, których instalacje zaliczane są do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych (punkt uchylony rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 14 lutego 2017 r.);
- 10) mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami;
- 11) lokalizowania nowych ujęć wód podziemnych z wyłączeniem:
 - a) studni zastępczych lub awaryjnych istniejących studni,
 - b) ujęć eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania z wód;
- 12) lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych;
- 13) wydobywania kopalin (punkt uchylony rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 14 lutego 2017 r.);
- 14) zmiany lasu na użytek rolny;
- 15) lokalizowania, innych niż wymienione powyżej, przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w odrębnych przepisach, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała negatywne oddziaływanie na wody podziemne (punkt dodany rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 14 lutego 2017 r.).

Ponadto, północno-zachodnia część miasta położona jest w granicach terenu ochrony pośredniej II rzędu ustanowionej dla ujęcia wody podziemnej Grupy Żywiec S.A. zlokalizowanego w miejscowości Stare miasto w gminie Leżajsk (rozporządzenie nr 13/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej Grupy Żywiec S.A. zlokalizowanego w miejscowości Stare Miasto, zmienione rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lutego 2017 r. oraz rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 11 grudnia 2017 r.).

Na terenie ochrony pośredniej II rzędu zabrania się:

- 1) rolniczego wykorzystania ścieków;
- 2) nawożenia gnojowicą;
- 3) składowania lub przechowywania obornika bezpośrednio na gruncie w przyzmach polowych;
- 4) lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 5) składowania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych;

- 6) lokalizowania magazynów oraz rurociągów transportu ropy naftowej, produktów ropopochodnych, a także substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym również substancji priorytetowych określonych w przepisach odrębnych, z wyłączeniem:
 - a) magazynów butli oraz zbiorników przeznaczonych do magazynowania gazu płynnego wraz z rurociągami do transportu gazu,
 - b) zbiorników przeznaczonych do magazynowania oleju opałowego oraz paliw płynnych wykorzystywanych do generatorów prądotwórczych wraz z rurociągami do ich transportu;
- 7) lokalizowania zakładów przemysłowych, których instalacje zaliczane są do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych (punkt uchylony rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lutego 2017 r.);
- 8) mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami;
- 9) lokalizowania nowych ujęć wód podziemnych, z wyłączeniem:
 - a) studni zastępczych lub awaryjnych istniejących studni,
 - b) ujęć eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania z wód;
- 10) lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych;
- 11) wydobywania kopalin (punkt uchylony rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lutego 2017 r.);
- 12) zmiany lasu na użytek rolny (punkt uchylony rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 11 grudnia 2017 r.);
- 13) lokalizowania, innych niż wymienione powyżej, przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w odrębnych przepisach, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała negatywne oddziaływanie na wody podziemne (punkt dodany rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lutego 2017 r.).

Na terenie ochrony pośredniej II rzędu zabrania się ponadto:

- 1) wprowadzania ścieków do ziemi realizowanego w ramach szczególnego korzystania z wód, z wyłączeniem spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych:
 - a) ścieków pochodzących ze stacji uzdatniania wody,
 - b) wód opadowych lub roztopowych;
- 2) wprowadzania ścieków do ziemi realizowanego w ramach zwykłego korzystania z wód, w przypadku gdy miejsce wprowadzania ścieków lub dno urządzenia wodnego jest oddzielone warstwą gruntu o miąższości mniejszej niż 3 m od najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych.

Tabela 3. Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych na terenie Miasta Leżajsk, dla których wydano pozwolenia wodnoprawne (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, 2024)

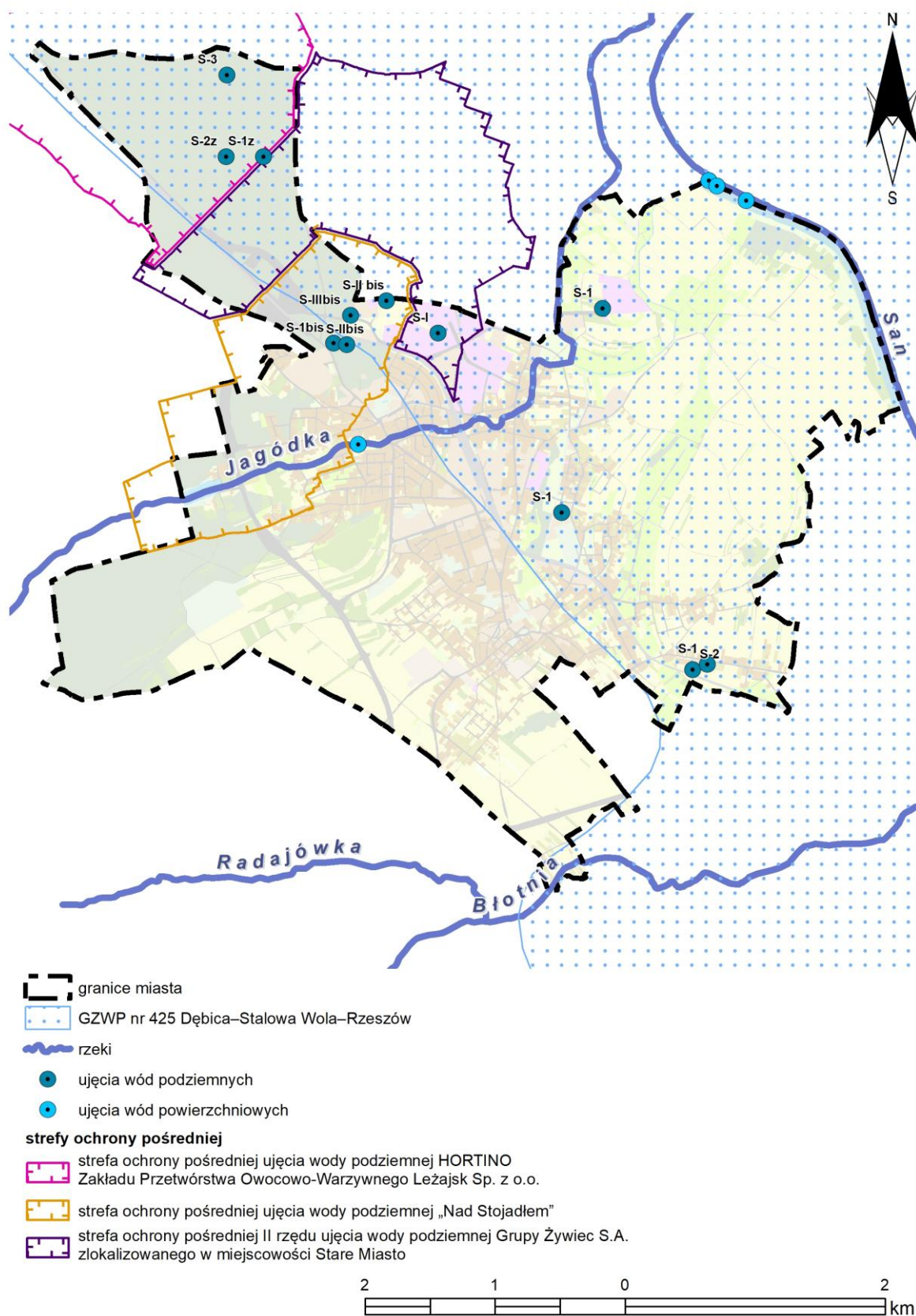
UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH				
lp.	lokalizacja	opis	data obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego	strefa ochrony bezpośredniej / pośredniej
1	S-1z: N – 50°17'14,06", E – 22°23'38,42" S-2z: N – 50°17'13,74", E – 22°23'53,28" S-3: N – 50°17'34,42", E – 22°23'40,03" S-4: N – 50°17'38,74", E – 22°23'48,73" S-5: N – 50°17'40,4", E – 22°23'30,68" S-6: N – 50°17'39,84", E – 22°23'15,68" S-7: N – 50°17'42,29", E – 22°23'3,56" S-8: N – 50°17'43,06", E – 22°22'51,52"	Decyzja Starosty Leżajskiego z dnia 29 marca 2016 r. (znak: OŚ.6341.8.2016) udzielająca dla HORTIONO Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o. pozwolenia wodno-prawnego na pobór wody podziemnej z otworów studziennych S-1z, S-2z, S-3, S-4, S-5, S-6, S-7, S-8 ujęcia wody w miejscowości Leżajsk – Przychojec gmina Leżajsk.	25 marca 2036 r.	+ / +
2	Studnia S-I położona jest na terenie kotłowni Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „HORTIONO” w Leżajsku, natomiast studnia S-II bis jest usytuowana w pobliżu ogrodzenia o wymiarach 20x16 m.	Decyzja Starosty Leżajskiego z dnia 20 lipca 2006 r. (znak: OŚ.6223-10/06) udzielająca Fabryce Maszyn w Leżajsku Sp. z o.o. pozwolenia wodno-prawnego na pobór wody z ujęcia wody położonego na terenie gminy Leżajsk (studnie S-I i S-II bis).	31 lipca 2026 r.	+ / -
3	Studnia S-I: N – 50°16'27,66", E – 22°24'57,58" (działka ewid. nr 29/33)	Decyzja Starosty Leżajskiego z dnia 10 lipca 2014 r. (znak: OŚ.6341.21.2014) udzielająca firmie „GRUPA SILIKATY” Sp. z o.o. pozwolenia wodno-prawnego na pobór wody podziemnej z otworu studziennego S-I znajdującego się na terenie zakładu w miejscowości Leżajsk.	1 lipca 2034 r.	+ / -
4	S-I: N – 50°16'49", E – 22°24'33" (działka nr 2057 obręb 0131 Stare Miasto) S-II: N – 50°16'40,65", E – 22°24'30,69" (działka nr 2066/13 obręb 0131 Stare Miasto) S-III bis: N – 50°16'33", E – 22°24'24" (działka nr 14/67 obręb 0020)	Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Stalowej Woli z dnia 4 marca 2020 r. (znak: RZ.ZUZ.4.4210.24.2020.EL) udzielająca Miejskiemu Zakładowi Komunalnemu Sp. z o.o. w Leżajsku pozwolenia wodno-prawnego na usługi wodne w zakresie poboru wód podziemnych z utworów czwartorzędowych za pomocą trzech istniejących studni wierconych S-I, S-II, S-III bis ujęcia „Nad Sojadłem”.	2050 r.	+ / +

	Leżajsk)			
5	Studnia S-1: N – 50°15'02", E – 22°26'56" Studnia S-2: N – 50°15'01", E – 22°26'30" (działka ewid. nr 3394/19)	Decyzja Starosty Leżajskiego z dnia 6 maja 2011 r. (znak: OŚ.6341.17.2011) udzielająca Miejskiemu Zakładowi Komunalnemu Sp. z o.o. w Leżajsku pozwolenia wodno-prawnego na pobór wody z dwóch studni S-1 i S-2 ujęcia wody „Lipy” dla potrzeb wodociągu miejskiego.	1 maja 2031 r.	+ / -
6	Studnia S-1: N – 50°15'41,71", E – 22°25'42,19"	Decyzja Starosty Leżajskiego z dnia 8 grudnia 2011 r. (znak: OŚ.6341.35.2011) udzielająca Miejskiemu Zakładowi Komunalnemu Sp. z o.o. w Leżajsku pozwolenia wodno-prawnego na pobór wody podziemnej ze studni S-1 na terenie Bazy MZK przy ulicy Podolszyny w Leżajsku dla potrzeb wodociągu miejskiego.	1 grudnia 2031 r.	+ / -
7	działka ewid. nr 744/6, obręb 0020 Leżajsk (z zasięgiem oddziaływania na działkę ewid. nr 743/6, obręb 0020 Leżajsk)	Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Stalowej Woli z dnia 16 października 2020 r. (znak: RZ.ZUZ.4.421.219.2020.KZ) udzielająca Miejskiemu Zakładowi Komunalnemu Sp. z o.o. w Leżajsku pozwolenia wodno-prawnego na usługę wodną polegającą na poborze wód podziemnych ze studni S-1, która będzie wykorzystywana do celów technologicznych oczyszczalni ścieków.	2050 r.	-
8	studnia S-1bis: działka ewid. nr 150/18 studnia S-IIbis: działka ewid. nr 150/19	Decyzja Starosty Leżajskiego z dnia 20 października 2008 r. (znak: OŚ.6223-21/08) udzielająca Samodzielnemu Publicznemu Zespołowi Opieki Zdrowotnej pozwolenia wodno-prawnego na pobór wody z dwóch studni wierconych wchodzących w skład ujęcia wody podziemnej dla potrzeb Szpitala w Leżajsku.	1 października 2028 r.	+ / -

UJĘCIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH			
lp.	lokalizacja	opis	data obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego
1	ujęcie wody do stawu (działka ewid. nr 3610/9) z potoku Jagoda (działka ewid. nr 599/32) / odprowadzanie wody ze stawu (działka ewid. nr 3610/9) do potoku Jagoda (działka ewid. nr 599/32) miejsce poboru wody (wlot)/ odprowadzania wody (wylot) posadowiony na rzędnej 181,2 m n.p.m.	Decyzja Starosty Leżajskiego z dnia 17 stycznia 2014 r. (znak: OŚ.6341.35.2013.2014) udzielająca pozwolenia wodno-prawnego na pobór i odprowadzanie wody do potoku Jagoda z istniejącego stawu zlokalizowanego na działce o nr ewid. 3610/9 przy ul. Tomasza Michałka w Leżajsku.	1 stycznia 2034 r.

2	urządzenie wodne (pompa ciągnikowa) – działka ewid. nr 1478/1 obręb 0022 Leżajsk	Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Stalowej Woli z dnia 8 lipca 2020 r. (znak: RZ.ZUZ.4.4210.149.2020.EB) udzielająca pozwolenia wodno-prawnego na wykonanie urządzenia wodnego tj. obiektu służącego do poboru wód powierzchniowych z rzeki San składającego się z pompy silnikowej TNO100 1.7 o wydajności 60,0 m³/h zlokalizowanej na brzegu rzeki San z lokalizację na działce ewid. nr 1478/1 obręb 0022 Leżajsk w trzech punktach; usługę wodną polegającą na poborze wody z rzeki San działka ewid. nr 1478/1 obręb 0022 Leżajsk, jednostka ewidencyjna 180801_1 Leżajsk Miasto dla potrzeb nawadniania gruntów; nawadnianie gruntów lub upraw wodami w ilości większej niż średniorocznie 5,0 m³ na dobę – powierzchnia nawadnianych upraw to ok. 12,46 ha.	2050 r.
---	--	---	---------

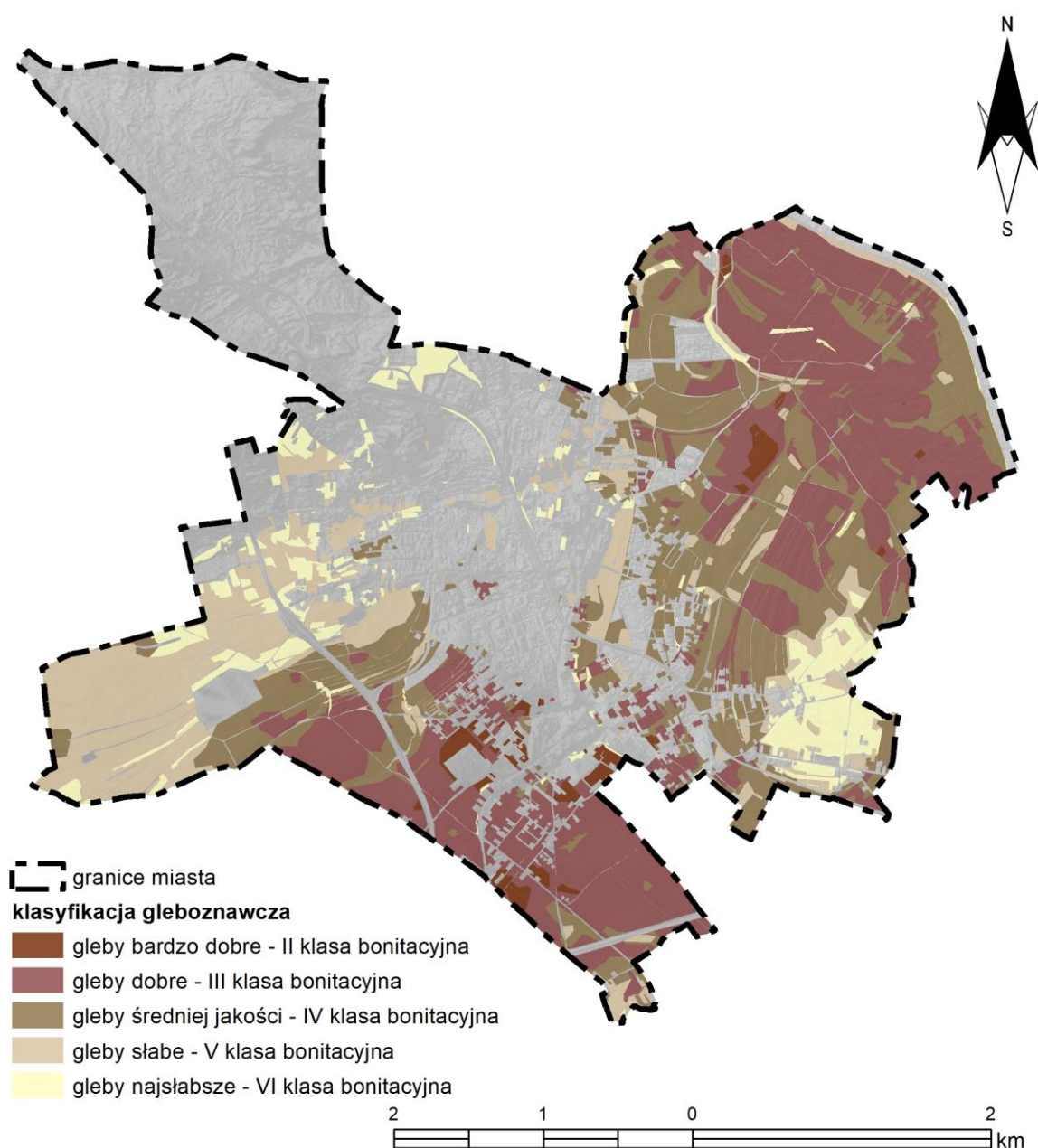
Rysunek 12. Lokalizacja ujęć wód podziemnych wraz ze strefami ochronnymi oraz ujęć wód powierzchniowych na terenie Miasta Leżajsk (źródło: warstwy SHP, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie)

8.5 Gleby

Na obszarze Miasta Leżajsk występują głównie gleby biellicowe właściwe i pseudobiellicowe oraz gleby brunatne wyługowane i kwaśne wytworzone na piaskach, pyłach i glinach. Przeplatają się one z mało powierzchniowymi płatami czarnych ziemi zdegradowanych i ziemi szarych oraz torfami. Wschodnią część miasta zajmują mady oraz mady glejowe, natomiast w dolinie rzeki Jagódka występują gleby murszowo-mineralne i murszowate oraz torfy. Dolinę rzeki Błotnia wypełniają mady. Użytki rolne na terenie Leżajska stanowią ok. 48,7% powierzchni miasta. Większość z tego stanowią grunty orne (36,9% powierzchni miasta), natomiast łąki i pastwiska zajmują powierzchnię 241 ha. Użytki rolne występujące na terenie miasta zaliczane są do gleb od II do VI klasy bonitacyjnej. Gleby bardzo dobre i dobre zaliczone do II i III klasy bonitacyjnej występują głównie w dolinie Sanu oraz południowo-zachodniej części miasta. Na pozostałych terenach miasta przeplatają się płaty gleb średniej, słabej oraz najniższej jakości, tj. IV, V i VI klasy bonitacyjnej.

Rysunek 13. Klasyfikacja bonitacyjna gleb na terenie Miasta Leżajsk (źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGIB)

8.6 Warunki klimatyczne

Miasto Leżajsk zalicza się do krakowsko-sandomierskiego regionu klimatycznego, o średniej rocznej temperaturze 7,5°C. Klimat ten charakteryzuje się średnią temperaturą w lipcu około 18°C, najzimniejszy jest styczeń z temperaturą od -3,5 do +4,0°C. Średnie roczne sumy opadów wynoszą 630 mm. Pokrywa śnieżna zalega na tym terenie od 75 do 90 dni w ciągu roku. Wiatry przeważnie wieją w kierunku wschodnim. Największą wilgotnością charakteryzują się doliny rzek San i jej dopływów. W obrębie tych dolin występują okresowe mgły i częste stagnacje chłodnych mas powietrza.

8.7 Szata roślinna

8.7.1 Zbiorowiska leśne i nieleśne o charakterze naturalnym i półnaturalnym

Podział geobotaniczny Matuszkiewicza sytuuje Miasto Leżajsk w Dziale Wyżyn Południowopolskich (C), w Krainie Kotliny Sandomierskiej (C.8), w okręgach:

- Okręg Wideł Wisły i Sanu (C.8.3.) – podokręgi: Rudnicki (C.8.3.f) oraz Doliny Dolnego Sanu (C.8.3.g);
- Okręg Płaskowyżu Kolbuszowskiego (C.8.4.) – podokręg: Żołyński (C.8.4.c).

Roślinność potencjalna

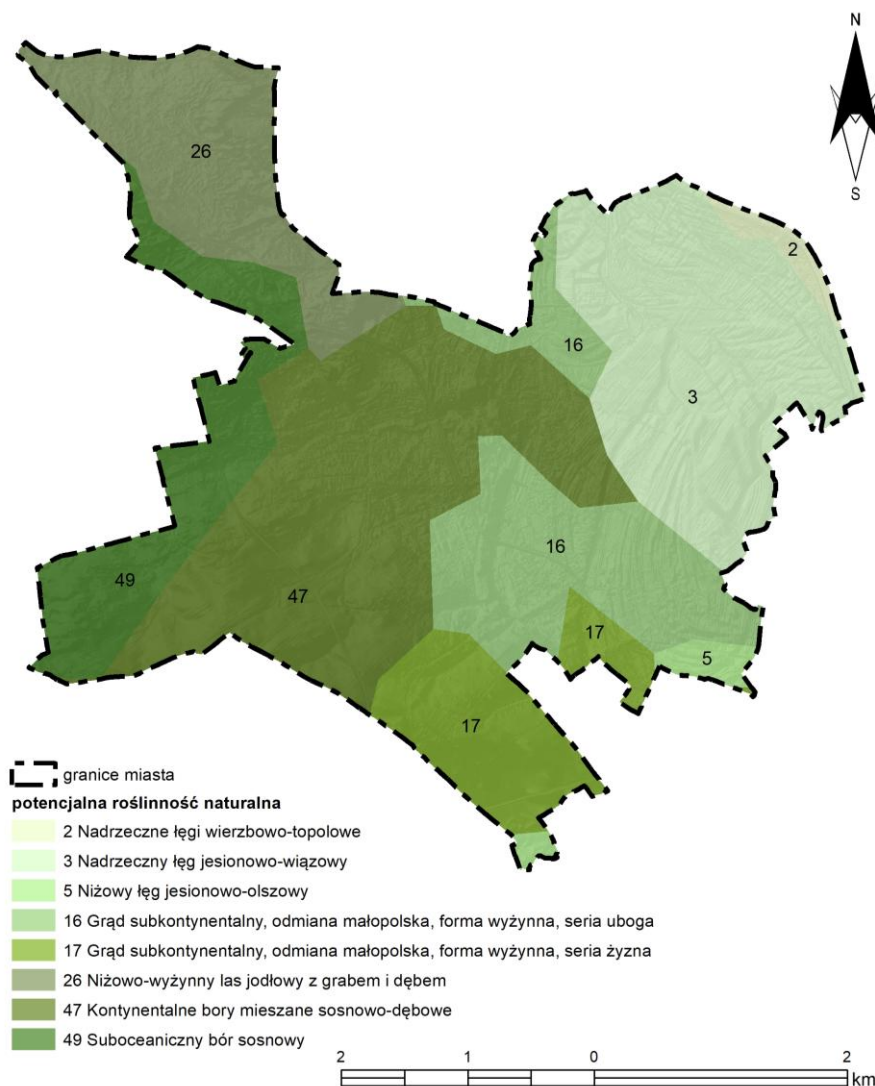
Roślinność potencjalna obszaru Miasta Leżajsk wg Matuszkiewicza ogranicza się do ośmiu zbiorowisk:

- Nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe (*Salici-Populetum (=Salicetum albo-fragilis + Populetum albae)*) – siedlisko to zajmuje ok. 1,4% powierzchni kraju, na terenie Leżajska łągi wierzbowo-topolowe są typowe dla doliny Sanu – obecnie tereny te stanowią użytki zielone, zadrzewione i zakrzewione oraz leśne. Zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie bezpośrednio przy brzegu Sanu zinwentaryzowano niewielkie płaty chronionego siedliska przyrodniczego o kodzie 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnetum glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe.
- Nadrzeczny łąg jesionowo-wiązowy (*Ficario-Ulmetum typicum*) – siedlisko to zajmuje ok. 2,2% powierzchni kraju, na terenie Leżajska łągi jesionowo-wiązowe są typowe dla doliny Sanu – obecnie są to tereny w większości użytkowane rolniczo.
- Niżowy łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum (=Circetum-Alnetum)*) – siedlisko to zajmuje ok. 10% powierzchni kraju, na terenie Leżajska dwa mało powierzchniowe płaty występują w południowo wschodniej części miasta. Są to tereny w znacznej mierze użytkowane rolniczo, w tym zajęte przez zabudowania podmiejskie.
- Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (*Tilio-Carpinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 5,6% powierzchni kraju, na terenie Leżajska razem z zbiorowiskiem kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe (*Pino-Quercetum (=Quercus-Pinetum + Serratulo-Pinetum)*) zajmuje największe powierzchnie. Obecnie tereny zajęte przez zwartą zabudowę miejską oraz użytkowane rolniczo.
- Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria żyzna (*Tilio-Carpinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 4,8% powierzchni kraju, na terenie Leżajska ma niewielki udział – dwa pojedyncze płaty siedliska występują w południowej części miasta. W znacznej mierze są to tereny wykorzystywane rolniczo, po części zajęte przez zabudowania o charakterze podmiejskim.

- Niżowo-wyżynny las jodłowy z grabem i dębem (*Tilio-Carpinetum*) – siedlisko to zajmuje jedynie 0,5% powierzchni kraju, na terenie Leżajska występuje w północno-zachodniej części i pokrywa się ze zwartym kompleksem leśnym, w tym obejmuje rezerwat przyrody „Las Klasztorny”.
- Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe (*Pino-Quercetum* (= *Quercus-Pinetum* + *Serratulo-Pinetum*)) – siedlisko to zajmuje ok. 13,7% powierzchni kraju, na terenie Leżajska razem z zbiorowiskiem grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (*Tilio-Carpinetum*) zajmuje największe powierzchnie. Obecnie tereny zajęte przez zwartą zabudowę miejską oraz przylegające tereny rolnicze, zadrzewione i zakrzewione oraz leśne.
- Suboceaniczny bór sosnowy (*Leucobryo-Pinetum*) – siedlisko to zajmuje ok. 5,6% powierzchni kraju, obejmuje zachodnią część miasta w znacznej mierze zajętej przez tereny leśne, gdzie tereny rolnicze oraz zabudowane.

Roślinność porastająca Miasto Leżajsk obecnie znacznie różni się ww. roślinności potencjalnej. Pod pojęciem potencjalnej roślinności naturalnej rozumie się hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska.

Rysunek 14. Potencjalna roślinność naturalna na terenie Miasta Leżajsk (źródło: opracowania własne na podstawie Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, *Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa)*, IGiPZ PAN, Warszawa)

Roślinność rzeczywista

Głównym bogactwem naturalnym Leżajsk są lasy, w północno-zachodniej części miasta rozciąga się obszar leśny, który jest pozostałością rozległej niegdyś Puszczy Sandomierskiej. Na części tego obszaru utworzono rezerwat przyrody „Las klasztorny” o powierzchni 40,37 ha.

Naturalna szata roślinna Leżajsk uległa znacznym przekształceniom w wyniku działalności antropogenicznej – zabudowanie terenów, rolnicze użytkowanie. Wśród półnaturalnych zbiorowisk roślinnych oraz antropogenicznych występujących na terenie miasta można wymienić:

- komponowana roślinność towarzysząca zabudowie;
- komponowana roślinność parków i cmentarzy;
- roślinność murawowa, ruderalna;
- zadrzewienia przydrożne;
- zbiorowiska łąkowe, w tym zespoły roślinności łąk wilgotnych;
- zbiorowiska roślinności pastwiskowej;
- zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne;
- roślinność związana z uprawami rolniczymi wraz z towarzyszącymi gatunkami segetalnymi;
- zbiorowiska roślinności drzewiastej oraz krzewiastej związanej z ciekami wodnymi (łęgi);
- zbliżone do naturalnych zbiorowiska roślinności przyrodnej.

Zbiorowiska leśne

Lesistość Miasta Leżajsk, zgodnie z danymi GUS z 2024 r., wynosi 22,0%. Lasy należące do osób prywatnych zajmowały w 2024r. powierzchnię 197,35 ha, natomiast grunty leśne publiczne 262,93 ha (grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzenie Lasów Państwowych – 256,09 ha). Lasy Skarbu Państwa w granicach miasta administrowane są przez nadleśnictwo Leżajsk, które podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.

Typy siedliskowe lasów

Typ siedliskowy lasu określa abstrakcyjnie ujętą jednostkę ekosystemu leśnego o zbliżonych warunkach klimatycznych i urodzajności gleb, wykazującą podobne możliwości produkcyjne siedlisk. Występujące na obszarze siedliska są różnicowane, zależnie od warunków glebowych i klimatycznych.

W granicach Miasta Leżajsk dominuje siedlisko lasu mieszanego świeżego (LMśw), które przeplata się z siedliskami boru mieszanego świeżego (BMśw), boru mieszanego wilgotnego (BMw) oraz boru świeżego (Bśw). Siedlisko typowego olsu występuje głównie w dolinie Sanu.

Z ww. siedliskami związane są zbiorowiska roślinne⁷ tj. grąd subkontynentalny *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* oraz kontynentalny bór mieszany *Quercus roboris-Pinetum*, subatlantycki bór sosnowy świeży *Leucobryo-Pinetum* oraz ols porzeczkowy *Ribesio nigri-Alnetum*.

W typowej postaci grodu subkontynentalnego drzewostan różnicowany jest na 3-4 podwarstwy. Najwyższą tworzy dąb szypułkowy *Quercus robur* z domieszką jaworu *Acer pseudoplatanus*, lipy drobnolistnej *Tilia cordata*, osiki *Populus tremula*, brzozy brodawkowatej *Betula pendula* i buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, a niższą – grab zwyczajny *Carpinus betulus* z domieszką lipy, jesionu, klonu zwyczajnego, brzozy oraz czereśni *Cerasus avium*. W najniższej, oprócz młodych okazów wymienionych gatunków, spotkać można jabłoń, drzewiaste okazy leszczyny, niekiedy iwę. Warstwę krzewów, zwykle bujnie rozwiniętą, buduje najczęściej leszczyna *Corylus avellana* i podrosty drzew, rzadziej pojawiać się mogą również: głogi: jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, dwuszyjkowy *C. laevigata*, bez czarny *Sambucus nigra*, trzmieliny: zwyczajna *Euonymus*

⁷ Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Leżajsk na lata 2022 – 2031, RDLP Krosno.

europaeus, brodawkowata *E. verrucosus*, suchodrzew pospolity *Lonicera xylosteum*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, jarzębina *Sorbus aucuparia* i czerecha *Padus avium*. Runo zwykle jest dobrze rozwinięte, przy czym jego skład gatunkowy jest ściśle uzależniony od warunków siedliskowych i przynależy niższym jednostkom syntaksonomicznym. Większość gatunków należy do grupy roślin, które optimum ekologiczno-socjologiczne osiągają w mezo- i eutroficznych lasach liściastych. Na siedliskach stosunkowo najbardziej ubogich grąd wykazuje florystyczne nawiązania do kwaśnych dąbrów, natomiast w warunkach siedlisk żyznych i wilgotnych wzbogacony jest o gatunki łąkowe. Gatunkami charakterystycznymi zespołu są: turzyca orzęsiona *Carex pilosa* i jaskier kaszubski *Ranunculus cassubicus*. Do grupy tej zaliczyć można także większość gatunków charakterystycznych dla związku *Carpinion*, gdyż *Tilio-Carpinetum* jest tu jego jedynym przedstawicielem. Należą tu: grab *Carpinus betulus*, kupkówka *Aschersona Dactylis polygama*, przytulia *Schultesia Galium schultesii*, gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*. Warstwa mszysta, zwykle słabo wykształcona, zbudowana jest najczęściej z żurawca fałdowanego *Atrichum undulatum*, krótkosza szorstkiego *Brachythecium rutabulum*, merzyka pokrewnego *Plagiomnium affine* i m. fałdowanego *P. undulatum*. Grąd subkontynentalny występuje w typie siedliskowym lasu i lasu mieszanego, niemal we wszystkich wariantach wilgotnościowych.

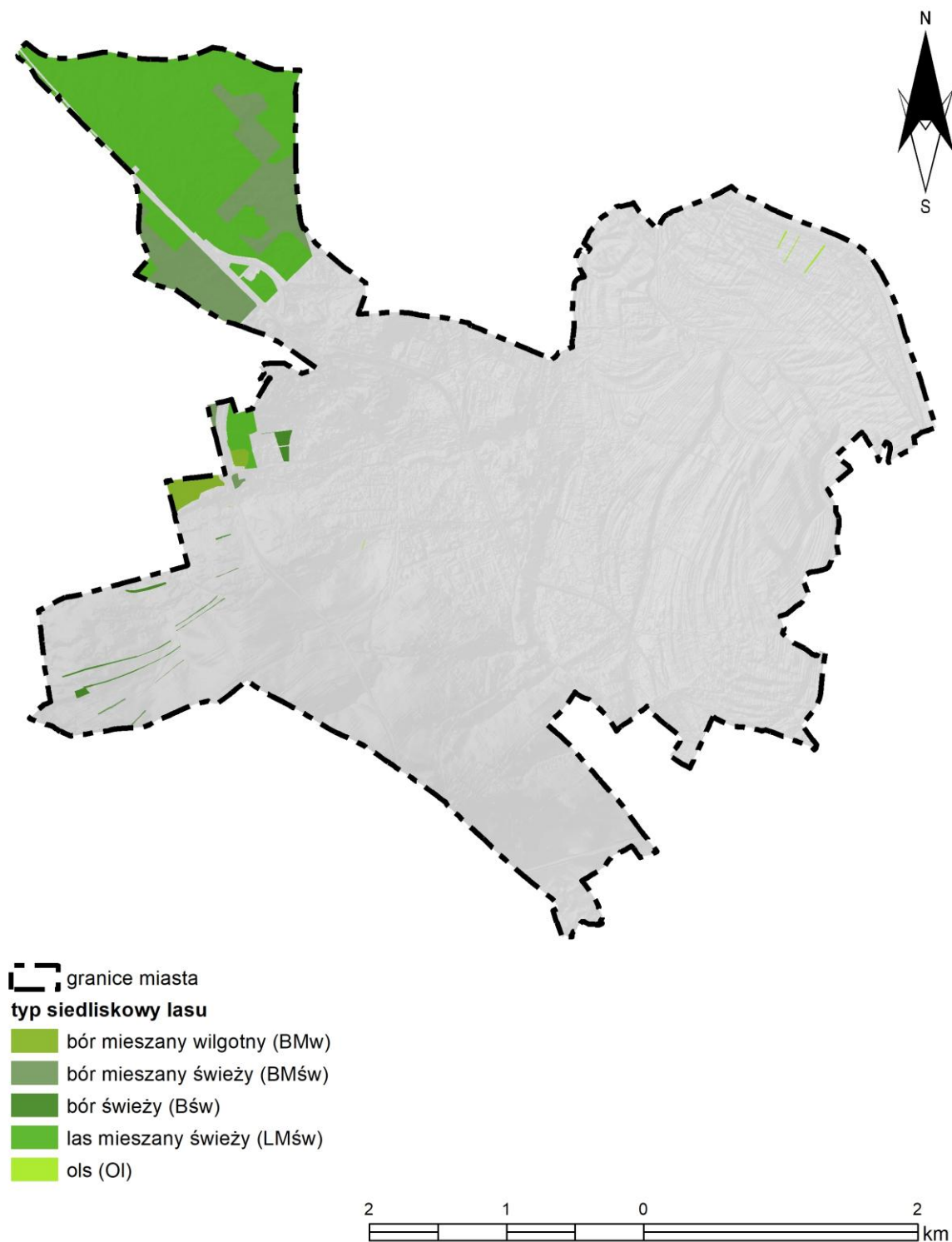
Typowe bory mieszane są lasami o złożonej strukturze piętrowej. Warstwa drzew jest zwykle złożona z dwóch lub trzech podwarstw. Tworzy ją sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i dąb szypułkowy *Quercus robur*, rzadziej bezszypułkowy *Q. petraea*, z domieszką: brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, świerka *Picea abies*, a także buka *Fagus sylvatica* i osiki *Populus tremula*. W wilgotniejszych postaciach zespołu pojawia się olsza czarna *Alnus glutinosa*. W silnie rozwiniętej warstwie krzewów dominują najczęściej: jarzębina *Sorbus aucuparia*, kruszyna *Frangula alnus* i podrost gatunków budujących drzewostan. Warstwę zielną tworzą zazwyczaj: siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, a w podzespole wilgotnym trzęślica modra *Molinia caerulea*. W warstwie mszystej dominuje zwykle rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi* z udziałem innych gatunków borowych.

Drzewostan boru świeżego tworzy sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* z domieszkami brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, dębu bezszypułkowego i świerka pospolitego *Picea abies*. Warstwa krzewów jest zwykle słabo wykształcona, a miejscami nie rozwija się wcale. Zbudowana jest z podrostu drzew tworzących drzewostan, niekiedy z domieszką buka *Fagus sylvatica*, jałowca *Juniperus communis*, kruszyny *Frangula alnus* i jarzębiny *Sorbus aucuparia*. W runie dominują krzewinki – borówki: czarna *Vaccinium myrtillus* i brusznica *V. vitis-idaea* oraz wrzos *Calluna vulgaris*, a także wąskolistne trawy: kostrzewa owcza *Festuca ovina* i śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*. Warstwa mszysta, zazwyczaj silnie rozwinięta, składa się zwykle z kilku gatunków mezofilnych mchów, wśród których zwykle przeważa rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens* i widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*. Obok dość często pojawiają się również: płonnik jałowcowaty *Polytrichum juniperinum*, widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium* i modrzaczek siny *Leucobryum glaucum*. Zbiorowisko leśne występuje na piaszczystym, ubogim podłożu z niskim poziomem wód gruntowych, zwykle na glebach bielcowych i rdzawych bielcowanych.

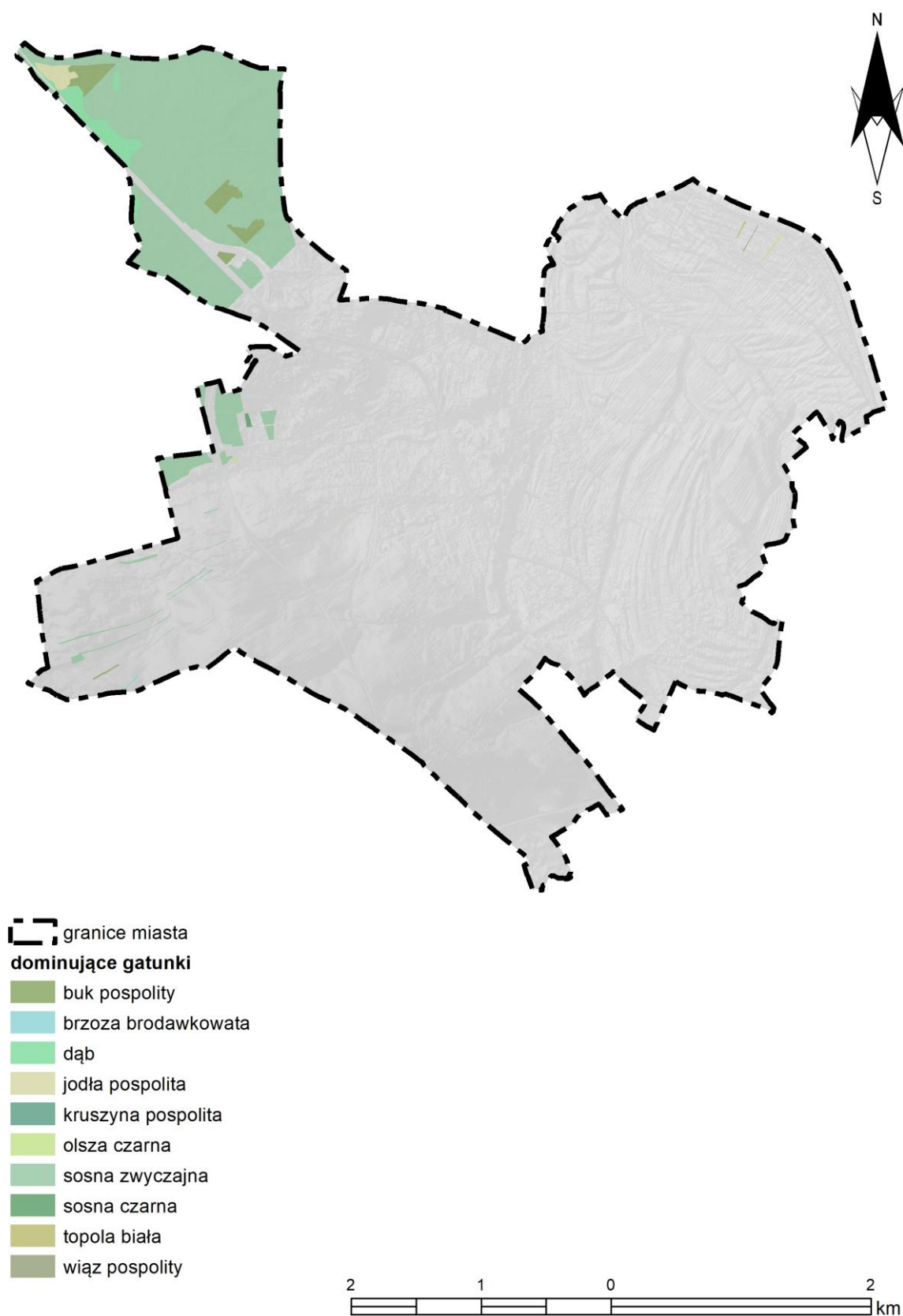
Zespół olsu porzeczkowego jest lasem charakteryzującym się warstwową strukturą i mozaikowym układem roślinności. Dość zwartą warstwę drzew buduje zwykle odroślowa olsza czarna *Alnus glutinosa*, z domieszką brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, brzozy omszonej *Betula pubescens*, sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, a w warstwie podokapowej świerka *Picea abies* i dębu szypułkowego *Quercus robur*. W warstwie krzewów występują zazwyczaj odrośla i samosiewy olszy czarnej, kruszyna *Frangula alnus*, brzoza omszona *Betula pubescens*, świerk *Picea abies*, niekiedy wierzyby – szara *Salix cinerea* i uszata *S. aurita* oraz jarzęb pospolity *Sorbus aucuparia*. Runo, zwykle bujnie rozwinięte, wykazuje wyraźną strukturę kępkowo dolinkową i związany z nią mozaikowy układ roślinności. Najbardziej obniżone partie dolinek, zalane wodą przez większą część roku, zajęte są przez rośliny z klasy *Phragmitetea*, w tym głównie ze związku *Magnocaricion*, tj.: kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, trzcina pospolita *Phragmites australis*, gorysz błotny *Peucedanum palustre*, skrzyp bagienny *Equisetum fluviatile*, tarczycza pospolita *Scutellaria galericulata* oraz różne gatunki turzyc *Carex sp.* Miejsca nieco suchsze zajmuje roślinność łąk z rzędu *Molinietalia* tj.: sit rozpięzchły *Juncus effusus*, trzęślica modra *Molinia caerulea*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa* i sitowie leśne *Scirpus sylvaticus*. U podnóża kęp grupują się gatunki olsowe z klasy *Alnetea glutinosae*: turzyca długokłosa *Carex elongata*, trzcinnik lancetowaty *Calamagrostis canescens*, karbienieć pospolity *Lycopus europaeus*, a z mszaków torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*. Gatunek uznany za charakterystyczny zespołu – porzecza czarna *Ribes nigrum* spotykany jest dość rzadko. Rośliny borowe skupiają się na szczytach kęp, najliczniej rośnie borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, mniej licznie brusznica *V. vitis-idaea*. Gatunki

bagienne z klasy *Scheuchzeria-Caricetea nigrae* i z klasy *Quercus-Fagetea* pojawiają się rzadko i zwykle występują w niewielkim udziale. Liczną grupę stanowią natomiast gatunki towarzyszące tj.: nercznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana*, jeżyna popielica *Rubus caesius*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella* czy konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*. Ols porzeczkowy związany jest ze obrzeżami dolin cieków wodnych oraz lokalnymi obniżeniami terenu o utrudnionym odpływie wód. Podłoże stanowią głównie gleby torfowe torfowisk niskich w typie siedliskowym olsu.

Rysunek 15. Typy siedliskowe lasów Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

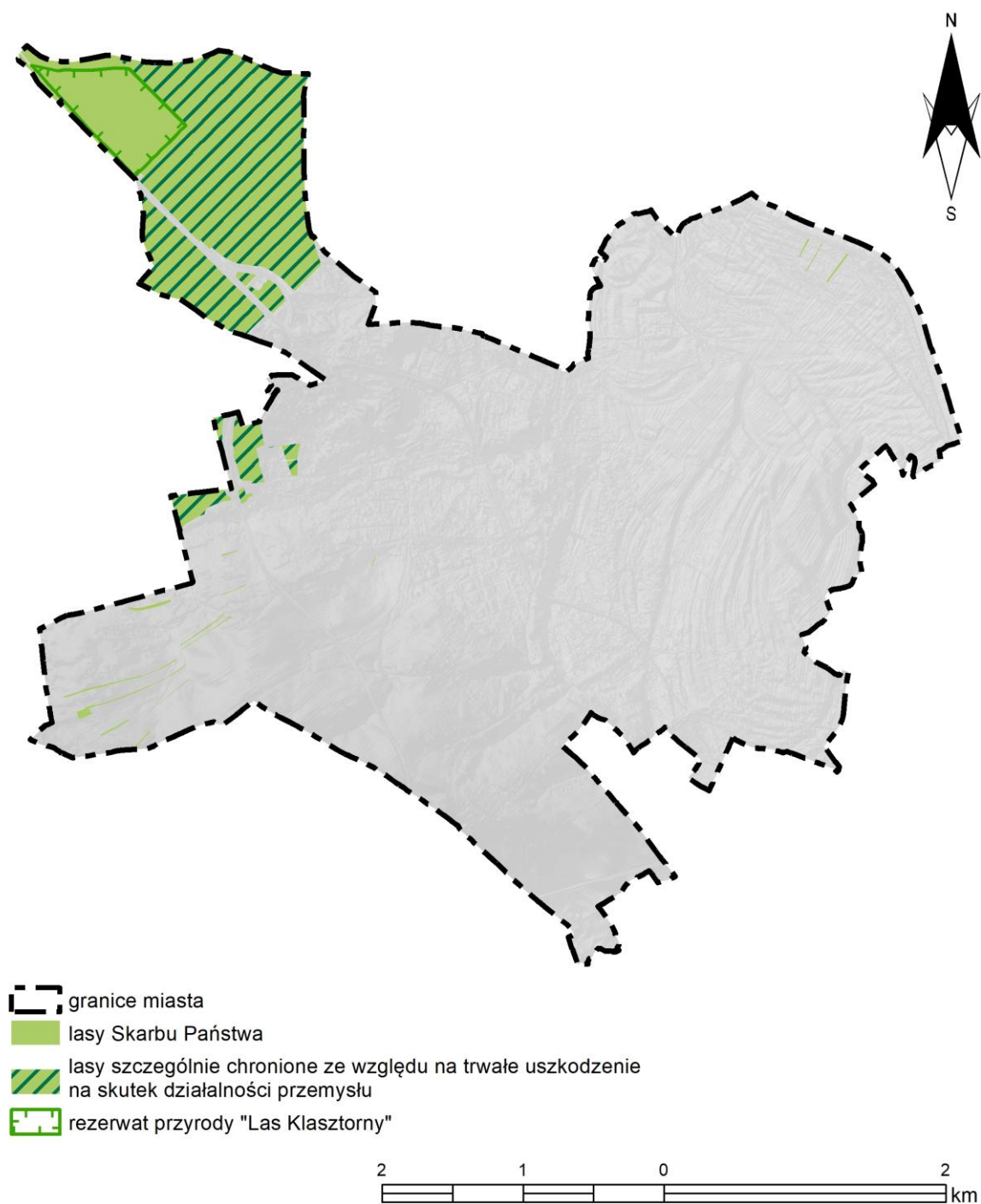
Rysunek 16. Wydzielenia gatunków dominujących w lasach Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

Lasy ochronne

Występujące na terenie Miasta Leżajskiego lasy Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych w znacznej mierze zostały uznane za lasy szczególnie chronione ze względu na trwałe uszkodzenie na skutek działalności przemysłu.

Rysunek 17. Kategorie ochronności lasów Skarbu Państwa (źródło: www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów)

Gatunki roślin chronionych

Zgodnie z danymi przyrodniczymi uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie na terenie Miasta Leżajsk, w lasach własności Skarbu Państwa, występują gatunki roślin chronionych. Dane przyrodnicze zostały zgromadzone w ramach tematu badawczego BLP-436 pn. „Ocena stanu różnorodności biologicznej w wybranych nadleśnictwach RDLP Krosno na podstawie wybranych elementów przyrodniczych i kulturowych” (zleconego przez Dyrekcję Generalną Lasów Państwowych).

Gatunki roślin chronionych⁸ występujące w lasach własności Skarbu Państwa, w obszarze leśnym zlokalizowanym w północno-zachodniej części miasta:

- mchy – bielotka siwa (*Leucobryum glaucum*), rokitnik pospolity (*Pleurozium schreberi*), widłoząb kędzierzawy (*Dicranum polysetum*), widłoząb miotłowy (*Dicranum scoparium*).

Zbiorowiska roślinności podlegające prawnej ochronie

Zestawienie cennych siedlisk przyrodniczych⁹ w granicach miasta, sporządzone na podstawie standardowego formularza danych sporządzonego dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 oraz danych pozyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (rodzaje siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej) przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Cenne siedliska przyrodnicze występujące w granicach Miasta Leżajsk

zbiorowiska roślinne	kod	opis	forma ochrona przyrody
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>)	91E0	W obszarze siedlisko to zdominowane jest przez płaty łęgu wierzbowego (podtyp 91E0-1) (<i>Salicetum triandro-viminalis</i> i <i>Salicetum albo-fragilis</i>) oraz topolowego <i>Populetum albae</i> (podtyp 91E0-2). Typowo, w drzewostanie dominują, w zależności od zbiorowiska wierzba biała <i>Salix alba</i> i wierzba krucha <i>Salix fragilis</i> oraz topola biała <i>Populus alba</i> i topola czarna <i>Populus nigra</i> . Miejscowo pojawia się olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> , olsza szara <i>Alnus incana</i> , a także jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> i inne. Podszyt jest tu tworzony najczęściej przez derenia świdwę <i>Cornus sanguinea</i> , leszczynę pospolitą <i>Corylus avellana</i> , trzmielinę zwyczajną <i>Euonymus europaea</i> , kalinę koralową <i>Viburnum opulus</i> , bez czarny <i>Sambucus nigra</i> i inne, w tym podrost gatunków drzewostanowych. W runie dominują gatunki eutroficzne: jeżyna popielica <i>Rubus caesius</i> , pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> , podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> , mroga trzcinowata <i>Phalaris arundinacea</i> , a także liczne gatunki kenofityczne, w tym nawłóć późna <i>Solidago serotina</i> , kolczurka klapowana <i>Echinocystis lobata</i> . Ze względu na intensywne zagospodarowanie doliny, w wielu miejscach łęgi zachowały się jedynie w postaci wąskiego pasa leśno-zaroślowego, niekiedy ograniczonego tylko do najniższej terasy zalewowej (terasy wiklinowej). Szersze płaty występują przeważnie w obrębie istniejących lub historycznych starorzeczy, w otoczeniu okresowych odnóg Sanu oraz w formie postaci regeneracyjnych, w miejscach dawnej eksploatacji kruszywa.	obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020

⁸ Lokalizacja chronionych gatunków roślin została przedstawiona na Załączniku I (rysunek) sporządzonym do prognozy.

⁹ Lokalizacja chronionych siedlisk przyrodniczych została przedstawiona na Załączniku I (rysunek) sporządzonym do prognozy.

8.7.2 Tereny zieleni urządzonej

Istotnym składnikiem systemu zieleni miasta jest zieleń urządzona. Zieleń urządzona, w tym zieleńce, zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej, ciągom komunikacyjnym, zieleń towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom, stanowi ważne uzupełnienie miejskiego systemu przyrodniczego.

Na terenie Leżajsk do ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej należą:

- Ogrody bernardyńskie przy zespole klasztornym oo. Bernardynów;
- park „Lasek” usytuowany wewnątrz osiedla przy ul. Hugo Kołłątaja;
- Ogródek Jordanowski przy ul. Sandomierskiej.

Uzupełnienie terenów zieleni na terenie miasta stanowi zieleń cmentarna – Cmentarz Żydowski, Cmentarz Miejski. Ponadto do terenów zieleni miasta zalicza się również ogrody działkowe – ROD „Podlesie”, ROD „Stonecznik”.

8.8 Fauna

Na obszarze Miasta Leżajsk występuję kilka typów środowisk, zasiedlanych przez różne gatunki fauny.

Zwarta zabudowa miasta oraz terenów podmiejskich, ze względu na istotne antropogeniczne przekształcenie, nie jest istotnym siedliskiem i żerowiskiem zwierząt. Faunę stanowią głównie pospolite gatunki synantropijne ptaków (kawka, wróbel, sroka, szpak, gołąb), drobnych ssaków i bezkręgowców (mysz, kret), spotykane w bliskości siedzib ludzkich

Wschodnią oraz południowo-zachodnią część miasta cechuje otwarty krajobraz rolniczy z takimi środowiskami jak pola uprawne, łąki i pastwiska. Fauna kręgowców tego środowiska nie jest liczna w gatunki, ale charakterystyczna, gdyż niektóre z nich występują tylko w ww. siedliskach. Ze ssaków należy tu wymienić: zając, kreta, ryjówkę aksamitną, kilka gatunków gryzoni (mysz polna, nornik zwyczajny), sarnę. Najbardziej typowe dla pól i łąk gatunki ptaków to: skowronek polny, kuropatwa, bażant, pliszka siwa, pliszka żółta, pokląska, potrzuszcz, mazurek i inne. Z rzadszych gatunków może występować błotniak łąkowy, srokosz, przepiórka. Najczęściej występującym płazem jest żaba trawna. Gady w tym środowisku są bardzo nieliczne. Dotyczy to przede wszystkim jaszczurki zwinki, która najchętniej zasiedla suche ugory, w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień.

Znacznie bogatszym środowiskiem są lasy, zwłaszcza zwarte kompleksy leśne występujące w północno-zachodniej części miasta. Zgodnie z danymi zawartymi w programie ochrony środowiska sporządzonym do planu urządzenia lasu, lasy na terenie Nadleśnictwa Leżajsk zamieszkuje wiele gatunków zwierząt chronionych, z czego najliczniejszą grupę stanowią ptaki:

- ślimaki – ślimak winniczek *Helix pomatia*¹⁰;
- owady – biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*, czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*, modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, modraszek nausitous *Maculinea nausithous* (*Phengaris nausithous*), modraszek telejus *Maculinea telejus* (*Phengaris telejus*), osadnik wielkooki *Lopinga achine*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz pomarszczony *Carabus intricatus*, biegacz zielonożółty *Carabus auronitens*, mrówka rudnica *Formica rufa*, tęcznik liszkarz *Calosoma sycophanta*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, trzmiel gajowy *Bombus lucorum*, trzmiel leśny *Bombus pratorum*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*;
- płazy – kumak nizinny *Bombina bombina*, grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, ropucha paskówka *Epidalea calamita*, ropucha zielona *Bufo viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, ropucha szara *Bufo bufo*,

¹⁰ Na Załączniku I sporządzonym do prognozy została przedstawiona lokalizacja stanowiska ślimaka winniczka zinwentaryzowanego w ramach wykonania „Ekspertyzy oceniającej stan populacji ślimaka winniczka *Helix pomatia* w granicach województwa podkarpackiego”.

salamandra plamista *Salamandra salamandra*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris* (*Triturus vulgaris*), żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Rana esculenta*;

- gady – jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*;
- ptaki – bocian czarny *Ciconia nigra*, bogatka *Parus major*, czarnogłówek *Poecile montanus*, czubotka *Lophophanes cristatus*, czyż *Carduelis spinus*, dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł trójpalczasty *Picooides tridactylus*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięciołek *Dendrocopos minor*, gajówka *Sylvia borin*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, głuszc *Tetrao urogallus*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, jastrząb *Accipiter gentilis*, jemiółuszka *Bombus garrulus*, jer *Fringilla montifringilla*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kobuz *Falco subbuteo*, kos *Turdus merla*, kowalik *Sitta europaea*, krętogłów *Jynx torquilla*, krogulec *Accipiter nisus*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, kukutka *Cuculus canorus*, kwiczoł *Turdus pilaris*, lelek *Caprimulgus europaeus*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, muchotówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchotówka mała *Ficedula parva*, muchotówka szara *Muscicapa striata*, muchotówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, mysikrólik *Regulus regulus*, myszołów *Buteo buteo*, orlik krzykliwy *Clanga pomarina*, paszkoł *Turdus viscivorus*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, pełzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pokrzywnica *Prunella modularis*, puszczyk *Strix aluco*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rudzik *Erithacus rubecula*, sikora uboga *Poecile palustris*, siniak *Columba oenas*, sosnowka *Periparus ater*, sójka *Garrulus glandarius*, sóweczka *Glaucidium passerinum*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, szpak *Sturnus vulgaris*, śpiewak *Turdus philomelos*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, turkawka *Streptopelia turtur*, uszatka *Asio otus*, wilga *Oriolus oriolus*, włośchatka *Aegolius funereus*, zięba *Fringilla coelebs*, zniczek *Regulus ignicapilla*;
- ssaki – borowiec wielki *Nyctalus noctula*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gronostaj *Mustela erminea*, jeż wschodni *Erinaceus concolor*, koszatka *Dryomys nitedula*, łasica *Mustela nivalis*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, mysz zielna *Apodemus uralensis*, mysz zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek wąsatek *Myotis mystacinus*, popielica *Glis glis*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, orzesznica *Muscardinus avellanarius*.

Wzdłuż północno-wschodniej granicy miasta przepływa bogata w ichtiofaunę rzeka San. W rzece tej występują gatunki ryb wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, tj. boleń (*Aspius aspius*), brzanka (*Barbus carpaticus*), głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*), kietb białopłetwy (*Romanogobio albipinnatus*), koza (*Cobitis taenia*), minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*), piskorz (*Misgurnus fossilis*), różanka (*Rhodeus amarus*). W mniejszych ciekach przepływających przez obszar miasta (rzeka Jagódka, rzeka Błotnia) fauna jest uboższa ze względu na małe przepływy i małe głębokości.

8.9 Powiązania ekologiczne

Korytarze ekologiczne stanowią obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, będące szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym również dla roślin. W zależności od wielkości i długości można mówić o korytarzach międzynarodowych i krajowych, regionalnych i lokalnych. Istnieje kilka koncepcji o znaczeniu ogólnopolskim i regionalnym dotyczących systemów powiązań obszarów przyrodniczych.

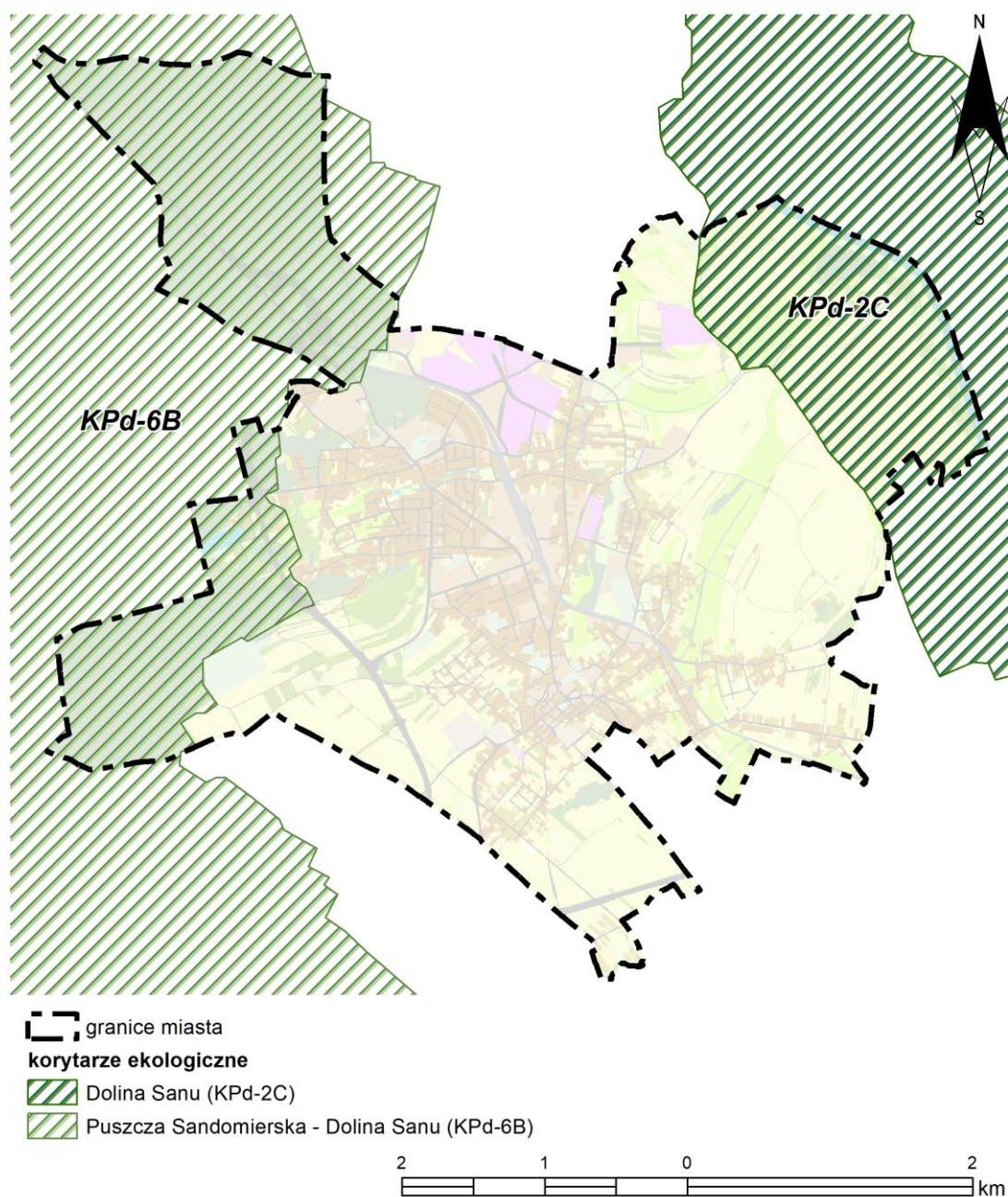
Sieć ogólnopolska korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000

Koncepcja korytarzy ekologicznych została przedstawiona w projekcie korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 opracowanym na zlecenie Ministerstwa Środowiska pod redakcją Jędrzejewskiego. W ramach projektu wyznaczono spójną sieć, obejmującą zarówno wszystkie ważne obszary przyrodnicze (obszary węzłowe), jak i korytarze ekologiczne łączące je w ekologiczną całość. Korytarze wskazano przy uwzględnieniu łączności pomiędzy różnymi elementami siedliska przyrodniczego, a także dróg migracji zwierząt

– posłużono się dostępnymi danymi o przemieszczaniu się dużych ssaków kopytnych (sarna, jeleń, dzik, łoś) i drapieżnych (niedźwiedź, wilk, ryś). Wyróżniono 7 korytarzy głównych, z czego na terenie Miasta Leżajsk występują obszary znajdujące się w zasięgu Korytarza Południowego (KPd) – korytarz Dolina Sanu (KPd-2C) oraz Puszcza Sandomierska – Dolina Sanu (KPd-6B).

Główny (**G**) Korytarz Południowy (**KPd**) biegnie od Bieszczadów poprzez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie, parki krajobrazowe: Czarnorzecko-Strzyżowski, Pasma Brzanki, Ciężkowicko-Rożnowski i Wiśnicko-Lipnicki, następnie przechodzi przez Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski, Beskid Żywiecki, Beskid Śląski, Pogórze Śląskie, lasami w pobliżu zbiornika Goczałkowickiego, Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie, aż do Lasów Rudzkich.

Rysunek 18. Sieć korytarzy ekologicznych na terenie Miasta Leżajsk (źródło: Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011)

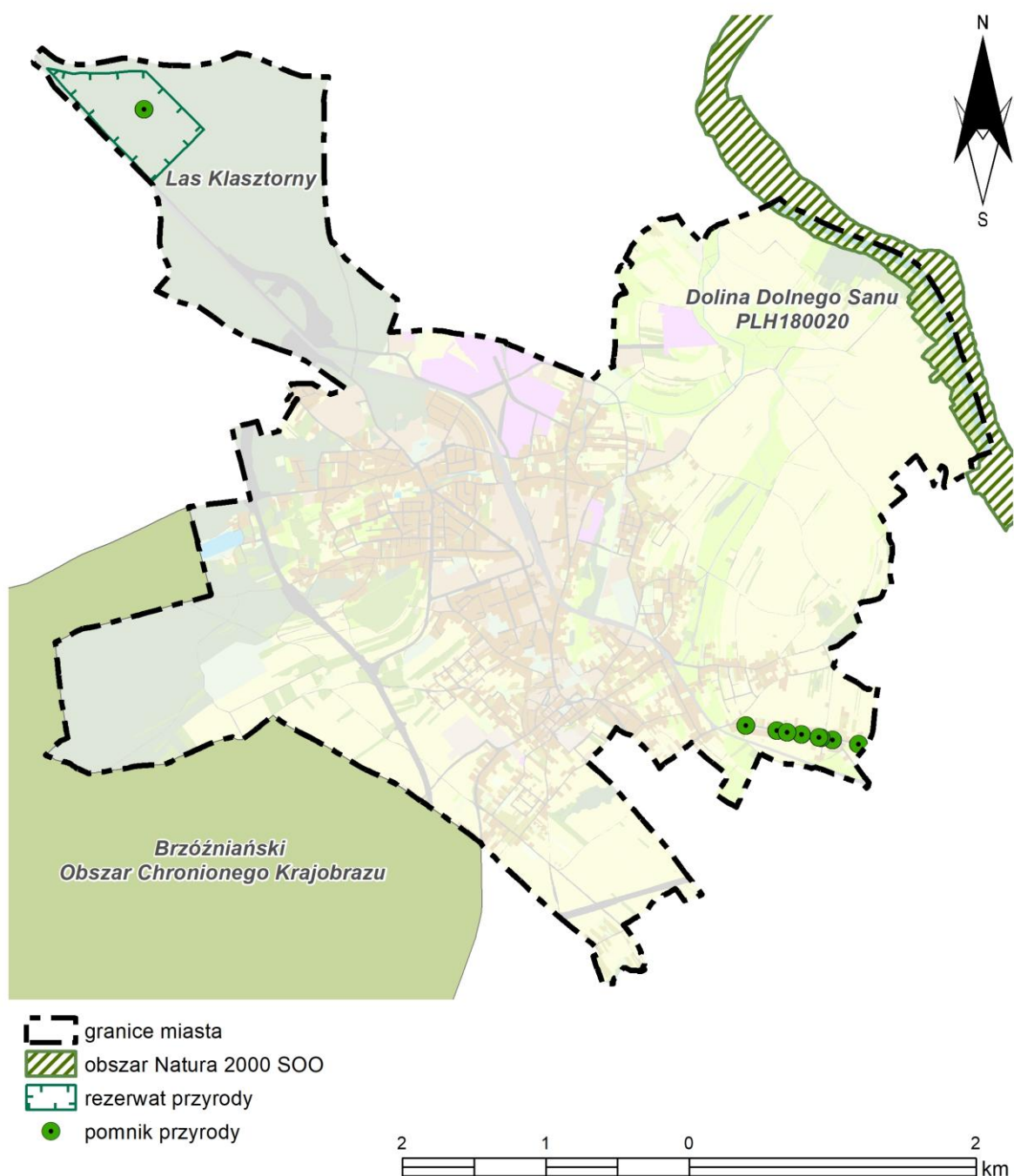
8.10 Formy ochrony przyrody

W granicach Miasta Leżajskiego występują następujące formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody Las Klasztorny;
- obszar Natura 2000 SOO Dolina Dolnego Sanu PLH180020;
- pomniki przyrody.

Miasto graniczy bezpośrednio z Brzóznieńskim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

Rysunek 19. Obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na terenie Miasta Leżajskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ)

Rezerwat przyrody „Las Klasztorny”

Rezerwat Las Klasztorny ustanowiony został na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 5 listopada 1953 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Dominującym zbiorowiskiem leśnym jest kontynentalny bór mieszański, niewielki obszar zajmuje też grąd subkontynentalny. Drzewostan tworzy głównie ponad dwustuletni starodrzew sosnowo-bukowo-jodłowy, w którym występuje wiele drzew o rozmiarach pomnikowych. Jedyny ustanowiony tu pomnik przyrody to buk „Hubert” o obwodzie pnia 403 cm i wysokości 37 metrów, którego wiek ocenia się na około 300 lat. Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie 151 taksonów roślin naczyniowych oraz 16 gatunków mszaków i 19 – grzybów. Spośród roślin objętych ochroną (ścistą lub częściową) rosną tu m.in.: zimoziół północny (późnoglacialny relikwit występujący tu przy południowej granicy zasięgu), wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, a z gatunków pospolitych: borówka czarna, zawilec gajowy, orlica pospolita, konwalia majowa, szczawik zajęczy, rokitnik pospolity, jeżyna gruczołowata. Występują tu przede wszystkim leśne gatunki nizinne. Ze ssaków najczęściej możemy spotkać sarnę, zając, dzik, lis, kunę leśną, tchórza, łasicę. Z ptaków dostrzeżono dzięcioła dużego, sikory: modraszkę i bogatkę, kruka, piecuszka, mysikrólika, kowalika, myszołowa, krogulca, pójdzkę, dzierzbę gąsiorek, kraszkę, turkawkę, kosa, gołębia grzywacza, drożdź śpiewaka, dzwońca i jastrzębia gołębiarza. Z gadów występują: jaszczurki – zwinka, zielona, żyworodna oraz zaskroniec, padalec i żmija zygzakowata, a z płazów rzekotka drzewna i żaba trawna.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu zlokalizowany jest w Prowincji Karpat Zachodnich z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, Podprowincji Podkarpacia Północnego, Makroregionie Kotliny Sandomierskiej, mezoregionach: Doliny Dolnego Sanu, Płaskowyżu Tarnogrodzkiego, Równiny Tarnobrzkiej, Równiny Biłgorajskiej, Niziny Nadwiślańskiej (ujście). W podziale geobotanicznym położony jest w dziale Wyżyn Południowopolskich, Krainie Kotliny Sandomierskiej. Obszar należy do zlewni Wisły. Obejmuje San – ciek II rzędu, prawy dopływ górnej Wisły oraz szereg dolnych odcinków jego bocznych dopływów, z których największe to: Bukowa, Lubaczówka, Tanew i Wisłok. Współczesny San, pomimo regulacji, cechuje się procesem korytowym właściwym rzekom roztokowym. W okresie niskich stanów wód rzeka tworzy piaszczyste odsypy w postaci plaż i ławic. Krajobraz Kotliny Sandomierskiej, w którym leży przeważająca część obszaru, jest mało urozmaicony – jest to równinny, lekko pofałdowany region. Z obszarem przeważnie sąsiadują tereny otwarte z rozproszoną zabudową. Wyjątkiem są okolice Jarosławia, Leżajska, Krzeszowa, Rudnika nad Sanem, Ulanowa, Niska i Stalowej Woli, gdzie do obszaru przylegają tereny o zwartej zabudowie. Obszar położony jest w obrębie dwóch korytarzy ekologicznych m.in.: Korytarza Południowego, na odcinku Roztocze-Bieszczady. Obszar obejmuje najciekawsze i najbardziej cenne przyrodniczo fragmenty doliny Dolnego Sanu na odcinku Jarosław - ujście.

Przedmiotem ochrony obszaru jest 10 typów siedlisk przyrodniczych: 3130, 3150, 3270, 6410, 6430, 6440, 6510, 9170, 91E0 i 91F0 oraz 10 gatunków zwierząt: 1037, 1060, 1130, 1188, 1337, 1355, 5339, 6144, 6177 oraz 6179. Ponadto na terenie obszaru stwierdzono występowanie 2 typów siedlisk (6120 i 91D0) oraz 9 gatunków zwierząt (1084, 1086, 1096, 1145, 1146, 1149, 1163, 5264 oraz 6143), które nie są przedmiotem ochrony obszaru.

Tabela 5. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020
(źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020)

kod siedliska	nazwa	pokrycie [ha]
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto Nanojuncetea</i>	1,02
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	86,02
3270	Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i>	7,34

6120	Cieptolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	3,34
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	433,91
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	5,09
6440	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	99,09
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (<i>Arrhenatherion</i>)	757,99
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	36,88
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	14,32
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>)	1028,15
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	104,62

*siedlisko przyrodnicze zinwentaryzowane w granicach Miasta Leżajsk

Tabela 6. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG
(źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020)

gatunki			kategoria liczebności
grupa	kod	nazwa gatunkowa	
F	1130	Boleń (<i>Aspius aspius</i>)	C
F	5264	Brzanka (<i>Barbus carpaticus</i>)	V
A	1188	Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	C
M	1337	Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	C
F	1446	Koza złotawa (<i>Sabanejewia aurata</i>)	C
F	1149	Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	P
F	1163	Głowacz białopłetwy (<i>Cottus gobio</i>)	V
I	1086	Zgniotek cynobrowy (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	V
F	1096	Minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i>)	V

M	1355	Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	C
I	1060	Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>)	C
F	1145	Piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>)	V
I	1037	Trzepla zielona (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	P
I	1084	Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)	V
I	6179	Modraszek nausitous (<i>Phengaris nausithous</i>)	C
I	6177	Modraszek telejus (<i>Phengaris teleius</i>)	C
F	5339	Różanka (<i>Rhodeus sericeus</i>)	C
F	6144	Kiełb białopłetwy (<i>Romanogobio albipinatus</i>)	C
F	6143	Kiełb Kesslera (<i>Romanogobio kessleri</i>)	V

Objaśnienia:

Grupa: A – płazy, B – ptaki, F – ryby, I – bezkręgowce, M – ssaki

Kategoria liczebności: C – powszechne, R – rzadkie, V – bardzo rzadkie, P – obecne

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Tabela 7. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020)

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
1	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Nie określa się. Siedlisko nie występuje w obszarze.		

2	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony siedliska poprzez rozprowadzanie ulotek informacyjnych.	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	Urząd Marszałkowski na podstawie porozumienia z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
3	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i>	Nie planuje się. Siedliska wymagają utrzymania naturalnych procesów rzecznych odpowiedzialnych za ich kształtowanie.		
	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i> 6440 Łąki selernicowe <i>Cnidion dubii</i> 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i> 6179 Modraszek <i>nausitous Phengaris nausithous</i> 6177 Modraszek telejus <i>Phengaris telejus</i> 1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	<u>Obligatoryjne</u> Prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. <u>Fakultatywne</u> Użytkowanie zgodne z wymogami zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR.	Areał siedlisk (zgodnie z zał. nr 7) Stanowiska gatunków (zgodnie z zał. nr 7)	<u>Obligatoryjne</u> Właściciel/zarządca gruntu <u>Fakultatywne</u> Właściciel/zarządca obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
5	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	Gospodarowanie wg zasad zrównoważonej gospodarki leśnej: 1) możliwie najszerze stosowanie rębni stopniowych i przerębowych z długim i bardzo długim okresem odnowienia (ok. 40 l.); 2) preferowanie odnowienia naturalnego; 3) kształtowanie odpowiedniego składu gatunkowego dostosowanego do siedliska.	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rozwadows Właściciel/ użytkownik gruntu na podstawie UPUL lub na podstawie porozumienia z RDOŚ w Rzeszowie/ Właściwy miejscowo starosta
		4) usuwanie z drzewostanu w pierwszej kolejności gatunków inwazyjnych – dąb czerwony i niezgodnych z siedliskiem –	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rozwadows Właściciel/ użytkownik gruntu

		sosna, modrzew; Zasady te należy wprowadzić do PUL oraz UPUL w trakcie najbliższej zmiany lub aktualizacji.		na podstawie porozumienia z RDOŚ w Rzeszowie
		5) pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). 6) pozostawianie drzew biocenotycznych; 7) pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągniętych wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego. Zasady te należy wprowadzić do PUL w trakcie najbliższej zmiany lub aktualizacji.	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rozwadow Właściciel/ użytkownik gruntu na podstawie porozumienia z RDOŚ w Rzeszowie
8	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe* <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe	1. Pozostawienie bez użytkowania lub użytkowanie z zachowaniem areału, struktury i składu gatunkowego właściwego dla siedliska. 2. Eliminacja gatunków obcych geograficznie z drzewostanu	Areał siedliska (zgodnie z zał. map.)	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudnik Właściciel/ użytkownik gruntu na podstawie porozumienia z RDOŚ w Rzeszowie Właściwy miejscowo starosta
9	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario Ulmetum</i>	1. Pozostawienie bez użytkowania lub użytkowanie z zachowaniem areału, struktury i składu gatunkowego właściwego dla siedliska. 2. Eliminacja gatunków obcych geograficznie z drzewostanu	Areał siedliska (zgodnie z zał. nr 7)	Nadleśniczy Nadleśnictwa Gościeradów, Nadleśniczy Nadleśnictwa Rozwadow, Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudnik, Właściciel/ użytkownik gruntu na podstawie porozumienia z RDOŚ w Rzeszowie, Właściwy miejscowo starosta
10	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Nie planuje się.		
11	1130 Boleń <i>Aspius aspiu</i>	Ograniczanie liczebności populacji kormorana czarnego do poziomu 200 osobników zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym	Cały obszar Natura 2000	Użytkownik rybacki, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem
		Ochrona przed kłusownictwem: zwiększenie nadzoru ze strony służb państwowych i społecznych nad wodami znajdującymi się w granicach obszaru Natura 2000	Cały obszar Natura 2000	Państwowa Straż Rybacka, Społeczna Straż Rybacka, Policja, Straż Leśna, Straż Miejska na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem

		Zmiany w operatach rybackich: 1. Wprowadzenie dla wędkarzy limitu połowu bolenia wynoszącego 1 sztukę na dobę na wędkarza. 2. Wprowadzenie wymiaru gospodarczego dla bolenia wynoszącego do 55 cm, mierzonych od końca pyska do końca płetwy ogonowej oraz okresu ochronnego od dnia 01 stycznia do dnia 30 kwietnia.	Obwód rybacki rzeki San nr 8, 9 i 10	Podmiot uprawniony do rybactwa
14	6144 Kiełb białopłetwy <i>Romanogobio albpinnatus</i>	Powstrzymanie się od realizacji prac hydrotechnicznych, w tym zabudowy i modyfikacji brzegów, z wyjątkiem prac i robót wynikających z ochrony przeciwpowodziowej oraz życia i zdrowia ludzi na następujących odcinkach rzek: 1. od ujścia cieku Rudnia do ujścia cieku Dopływ z Bielin; 2. fragmentu biegu Sanu 1000 m powyżej i 1000 m poniżej ujścia cieku Trzebośnica wraz z fragmentem biegu cieku Trzebośnica w granicach obszaru Natura 2000; 3. fragmentu biegu Sanu od ujścia rzeki Wisłok do ujścia Złota; 4. odcinka biegu Sanu objętego granicami gminy Wiązownica.		Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem
15	6144 Kiełb białopłetwy <i>Romanogobio albpinnatus</i>	Edukacja wędkarzy w zakresie odróżniania kiełba od kiełba białopłetwego i Kesslera np. poprzez rozprowadzanie ulotek edukacyjnych wraz z pozwoleniami na wędkowanie	Cały obszar Natura 2000	Użytkownik rybacki, Podkarpacki Urząd Marszałkowski na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem
16	6144 Kiełb białopłetwy <i>Romanogobio albpinnatus</i> 1130 Boleń <i>Aspius aspius</i>	Rozpoznanie i objęcie ochroną zidentyfikowanych miejsc tarła gatunku. Przeprowadzenie wiosną badań terenowych celem określenia lokalizacji tarlisk gatunku a następnie objęcie tych miejsc ochroną poprzez ustanowienie okresowych obrębów ochronnych.	Cały obszar Natura 2000	Użytkownik rybacki, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Podkarpacki Urząd Marszałkowski na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem
17	5339 Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	Edukacja wędkarzy w zakresie ochrony gatunku np. poprzez rozprowadzanie ulotek edukacyjnych wraz z pozwoleniami na wędkowanie	Cały obszar Natura 2000	Użytkownik rybacki, Podkarpacki Urząd Marszałkowski na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem

18	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Budowa zbiornika wodnego na działce nr 772 w miejscowości Bieliny (gmina Ulanów)	Działka nr 772 w miejscowości Bieliny	Miasto i Gmina Ulanów na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem
19	1337 Bóbr <i>Castor fiber</i> 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Nie planuje się.		
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
20	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Nie określa się. Siedlisko nie występuje w obszarze.		
21	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i>	Monitoring siedlisk w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. Dwukrotnie, w 4 i 8 roku obowiązywania planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	W miejscach odtworzenia siedliska w roku prowadzenia badań. Zakłada się założenie przynajmniej 4 stanowisk monitoringowych.	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
22	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	Monitoring siedlisk w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. Dwukrotnie, w 4 i 8 roku obowiązywania planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	Na wyznaczonych w obrębie siedlisk stanowiskach monitoringowych	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
23	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i> 6440 Łąki selernicowe <i>Cnidion dubii</i> 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i> 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe* <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-</i>	Monitoring siedlisk w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. Dwukrotnie, w 4 i 8 roku obowiązywania planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	W wybranych płatach siedlisk, reprezentatywnych dla obszaru, obejmujących około 50% stanowisk monitoringowych założonych w 2021 roku.	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

	<i>incanae</i> , olsy źródłiskowe 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario Ulmetum</i>			
24	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> 1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Monitoring siedlisk w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. Dwukrotnie, w 4 i 8 roku obowiązywania planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	Stanowiska gatunków w obszarze Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
25	6179 Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i> 6177 Modraszek telejus <i>Phengaris telejus</i>	Monitoring siedlisk w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. Trzykrotnie, w 3, 6 i 9 roku obowiązywania planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	Stanowiska gatunków w obszarze Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
26	1130 Boleń <i>Aspius aspius</i> 6144 Kiełb białopłetwy <i>Romanogobio albipinnatus</i>	Monitoring siedliska w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ: - stan populacji wszystkie wskaźniki, - stan siedliska wszystkie wskaźniki, - perspektywa ochrony/zachowania. Dwukrotnie, w 4 i 8 roku obowiązywania planu zadań ochronnych.	Proponuje się objęcie monitoringiem 16 stanowisk w korycie głównym Sanu, na których prowadzono połowy badawcze: San_Bieliniec San_Dół San_Jarosław San_Krzeszów San_Leżachów San_Leżajsk San_Manasterz San_Podedwór San_Radomyśl San_Rudnik San_Rzeczycza San_Rzędziny San_Rzuchów San_Sarzyna San_Sieniawa San_Wiązownica	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
27	5339 Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	Monitoring siedliska w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ: - stan populacji wszystkie wskaźniki, - stan siedliska wszystkie wskaźniki, - perspektywa ochrony/zachowania. Dwukrotnie, w 4 i 8 roku obowiązywania planu zadań ochronnych	Proponuje się objęcie monitoringiem 20 stanowisk 16 stanowisk w korycie głównym Sanu: San_Bieliniec San_Dół San_Jarosław San_Krzeszów San_Leżachów San_Leżajsk San_Manasterz San_Podedwór	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

			San_Radomyśl San_Rudnik San_Rzeczycza San_Rzędziny San_Rzuchów San_Sarzyna San_Sieniawa San_Wiązownica 5 w badanych dopływach: Kłysz_Krzeszów Lubaczówka_ Manasterz Lubinka_Rzuchów Szewnia_Leżachów Trzebońnica_ Szarzyna Gdzie prowadzono połowy badawcze	
28	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Monitoring siedliska w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. Dwukrotnie, w 4 i 8 roku obowiązywania planu zadań ochronnych.	Wyznaczone stanowiska monitoringowe: 1) N50° 30' 11.68"; E22° 11' 51.68" 2) N50° 33' 10.52"; E22° 07' 13.58" 3) N50° 29' 59.45"; E22° 15' 14.41" 4) N50° 29' 49.71"; E22° 15' 16.58" 5) N50° 27' 59.90"; E22° 16' 30.00" 6) N50° 26' 12.57"; E22° 16' 19.20" 7) N50° 26' 04.85"; E22° 16' 00.35" 8) N50° 39' 46.50"; E21° 57' 51.22" 9) N50° 43' 45.69"; E21° 50' 35.86" 10) N50° 09' 58.62"; E22° 35' 58.28" 11) N50° 40' 12.82"; E21° 51' 16.22" 12) N50° 40' 17.43"; E21° 51' 20.46" 13) N50° 40' 15.42"; E21° 51' 17,92" 14) N50° 40' 14.31"; E21° 51' 15.28" 15) N50° 40' 18.62"; E21° 51' 19.12" 16) N50° 40' 17.27"; E21° 51' 15.29"	Sprawujący nadzór nad obszarem

			17) N50° 40' 19.19"; E21° 51' 19.03" 18) N50° 44' 38.02"; E21° 51' 16.01" 19) N50° 44' 48.03"; E21° 51' 28.06"	
29	1337 Bóbr <i>Castor fiber</i> 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Monitoring siedliska w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. Jednokrotnie, w 5 roku obowiązywania planu zadań ochronnych (w sezonie wegetacyjnym, maj-lipiec)	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem

Ponadto w planie zadań ochronnych zawarto wskazania do zmian w planach ogólnych gmin¹¹, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Wskazanie do zmiany:

Część działki ewidencyjnej nr 5754/2 w mieście Leżajsk ujęta w dokumencie jako PE – obszar eksploatacji piasku, obejmująca siedlisko przyrodnicze o kodzie 91E0 pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.

Pomniki przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody GDOŚ na terenie Miasta Leżajskiego zlokalizowane są 2 pomniki przyrody.

Tabela 8. Wykaz pomników przyrody na terenie Miasta Leżajskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CFROP GDOŚ, stan na grudzień 2025 r.)

lp.	opis obiektu	opis położenia	akt tworzący formę ochrony przyrody
1	wieloobiektyowy – grupa drzew lipa (<i>Tilia sp.</i>)	przy drodze Leżajsk - Wierzawice na zewnętrznych skarpach rowu przydrożnego	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie Nr Rlop-004-7/73 z 17 lipca 1973 r. (Dz. Urz. WRN w Rzeszowie Nr 9, poz. 100 z dnia 31.08.1973 roku)
2	jednoobiektyowy – drzewo „Buk Hubert” buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) wysokość – 37 m pierścienica – 128 cm	Pomnik rośnie na działce o numerze ewidencyjnym 6303 zlokalizowanej na terenie rezerwatu przyrody „Las Klasztorny”, stanowiącej własność Skarbu Państwa, będącej w zarządzie państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Leżajsk. Przybliżony wiek drzewa określa się na	Uchwała Nr XXXVI/226/17 Rady Miejskiej w Leżajsku z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2017 r. poz. 2779)

¹¹ W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dokonaną art. 24 pkt 1-3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.), stosownie do dyspozycji art. 64 ust. 2 ustawy zmieniającej, do czasu wejścia w życie planów ogólnych gmin poprzez te plany należy rozumieć studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

	obwód – 402 cm	ok. 300 lat.	
--	----------------	--------------	--

8.11 Walory krajobrazowe i turystyczne

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Leżajsk charakteryzuje się układem miejskim wraz z towarzyszącymi terenami otwartymi w postaci terenów rolniczych, lasów oraz doliny rzeki San.

W zabudowie centrum Leżajska dobrze czytelny jest historyczny układ urbanistyczny Leżajska, który tworzy staromiejska zabudowa skupiona wokół rynku, tj. zabytkowe kamienice z lokalami mieszkalnymi i usługowymi oraz domy mieszkalne. Układ urbanistyczny historycznego centrum Leżajska został ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków i łączy się on poprzez ul. Mickiewicza z dalekim przedmieściem wykształconym wokół zespołu klasztorного oo. Bernardynów w północnej części miasta. Zespół klasztorный oo. Bernardynów został uznany za pomnik historii na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2005 r. Celem ochrony pomnika historii jest zachowanie, ze względu na wartości historyczne, przestrzenne, architektoniczne oraz wartości niematerialne, zespołu klasztorного funkcjonującego nieprzerwanie od 400 lat. Pomiędzy ww. historycznymi zespołami zabudowy zarówno w okresie międzywojennym jak i po II wojnie światowej, powstawały nowe obszary zainwestowania miejskiego. Istniejąca linia kolejowa i główne ciągi komunikacyjne wpłynęły na utrwalenie się pasmowego układu miasta na osi północ-południe z wykształceniem się poszczególnych zespołów zabudowy koncentrycznie rozmieszczonej wzdłuż tego kierunku. Tereny mieszkaniowo-usługowe rozwinęły się po zachodniej stronie linii kolejowej w tym osiedle zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zespoły zabudowy jednorodzinnej w układzie pasmowo-koncentrycznym wokół historycznej zabudowy staromiejskiej oraz pod Klasztorem. Nowa zabudowa miejska rozwinęła także wzdłuż drogi łączącej miasto z mostem na Sanie (w kierunku wsi Stare Miasto) oraz po wschodniej stronie linii kolejowej. Zespół przemysłowo-składowy powstał na obszarze leżącym pomiędzy torami PKP, a ul. Siedlanka – część zakładów przemysłowo-składowych, znajduje się na terenie miasta a część na obszarze wsi Stare Miasto należącej do gminy Leżajsk.

We wschodniej i południowo-zachodniej miasta dominuje krajobraz typowo rolniczy. Przeważają pola uprawne, gdzieśgdzie przeplatane użytkami zielonymi i terenami zadrzewionymi.

Kolejnym krajobrazem, atrakcyjnym przyrodniczo, jest krajobraz leśny, dominujący w północno-zachodniej części miasta. Krajobraz leśny obejmuje zarówno lasy prywatne jak i państwowe, w tym rezerwat przyrody „Las Klasztorный”. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców Leżajska.

Krajobraz dolinny związany jest przede wszystkim z doliną rzeki San oraz jej dopływów. Odcinek rzeki San, który przepływa przez miasto nie został uregulowanych – rzeka przepływa naturalnym korytem. Wraz z niezabudowanymi terenami rolnymi, zadrzewionymi i zakrzewionymi tworzy malowniczy krajobraz. Na rzece Jagódka utworzono sztuczny zalew „Floryda”, który stanowi atrakcyjne miejsce zarówno do wycieczek rowerowych jak i pieszych, jak również do biwakowania oraz wędkowania.

Do dyspozycji turystów na terenie miasta Leżajska są szlaki rowerowe, obiekty sportowo-rekreacyjne, muzea:

- szlaki rowerowe:
 - Green Velo – Wschodni Szlak Rowerowy, trasa wybudowana w 2015 r.;
 - Leżajsk–Brzoza Królewska–Julin–Leżajsk, trasa liczy około 40 km i prowadzi zarówno drogami asfaltowymi, jak i utwardzonymi drogami leśnymi;
 - Leżajsk–Julin, trasa liczy około 40 km i prowadzi głównie drogami asfaltowymi;
 - Leżajsk–Ożanna–Wierzawice–Leżajsk, trasa liczy około 30 km i prowadzi głównie drogami asfaltowymi;

- Leżajsk–Podkuźlac–Julin–Leżajsk, trasa liczy około 40 km i prowadzi zarówno drogami leśnymi jak i drogami asfaltowymi;
- obiekty sportowo-rekreacyjne:
 - basen kryty przy ul. Jagiełły 2;
 - hale sportowe przy Zespole Szkół Technicznych w Leżajsku, ul. Mickiewicza 67 i Zespole Szkół Licealnych w Leżajsku, ul. M. Skłodowskiej-Curie 6;
 - boiska wielofunkcyjne przy szkołach podstawowych i Gimnazjum Miejskim w Leżajsku oraz kompleks sportowy „Orlik” przy Zespole Szkół Licealnych;
 - kort tenisowy przy ul. Mickiewicza 55 (SP 2);
 - stadion sportowy przy ul. Podolszyny;
- muzea:
 - Muzeum Prowincji Ojców Bernardynów mieszczące się w zespole klasztornym;
 - Muzeum Ziemi Leżajskiej.

Bazę noclegową zapewniają następujące obiekty: Dom Pielgrzyma (ul. 11 Listopada 1), Pensjonat „Hubert” (ul. Leśników 8), Hotel i Restauracja „U Braci Zygmuntów” (ul. Klasztorna 2e), Hotel „Perła” Leżajsk (ul. Hutnicza 2a), NOCLEGI Andrzej Szkodziński (ul. Mickiewicza 134), Gospodarstwo Agroturystyczne M. Wróbel Leżajsk (ul. Podzwierzyniec 33).

9 Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenia powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

9.1 Stan środowiska

9.1.1 Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa podkarpackiego wydzielone zostały 2 strefy – Miasto Leżajsk zalicza się do strefy podkarpackiej.

Tabela 9. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń strefy podkarpackiej ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin
(źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim – raport wojewódzki za rok 2024, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, 2025)

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂ ¹²	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A	A1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów docelowych;
- klasa A1 – jeżeli stężenia pyłu PM2,5 nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziom docelowy;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

Objęte oceną zanieczyszczenia gazowe w roku 2024, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, ozon oraz tlenki azotu, osiągnęły na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i ochronę roślin.

W przypadku ozonu nie został dotrzymany poziom celu długoterminowego zarówno pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin. Wzrost stężeń ozonu rejestrowany w sezonie letnim spowodowany był obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi.

Wyniki badań powietrza atmosferycznego prowadzone w 2024 roku wykazały dotrzymanie poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10, mierzonego pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi na obszarze całego województwa. Ponadto wyniki badań powietrza atmosferycznego prowadzone w 2024 roku w regionie wykazały dotrzymanie średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 (fazy II) na terenie województwa podkarpackiego. W roku 2024 utrzymał się trwający od roku 2022 pozytywny trend dotrzymania poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 na całym obszarze województwa podkarpackiego. Dotrzymane zostały także poziomy dopuszczalne/docelowe dla metali w pyłe zawieszonym PM10 (arsen, kadm, nikiel, ołów) na obszarze całego województwa.

W zakresie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w 2024 roku zanotowano wzrost jego stężeń w regionie. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 wystąpiły w okresie grzewczym (styczeń – marzec, październik – grudzień).

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa podkarpackiego. Obecnie na terenie województwa obowiązują, zaktualizowane uchwałami Sejmiku Województwa Podkarpackiego w grudniu 2023 roku: „Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów - z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych”, „Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych”.

¹² dla roślin NO_x

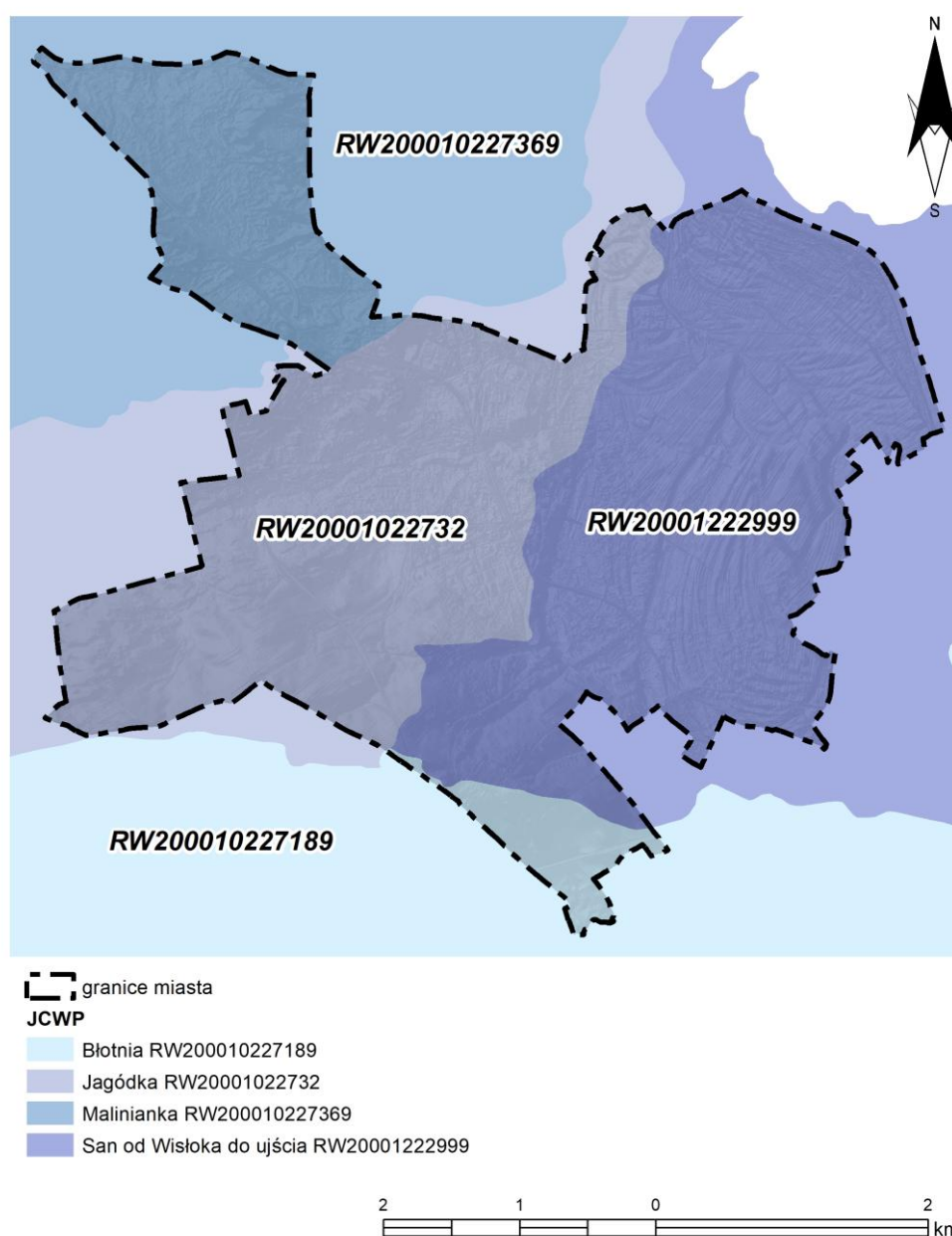
9.1.2 Jakość wód powierzchniowych

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Celem monitoringu wód powierzchniowych, zgodnie z ustawą Prawo wodne, jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Miasto Leżajsk położone jest w granicach czterech jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych: Błotnia (RW200010227189), Jagódka (RW20001022732), Malinianka (RW200010227369), San od Wisłoka do ujścia (RW20001222999).

Rysunek 20. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych IIaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie)

Monitoringiem¹³ prowadzonym przez GIOŚ w okresie do 2021 r. objęte było trzy¹⁴ z czterech ww. JCWP.

Tabela 10. Ocena stanu JCWP na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

nazwa JCWP	kod JCWP	stan / potencjał ekologiczny	wskaźniki determinujące potencjał ekologiczny	stan chemiczny	wskaźniki determinujące stan chemiczny	stan ogólny
Błotnia	RW200010227189	umiarkowany stan ekologiczny	azot ogólny, azot azotanowy; nie dotyczy	brak danych	nie dotyczy	zły
Jagódka	RW20001022732	słaby potencjał ekologiczny	BZT5, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrobezkręgowce	dobry	nie dotyczy	zły
Malinianka	RW200010227369	słaby potencjał ekologiczny	nie dotyczy; fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen; nie dotyczy	zły
San od Wiśłoka do ujścia	RW20001222999	umiarkowany stan ekologiczny	nie dotyczy; fitoplankton, makrobezkręgowce, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren, związki tributylocyny; bromowane difenyletery	zły

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* stan ww. JCWP jest zły i istnieje zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych.

¹³ JCWP posiadające ustalony ppk w okresie 2016-2021

¹⁴ Oceny stanu JCWP Malinianka (RW200010227369) dokonano na podstawie analiz eksperckich.

Tabela 11. Charakterystyka JCWP (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

numer i nazwa JCWP	Błotnia (RW200010227189_	Jagódka (RW20001022732)	Malinianka (RW200010227369)	San od Wisłoka do ujścia (RW20001222999)
status	NAT - naturalna część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	NAT - naturalna część wód
stan	zły	zły	zły	zły
presje determinujące stan wód	presje troficzne – odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie i depozycja presje hydromorfologiczne – budowie piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne i rzeki pozostałe	presje troficzne – odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, budowie piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki główne, górnictwo - rzeki główne,	presje hydromorfologiczne – budowie piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	presje hydromorfologiczne – budowie regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo
cele środowiskowe	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości) dobry stan chemiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego San w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego San w obrębie JCWP (dla troci wędrownej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej
Jcw przeznaczone	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru

do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE - JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód

następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód				
obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	Brzóżniański Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu, użytek ekologiczny	Brzóżniański Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu, użytek ekologiczny	Brzóżniański Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu	Park Krajobrazowy Lasy Janowskie, Kuryłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Sieniawski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Lasy Janowskie, obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu, obszar Natura 2000 Uroczyska Lasów Janowskich, użytki ekologiczne
obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	TAK - występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym Cel dla obszaru przeznaczonego do ochrony – zapewnienie drożności dla migracji gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym Gatunek, którego obszar dotyczy – troć wędrowną (<i>Salmo trutta m. trutta</i>) Nazwa obszaru przeznaczonego do ochrony – San (od ujścia do zapory zbiornika Myczkowce) Udział obszaru przeznaczonego do ochrony w długości JCWP [%] – 100

9.1.3 Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w tym części uznane za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Jednolita część wód podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy jak i chemiczny, określono jako dobry. Miasto Leżajsk położone jest w granicach JCWPd nr 136.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie Miasta Leżajsk nie znajduje się żaden punkt pomiarowy, natomiast na terenie gminy badania prowadzono w jednym punkcie pomiarowym znajdującym się w miejscowości Wierzawice. Jakość wody w ww. punkcie zakwalifikowano do IV klasy jakości – wody niezadawalającej jakości.

Tabela 12. Charakterystyka punktu pomiarowego monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w 2022 r. (źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania, marzec 2023)

powiat/gmina	miejscowość (numer punktu pomiarowego)	JCWPd	zwierciadło wody	klasa jakości w punkcie
leżajski/Leżajsk	Wierzawice (518)	136	swobodne	IV

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* wody podziemne JCWPd nr 136 charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (**cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy**). JCWPd nr 136 znajduje się wykazie obszarów chronionych ze względu na przeznaczenie do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Ponadto w granicach JCWPd nr 136 znajdują się obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (rezerwaty przyrody – 4, parki krajobrazowe – 1, Natura 2000 OSO – 3, Natura 2000 SOO – 8, obszary chronionego krajobrazu – 7, użytki ekologiczne – 59, pomniki przyrody – 1).

9.2 Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń

Główne zagrożenia środowiska występujące na terenie Miasta Leżajskiego to:

- wysoki stopień zagrożenia wód podziemnych – powierzchnię miasta pokrywają utwory o niskiej odporności, tj. dużej przepuszczalności utworów geologicznych zalegających w stropie utworów warstwy wodonośnej. Budowa geologiczna obszaru powoduje, iż wody podziemne są mało odporne na zanieczyszczenia przedostające się z powierzchni terenu. Na terenie miasta występują obiekty zagrażające wodom podziemnym, tj. stacje paliwowe, zakłady przemysłowe (emisja pyłów i gazów do powietrza), cmentarze. Duże zagrożenie związane jest również z nawożeniem pól ornych, łąk, pastwisk oraz rolniczym wykorzystaniem ścieków.
- niska emisja – zanieczyszczenie powietrza w wyniku ogrzewania budynków – ogólnym rozwiązaniem dla ograniczenia niskiej emisji jest modernizacja indywidualnych systemów grzewczych i termomodernizacja budynków.
- hałas, którego głównym źródłem są droga krajowa nr 77, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i ulice miejskie – możliwe jest ograniczenie uciążliwości akustycznych poprzez lokalizację pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg przebiegających przez tereny zabudowane, modernizację

nawierzchni drogowych (wymiana na cichą nawierzchnię). Zgodnie z *Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Leżajskiego na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2028, Laboratorium Wiedzy 2021* hałas przemysłowy na terenie Miasta Leżajskiego nie jest uciążliwy, a w procesie pracy istniejących zakładów oraz ich zaplecza technicznego nie występują przekroczenia natężeń hałasu. Wzrasta zagrożenie hałasem ze strony niewielkich zakładów produkcyjnych i usługowych. Emitują one hałas o niewysokim poziomie i niewielkim zasięgu oddziaływania, często o nieznacznych przekroczeniach norm.

10 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Wieloletnie prace nad poprawą jakości środowiska prowadzone na terenie Miasta Leżajsk od lat przynoszą efekty i można spodziewać się dalszych postępów, szczególnie w zakresie:

- rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej;
- modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem, co ma na celu ograniczenie niskiej emisji.

Analiza polityki przestrzennej Leżajskiego zawarta w dotychczas opracowywanych dokumentach (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Leżajskiego, przyjęte uchwałą Nr XII/99/99 Rady Miasta Leżajskiego z dnia 15 grudnia 1999 r. z późniejszymi zmianami; obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych podporządkowując się z reguły istnjącemu i projektowanemu układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej, z jednoczesnym zachowaniem ciągłości terenów funkcjonujących przyrodniczo oraz uwzględnieniem obowiązujących zakazów i nakazów na obszarach objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 r.

Plan ogólny jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

11 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

11.1 Identyfikacja głównych zagrożeń

11.1.1 Zagrożenie osuwiskowe

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, spęływania, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał. Ruchy skał odbywają się w postaci osuwania i obrywu.

Zgodnie z polskim prawodawstwem istnieje obowiązek uwzględniania w dokumentach planistycznych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy - ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) oraz ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82), zgodnie z którą ochrona gruntów rolnych polega m.in. na zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej/leśnej, powstającej w skutek działalności nierolniczej/nieleśnej i ruchów masowych ziem (art. 3 ust. 1 pkt 2 oraz art. 3 ust. 2 pkt 2). Obowiązek prowadzenia obserwacji i rejestru terenów zagrożonych masowymi ruchami ziemi, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) – art. 110a ust. 1, posiada starosta.

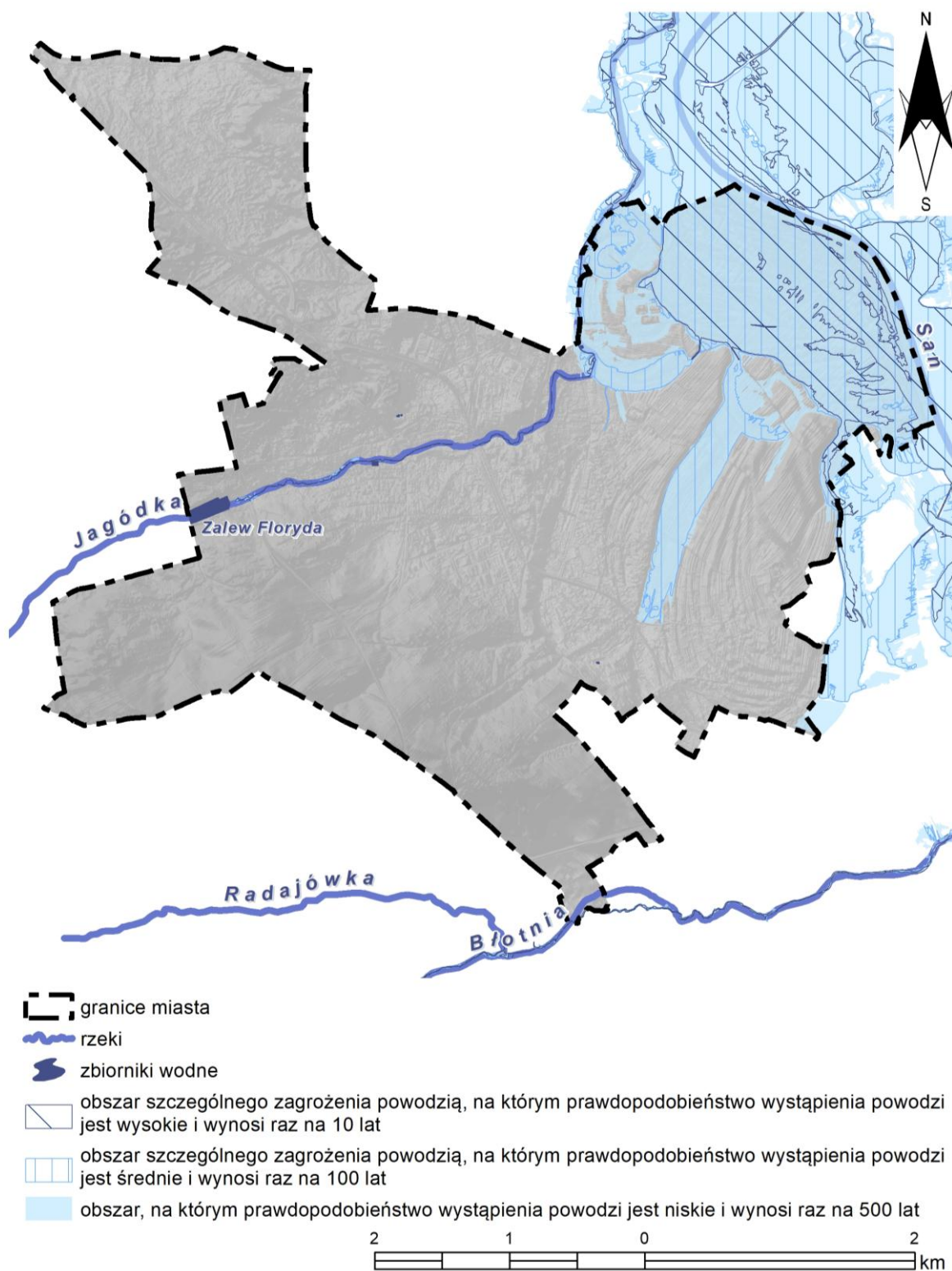
Na obszarze Miasta Leżajskiego zgodnie z danymi Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej PIG-PIB nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

11.1.2 Zagrożenie powodziowe

W Leżajsku zagrożenie powodziowe stanowi rzeka San oraz rzeki Jagódka i Błotnia. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru miasta obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP)¹⁵. Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie), o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

¹⁵ Dane pochodzące z aktualizacji map zagrożenia powodziowego, które w dniu 7.09.2022 r. zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) zostały podane do publicznej wiadomości.

Rysunek 21. Zagrożenie powodziowe na terenie Miasta Leżajsk (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie)

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki San znajdują się tereny rolne, leśne, zadrzewione i zakrzewione oraz pojedyncze zabudowania. Rzeka San nie została obwałowana. Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Jagódki znajdują się w większości użytki zielone i zieleń naturalna w dolinie rzecznej. Rzeka Jagódka nie została obwałowana, przy czym została po części uregulowana w obszarach zwartej zabudowy. Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Błotni znajdują się niezabudowane tereny rolnicze. Rzeka Błotnia nie została obwałowana.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. $Q=1\%$ i $Q=10\%$, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

Według ustawy – Prawo wodne, nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły) na obszarze Miasta Leżajsk nie jest planowana realizacja budowli przeciwpowodziowych, natomiast obszar miasta obejmują działania realizujące jeden z trzech głównych celów zarządzania ryzykiem powodziowym, tj. cel 3 – poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Tabela 13. Typy działań aPZRP (źródło: Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, 2022 r.)

cel główny	cel szczegółowy	typ działania	nazwa
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym	3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych	Budowa i rozwój lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią.	Wdrożenie lokalnego systemu prognozowania monitoringu i ostrzeżeń / podniesienie poziomu ich jakości i wiarygodności
		Rozwój krajowego systemu prognoz, monitoringu i ostrzeżeń.	Wdrożenie systemu monitorowania i gromadzenia informacji o podtopieniach i ich skutkach na obszarach zurbanizowanych i gruntach rolnych
			Wdrożenie monitoringu stacji pomp
			Wdrożenie systemu monitorowania i gromadzenia informacji o powstawaniu zatorów w okresie zimy i ich skutkach
			Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania (projekt 4B.1/1)
			Wdrożenie lokalnego systemu prognozowania monitoringu i ostrzeżeń/podniesienie poziomu ich jakości i wiarygodności na obszarze RW Górnej-Wschodniej Wisły
			Wdrożenie monitoringu oraz sterowania obiektów hydrotechnicznych znajdujących się w RW Górnej-Wschodniej Wisły

	3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych	Doskonalenie planów zarządzania kryzysowego (wszystkie poziomy zarządzania), z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego.	Opracowanie planów ewakuacji ludności ze szczególnym uwzględnieniem osób o ograniczonej mobilności
	3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności	Analizy skuteczności systemu zarządzania ryzykiem powodziowym i rekomendacje zmian.	Analiza skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i rekomendacja zmian
			Analiza programów inwestycyjnych w zlewniach nie objętych MZP i MRP
			Opracowanie metodyki oceny ryzyka powodziowego na terenach górniczych zagrożonych osiadaniem
			Analiza programów inwestycyjnych w zlewni rzeki San dla cieków nie objętych Mapami Zagrożenia Powodziowego i Mapami Ryzyka Powodziowego
		Gromadzenie i udostępnianie danych i informacji o szkodach i ryzyku powodziowym w ujednoliconej formie i zakresie na obszarze całego kraju.	Stworzenie ogólnodostępnej bazy danych o szkodach powodziowych
		Inicjowanie badań naukowych i analiz eksperckich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym w warunkach niepewności.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w zlewni rzeki Jagódka - koncepcja, dokumentacja techniczna
			Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych
			Wykonanie modelowania hydrauliczno-hydrologicznego cieków niekontrolowanych w zlewni rzeki San
			Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych na obszarze RW Górnej-Wschodniej Wisły
			Program działań retencyjnych stanowiący element zarządzania ryzykiem powodziowym w RW Górnej-Zachodniej Wisły i Górnej-Wschodniej Wisły między Krakowem a Zawichostem

	3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego	Inicjowanie programów edukacyjnych dla różnych odbiorców, w tym również dostarczanie materiałów metodycznych i edukacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.	Wprowadzenie tematyki gospodarki wodnej do podstawy programowej kształcenia ogólnego w programie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej
		Realizacja programów edukacyjno-promocyjnych dla różnych odbiorców w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.	Promowanie stosowania Katalogu Dobrych Praktyk rekomendowanych przez PGW WP
			Przeprowadzanie kampanii informacyjno-promocyjnych związanych z wdrażaniem aPZRP

11.1.3 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Jako główne zagrożenie klimatu akustycznego w mieście należy wskazać hałas komunikacyjny, który dotyczy:

- drogi krajowej nr 77 (Lipnik – Przemyśl);
- drogi wojewódzkiej nr 875 (Mielec – Leżajsk);
- drogi wojewódzkiej nr 877 (Naklik – Szklary).

Uciążliwości hałasowe mogą pochodzić również od linii kolejowej nr 68 relacji Lublin Główny – Przeworsk (ruch pociągów, hamowanie, sygnalizacja dźwiękowa).

Zgodnie z Generalnym Pomiarem Ruchu przeprowadzonym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w 2020/2021 na drogach krajowych i wojewódzkich¹⁶ ruch samochodowy na ww. szlakach jest dość wzmożony, a ponadto poruszają się po nich także pojazdy ciężarowe, których ruch powoduje znacznie większą uciążliwość akustyczną w porównaniu do samochodów osobowych.

¹⁶ Generalny Pomiar Ruchu 2020/21, GDDKiA: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Tabela 14. Średni Dobowy Ruch Roczny w GPR 2020/21 dla dróg krajowych i wojewódzkich (źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021)

numer drogi	opis odcinka		SDRR poj. silnikowe ogółem
	długość (km)	nazwa	
77	7,770	NOWA SARZYNA /UL. JANA PAWŁA II/ - LEŻAJSK /UL. MICHAŁKA (DW875)/	6889
77	3,387	LEŻAJSK /OBWODNICA 1: UL. MICHAŁKA (DW875) - GIEDLAROWA (DW877)/	7145
77	1,817	LEŻAJSK /OBWODNICA 2: GIEDLAROWA (DW877) - WIERZAWICE/	5294
875	20,343	SOKOŁÓW MŁP. WSCH. /S19/ - LEŻAJSK /DK77/	5574
875	1,155	LEŻAJSK /PRZEJŚCIE/	7790
877	1,900	LEŻAJSK /PRZEJŚCIE: UL. DŁUGA (GR. MIASTA) - DK77/	5315
877	24,904	LEŻAJSK /DK77/ - W. ŁAŃCUT /A4/	8439

W celu ochrony nowych terenów budowlanych, przed ponadnormatywnym hałasem od szlaków komunikacyjnych, należy maksymalnie odsunąć nowe budynki od pasa drogowego, a także lokalizować w pierwszym rzędzie zabudowy od strony drogi zabudowę usługową oraz zabudowę mieszkaniową z dopuszczeniem usług. Ograniczający wpływ na rozprzestrzenienie hałasu ma również zieleń izolacyjna w formie pasów zadrzewień i zakrzewień.

Potencjalnym źródłem hałasu jest również działalność przemysłowa, produkcyjna oraz usługowa. Zgodnie z *Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Leżajskiego na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2028, Laboratorium Wiedzy 2021* hałas przemysłowy na terenie Miasta Leżajskiego nie jest uciążliwy, a w procesie pracy istniejących zakładów oraz ich zaplecza technicznego nie występują przekroczenia natężeń hałasu. Wzrasta zagrożenie hałasem ze strony niewielkich zakładów produkcyjnych i usługowych. Emitują one hałas o niewysokim poziomie i niewielkim zasięgu oddziaływania, często o nieznacznych przekroczeniach norm.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach (PMŚ). Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zgodnie z *Oceną poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie podkarpackim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie (Rzeszów, czerwiec 2025)* w 2024 r. na terenie województwa podkarpackiego pomiary przeprowadzono łącznie w 65 punktach pomiarowych, w tym w 37 punktach pomiarowych w ramach dwuletniego cyklu pomiarowego na obszarze miast (stała sieć monitoringu) oraz w 28 punktach pomiarowych w ramach czteroletniego cyklu pomiarowego (monitoring badawczy) na obszarze gmin wiejskich. Na terenie Miasta Leżajsk przy ul. Mickiewicza znajduje się jeden punkt pomiarowy wyznaczonych w ramach stałej sieci monitoringu w 2024 r. Zgodnie z analizą wyników pomiarów poziomów PEM dla stałej sieci monitoringu jak również dla monitoringu badawczego nie stwierdzono przekroczenia

dopuszczalnych wartości PEM, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WM_E^{17} nie przekroczył wartości 1 (dla punktu pomiarowego zlokalizowanego w Leżajsku wartość wskaźnika WM_E wyniosła 0,1). Oznacza to, że na monitorowanych obszarach województwa podkarpackiego poziomy PEM są bardzo niskie. Średnie natężenie pola elektromagnetycznego w powiecie leżajskim wynosi 0,87 [V/m].

Sposób zagospodarowania terenów pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pobliżu musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych tj.:

- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

11.1.4 Zagrożenia dla jakości powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego tzw. „niska emisja”, emisja przemysłowa oraz emisja komunikacyjna.

Zaopatrzenie w ciepło na terenie Miasta Leżajsk realizowane jest przy wykorzystaniu:

- systemu ciepłowniczego zasilanego z kotłowni HORTINO ZPOW Leżajsk Sp. z o.o. oraz zasilania bezpośredniego z ww. kotłowni czynnikiem parowym;
- gazu ziemnego przesyłanego sieciami, zasilającego kotłownie lokalne i obiekty indywidualne;
- energii elektrycznej;
- węgla kamiennego spalanego w kotłowniach obsługujących obszary lokalne lub pojedyncze obiekty;
- urządzeń spalających inne paliwa niż wyżej wymienione (np. olej opałowy);
- węgla spalanego w piecach i kotłowniach indywidualnych;
- źródeł energii odnawialnej.

Emisja przemysłowa na terenie Leżajska związana jest ze źródłami punktowymi, pochodzącymi z zakładów przemysłowych, głównie z procesów spalania paliw w celach energetycznych oraz procesów technologicznych. Na terenie miasta znajdują się następujące zakłady przemysłowe posiadające pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza:

- Fabryka Maszyn Sp. z o.o.
- BMF Polska Sp. z o.o.
- HORTINO Zakład Przetwórstwa Owocowo – Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o.

Emisja komunikacyjna najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie Leżajska głównym źródłem emisji komunikacyjnej są droga krajowa nr 77, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i ulice miejskie. Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są: tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory, tlenki azotu, pyły zawierające metale ciężkie, pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

11.1.5 Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych

Leżajsk nie posiada sieci kanalizacyjnej na całym swoim terenie. Zgodnie z danymi GUS (2024 r.) na terenie Miasta Leżajsk z sieci kanalizacyjnej korzysta 89,5% ludności. Pozostali mieszkańcy korzystają ze

¹⁷ WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}). Dopuszczalne poziomy pole elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie przekracza wartości 1.

zbiorników bezodpływowych, tzw. szamb (58 zbiorników bezodpływowych – stan w dniu 31 grudnia 2024 r., GUS). Nieszczelność szamb stanowi znaczące zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Należy konsekwentnie zwiększać powierzchnię obszarów skanalizowanych i prowadzić kontrolę wywozu nieczystości.

Miasto posiada oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną z usuwaniem biogenów usytuowaną we wschodniej części, w kierunku rzeki San. Oczyszczalnia została zmodernizowana i rozbudowana do przepustowości hydraulicznej $Q_{\text{śrd}} = 11\,500\text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maxd}} = 14\,000\text{ m}^3/\text{d}$. Przyjmuje ścieki bytowo – gospodarcze z terenów zabudowy mieszkaniowej i użyteczności publicznej oraz ścieki przemysłowe z dzielnicy przemysłowej. Oczyszczane ścieki zrzucane są do rzeki San.

Stopień zagrożenia zanieczyszczeniami wód podziemnych wynika z geologicznych uwarunkowań, stopnia skażenia pozostałych komponentów środowiska (powietrza, gleb, wód powierzchniowych) oraz charakteru zagospodarowania terenu. Powierzchnię miasta pokrywają utwory o niskiej odporności, tj. dużej przepuszczalności utworów geologicznych zalegających w stropie utworów warstwy wodonośnej. Budowa geologiczna obszaru powoduje, iż wody podziemne są mało odporne na zanieczyszczenia przedostające się z powierzchni terenu. Na terenie miasta występują obiekty zagrażające wodom podziemnym, tj. stacje paliwowe, zakłady przemysłowe (emisja pyłów i gazów do powietrza), cmentarze. Duże zagrożenie związane jest również z nawożeniem pól ornych, łąk, pastwisk oraz rolniczym wykorzystaniem ścieków.

Miasto Leżajsk zaopatruje się w wodę z 4-ch studni głębinowych usytuowanych w różnych punktach miasta (patrz ppkt 3.4.2 Wody podziemne – Zaopatrzenie w wodę). Zgodnie z *Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Leżajskiego na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2028, Laboratorium Wiedzy 2021* rejon ujęć wód podziemnych położony jest bardzo blisko przemysłowej części Miasta i Gminy Leżajsk, w pobliżu terenów wchodzących w skład parku przemysłowego „Stare Miasto – Park”. Działa tutaj większość zakładów przemysłowych Leżajska, do których należą: Zakłady Przemysłu Owocowo – Warzywnego „HORTINO”, Zakłady Piwowarskie, Fabryka Maszyn, BMF Polska. W najbliższym sąsiedztwie ujęć zlokalizowane są również obszary zabudowy mieszkalnej, pola uprawne, łąki, lasy i tereny zadrzewione, w tym rezerwat „Las Klasztorny”. Do potencjalnych ognisk zanieczyszczeń, znajdujących się w obrębie wyznaczonych obszarów spływu wód podziemnych, zalicza się stacja paliw zlokalizowana na terenie byłej bazy transportowej PKS, stacja paliw przy drodze prowadzącej do Szpitala Powiatowego. Obie stacje paliw spełniają wymogi przepisów dotyczących ochrony środowiska i są w odpowiedni sposób zabezpieczone przed niekontrolowanym wyciekiem paliw do gruntu. Ponadto stan infrastruktury kanalizacyjnej na terenach zurbanizowanych w rejonie wytypowanych ujęć nie daje pełnej ochrony dla jakości wód podziemnych. Niekorzystne dla stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych w rejonie Leżajska, jest zbyt duże zagęszczenie studni przy występującej nadmiernej i jednocześnie długotrwałej eksploatacji. W wyniku stosowania nieodpowiedniej metodyki dokumentowania zasobów, nieuwzględniającej współdziałania studni, przyjęto zawyżone wartości zasobów eksploatacyjnych. Wydane na ich podstawie decyzje o pozwoleniach wodnoprawnych dopuszczają do zbyt intensywnej eksploatacji, co z reguły skutkuje uruchomieniem niekorzystnych procesów geochemicznych i zmianami jakości wody.

11.1.6 Zagrożenia dla jakości gleb

Do procesów niszczących glebę zalicza się głównie:

- wyczerpywanie się składników odżywczych,
- degradacja gleb – obniżenie wartości użytkowej gleb,
- denudacja – zniszczenie profilu glebowego, zmęczenie gleb,
- zanieczyszczenie chemiczne gleb,
- zbyt małe nawożenie organiczne, co prowadzi do utraty próchnicy,
- wyczerpywanie się składników odżywczych, stosowanie zbyt ciężkiego sprzętu uprawowego, co powoduje pogarszanie się struktury gleb.

11.1.7 Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000

Zagrożenie środowiska na terenie Leżajska, w tym obszarów chronionych, wiąże się z obniżaniem walorów krajobrazowych w wyniku postępowania zainwestowania terenów oraz realizacją elementów infrastruktury technicznej i drogowej oraz prowadzeniem intensywnego rolnictwa oraz turystyki.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020

Zgodnie z Standardowym Formularzem Danych na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 występują następujące zagrożenia, presje i działania mające negatywny wpływ na obszar:

- odpady, ścieki;
- zmiana sposobu uprawy;
- zmiana składu gatunkowego (sukcesja);
- drogi, autostrady;
- zaniechanie/brak koszenia;
- obce gatunki inwazyjne;
- problematyczne gatunki rodzime;
- chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych;
- zarzucenie pasterstwa, brak wypasu;
- zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;
- intensywne koszenie lub intensyfikacja;
- spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych;
- inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych;
- glinianki;
- wyschnięcie.

11.1.8 Zakłady stwarzające ryzyko poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w którym występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie podaje do publicznej wiadomości informacje dotyczące zakładów o dużym ryzyku (ZDR) i zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zlokalizowanych na terenie województwa podkarpackiego. Na terenie miasta Leżajska **nie występują zakłady ZDR i ZZR** (stan na wrzesień 2025 r.)¹⁸.

Zakład HORTINO Zakład Przetwórstwa Owocowo – Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o. był umieszczony w wykazie zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na 31.12.2022 (ZZR).

¹⁸ Informacje, rejestry i wykazy dotyczące zakładów o dużym ryzyku: <https://www.gov.pl/web/kwpsp-rzeszow/zaklady-duzego-ryzyka-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

12 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych a określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju miasta i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Ustalenia planu ogólnego są zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjętym uchwałą Nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, zmieniony uchwałą Nr XXXI/340/04 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego oraz uchwałą Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

Za istotne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, mające znaczenie w skali sporządzanego opracowania, uznano następujące cele:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ochrona korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro);
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie Miasta Leżajsk.

13 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj.

projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, głębię, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego Miasta Leżajsk. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne, obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego Miasta Leżajsk będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

13.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Ze względu na ogólny charakter projektu planu ogólnego Miasta Leżajsk, który dotyczy strefowania obszaru miasta oraz ustala nieprzekraczalne warunki realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi nie może podlegać dokładnej analizie.

Plan ogólny stanowi podstawę prawną do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Hałas

Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się tereny, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Tabela 15. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu w odniesieniu do jednej doby (źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku)

rodzaj terenu	drogi lub linie kolejowe		instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny domów opieki społecznej	61 dB	56 B	50 dB	40 dB
tereny zabudowy mieszkaniowej	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, tereny mieszkaniowo-usługowe				
---	--	--	--	--

Na terenie Miasta Leżajsk obowiązują 72 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują obszar o powierzchni ok. 203,7 ha. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy, projektowanej zabudowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi dokumentami planistycznymi, obszary uzupełnienia zabudowy oraz tereny planowane do zabudowy zgodnie z wnioskami interesariuszy.

Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną z uwagi iż, ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego.

W odniesieniu do terenów usługowych oraz terenów produkcyjnych niepodlegających ochronie akustycznej, które mogą powstać w obrębie wyznaczonych stref planistycznych (SW, SJ, SZ, SU, SP, SI, SN, SC, SG, SK) to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Należy podkreślić, że przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

W części z wyznaczonych stref planistycznych dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, tj.:

- w strefie usługowej (1-16SU, 27SU, 43-78SU) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni słonecznej;
- w strefie otwartej (2SO, 3SO) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni słonecznej.

W stosunku do dopuszczonych w planie ogólnym urządzeń fotowoltaicznych należy stwierdzić, że produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii pozyskiwania jej z energii słońca nie powoduje emisji hałasu.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Miasto Leżajsk zasilane jest przez dwa Główne Punkty Zasilające (GPZ), „Leżajsk Siedlanka” położony w miejscowości Stare Miasto przy ul. Chmielnej oraz „Leżajsk” przy skrzyżowaniu ul. Polnej z ul. ppłk. Ludwika Więclawa „Śląskiego”. Dystrybutorem energii elektrycznej jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Rzeszów, Rejon Energetyczny Leżajsk.

Na terenie miasta Leżajsk zlokalizowane są linie elektroenergetyczne sieci dystrybucyjnej wysokiego i średniego napięcia. Linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV znajdujące się w granicach administracyjnych miasta Leżajsk:

- Linia: 110 kV o przebiegu Sarzyna – Sieniawa,
- Linia: 110 kV o przebiegu Sokołów - Leżajsk Siedlanka,
- Linia: 110 kV o przebiegu Sokołów - Leżajsk Siedlanka odg. Leżajsk.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokości w zależności od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

Ustalania dotyczące stref ochronnych w postaci pasów technologicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych zawierają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie podaje do publicznej wiadomości informacje dotyczące zakładów o dużym ryzyku (ZDR) i zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zlokalizowanych na terenie województwa podkarpackiego. Na terenie miasta Leżajskiego **nie występują zakłady ZDR i ZZR** (stan na wrzesień 2025 r.)¹⁹.

Zakład HORTINO Zakład Przetwórstwa Owocowo – Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o. był umieszczony w wykazie zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na 31.12.2022 (ZZR).

Zagrożenie powodziowe

W Leżajsku zagrożenie powodziowe stanowi rzeka San oraz rzeki Jagódka i Błotnia.

Projekt planu ogólnego na obszarach szczególnego zagrożenia w znacznej mierze wyznacza strefy otwarte (SO). W strefach tych ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.), natomiast w profilu dodatkowym dopuszczono wyłącznie teren zieleni urządzonej.

Ustalenie w projekcie planu ogólnego stref otwartych bez dopuszczenia nowych terenów mieszkaniowych w granicach OSZP, ocenia się jako korzystne rozwiązanie, które nie zagraża bezpieczeństwu ludności i jej mienia.

W obszarze szczególnego zagrożenia powodzią znajduje się również strefa usługowa, tj. 8SU. Wyznaczenie strefy SU wynika z zapisów obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania

¹⁹ Informacje, rejestry i wykazy dotyczące zakładów o dużym ryzyku: <https://www.gov.pl/web/kwpsp-rzeszow/zaklady-duzego-ryzyka-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

przestrzennego Nr 71/21 terenu budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego położonego przy ul. Długiej i Słonecznej w Leżajsku przyjętego uchwałą Nr LI/326/22 Rady Miejskiej w Leżajsku z dnia 20 lipca 2022 r., w którym dopuszczona jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz usługi.

Pozostałe wyznaczone strefy w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obejmują tereny istniejącego zagospodarowania:

1. istniejąca zabudowa zagrodowa w granicach stref SZ,
2. istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w granicach stref SJ;
2. istniejąca infrastruktura techniczna – oczyszczalnia ścieków w granicy strefy SI;
3. istniejący teren i obszar górniczy w granicy strefy 1SG.

Szczegółowe ustalenia dla stref, w tym zakaz lokalizacji nowej zabudowy zostaną zawarte w sporządzonym dla tego obszaru miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy. Ponadto ze względu na określony w u.p.z.p. zakres planu ogólnego nie jest możliwe wyznaczenie dodatkowych warunków ograniczenia lokalizacji zabudowy. Określenie linii zabudowy, czy innych warunków takich jak zakaz realizacji kondygnacji podziemnej czy wyniesienie poziomu parteru powyżej lustra wody możliwe jest na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Obszar szczególnego zagrożenia powodziowego od rzeki Jagódki (poza strefami 8SU, 46SJ, 32SO, 36SO, 3SK) ogranicza się jedynie do koryta rzecznego.

Cmentarze

W planie ogólnym miasta Leżajsk wskazano **5 stref cmentarzy, wszystkie cmentarze zostały zakwalifikowane do cmentarzy czynnych z uwagi, iż Urząd Miejski nie posiada informacji o ich zamknięciu.** Zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych, aby cmentarz zakwalifikować do cmentarzy zamkniętych musi być wydana decyzja o zamknięciu cmentarza. O zamknięciu cmentarza komunalnego decyduje właściwa rada gminy lub rada miasta, po zasięgnięciu opinii właściwego inspektora sanitarnego natomiast o zamknięciu cmentarza wyznaniowego decyduje właściwa władza kościelna, również po zasięgnięciu opinii właściwego inspektora sanitarnego.

Strefy **3SC, 4SC, 5SC obejmują istniejące cmentarze**, natomiast strefa **2SC wskazuje cmentarz projektowany do poszerzenia** zgodnie z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. **Strefa 1SC obejmuje istniejący i projektowany do poszerzenia cmentarz** zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Nr 64/09 dla terenu cmentarza komunalnego wraz z jego rozbudową przy ul. Cmentarnej w Leżajsku przyjętym uchwałą Nr XXXI/205/13 Rady Miejskiej w Leżajsku z dnia 27 listopada 2013 r.

Dla strefy 1SC wyznaczono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami obowiązującego miejscowego plan zagospodarowania przestrzennego Nr 64/09 dla terenu cmentarza komunalnego wraz z jego rozbudową przy ul. Cmentarnej w Leżajsku przyjętym uchwałą Nr XXXI/205/13 Rady Miejskiej w Leżajsku z dnia 27 listopada 2013 r

Wyznaczenie wskaźnika mniejszego niż wynikającego z załącznika nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.) jest możliwe zgodnie z §2 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Strefy cmentarne 1SC, 2SC, w obrębie których planowane jest poszerzenie istniejących cmentarzy charakteryzują się następującymi uwarunkowaniami:

1. **położone są poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią:** zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 lit b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy.
2. **położone są poza wałami przeciwpowodziowymi oraz pasami o szerokości 50 m od stopy wału:** zgodnie z art. 176 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) w celu zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zakazuje się wykonywania robót lub czynności, które mogą wpływać na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych, w tym lokalizowania cmentarzy w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału.
3. **w odległości 500 m od strefy 1SC oraz strefy 2SC nie znajdują się ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych oraz ich strefy ochronne (lokalizacja ujęć wód podziemnych i powierzchniowych oraz terenu ochrony pośredniej została przedstawiona na rysunku 12):** zgodnie z §3 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315) odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.
4. **zgodnie z danymi zwanymi w Bazie Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej PIG-PIB w granicach strefy 1SC oraz strefy 2SC nie udokumentowano osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.**

Dla czynnych cmentarzy należy zachować wymagane strefy ochronne zgodnie §3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315) tj. *odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociagową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.*

Z uwagi na praktycznie pełne zwodociągowanie miasta (Miasto Leżajsk dysponuje eksploatowaną siecią wodociagową o łącznej długości 110,4 km, do której podłączonych jest 2 111 budynków; z sieci wodociagowej korzysta 91,4% mieszkańców²⁰) w strefie od 50 do 150 m można bezproblemowo lokalizować nową zabudowę.

Plan ogólny w strefie SC poza terenem cmentarza umożliwia realizację innych funkcji określonych w rozporządzeniu POG. Na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarza regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W części graficznej uzasadnienia wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarza i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwia lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

Rozbudowa istniejących czynnych cmentarzy będzie możliwa przy spełnieniu wymagań określonych w przepisach odrębnych z zakresu cmentarza i chowania zmarłych m.in.:

1. odległości od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociagowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m;
2. odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
3. ukształtowania terenu umożliwiające łatwy spływ wód deszczowych oraz nie podległą zalewom;
4. głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spadku,
5. rodzaju gleby tj. gleba pod cmentarz powinna być przepuszczalna i nie zawierać węgla wapnia.

13.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony fauny i flory jest korzystne.

Zarówno dla fauny jak i dla flory największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk. Projekt planu ogólnego uwzględnia wyniki waloryzacji przyrodniczej Miasta Leżajsk zawartej w *Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym na potrzeby Planu Ogólnego Miasta Leżajsk, Budplan Sp. z o.o. grudzień 2025*, tj. na obszarach o najwyższych oraz wysokich walorach przyrodniczych projekt planu ogólnego w znacznej mierze nie skutkuje przeznaczeniem pod inną strefę niż strefa otwarta SO.

Analiza wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 (lokalizacja przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020, względem wyznaczonych stref planistycznych została przedstawiona w części graficznej prognozy – Załącznik I) wykazała, że tereny znajdujące się w granicach obszaru Natura 2000 zostały objęte w znacznej mierze strefą otwartą 39SO. Dla strefy 39SO w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast nie wyznaczono profilu dodatkowego.

Wyznaczenie strefy górnictwa 2SG, wynika z uwzględnienia występowania udokumentowanych złóż piasku Leżajsk (KN 11821) i Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658). Złoże Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658) jest złożem eksploatowanym, dla którego ustanowiono obszar i teren górniczy „Leżajsk – dz. 5754/82-1”. Wyznaczenie strefy górnictwa 2SG ma na celu ochronę udokumentowanych złóż, natomiast nie wpływa na

²⁰ GUS, 2024 r.

zmianę zagospodarowania i użytkowania terenów, ani nie warunkuje czy eksploatacja będzie miała miejsce w przyszłości.

Na etapie sporządzania dokumentu jakim jest plan ogólny nie ma podstaw do prognozowania negatywnego wpływu na gatunki oraz siedliska przyrodnicze, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020. Wyznaczenie strefy otwartej bez dopuszczania nowych terenów inwestycyjnych, w obrębie występowania chronionych siedlisk przyrodniczych uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Pozytywnie ocenia się objęcie w całości strefą otwartą rezerwatu przyrody „Las Klasztorny”, co jest korzystne z punktu ochrony znajdującego się w jego granicach ponad dwustuletniego starodrzewia sosnowo-bukowo-jodłowego wraz z bogactwem roślin naczyniowych, mszaków i grzybów, a także różnorodną fauną. Dla strefy 1SO w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Dla strefy 1SO w profilu dodatkowym nie dopuszczono żadnego terenu.

Istotne jest, że urządzenia OZE (elektrownie słoneczne) dopuszczono jedynie w strefach otwartych 2SO, 3SO²¹ poza obszarem Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020, rezerwatem przyrody „Las Klasztorny” oraz poza zinwentaryzowanymi stanowiskami fauny i flory i siedliskami przyrodniczymi.

Potencjalna realizacja farm fotowoltaicznych może wiązać się z lokalnymi przekształceniami zbiorowisk roślinnych. Na etapie prowadzenia prac budowlanych dojdzie do naruszenia zbiorowisk roślinnych na obszarze realizacji rzędów paneli fotowoltaicznych i między nimi, a także w obszarze tymczasowych dróg dojazdowych i placów manewrowych. W zależności od przyjętej ostatecznie lokalizacji inwestycji uzależniony będzie stopień oddziaływania, w przypadku gruntów ornych nie dojdzie do zniszczenia cennych zbiorowisk roślinnych. W przypadku realizacji farm w miejscu występowania użytków zielonych dojdzie do czasowego ich przekształcenia lub zniszczenia. Po zakończeniu prac grunty prawdopodobnie zostaną obsiane roślinnością łąkowo-pastwiskową w celu odtworzenia siedliska. W trakcie eksploatacji roślinność zielna będzie mogła rosnąć pod panelami oraz pomiędzy nimi. Nie przewiduje się zatem degradacji najcenniejszych siedlisk przyrodniczych miasta w związku z potencjalną realizacją farm fotowoltaicznych.

W zakresie potencjalnych oddziaływań na faunę realizacji farm fotowoltaicznych wymienia się: opuszczanie przez ptaki ważnych siedlisk, działanie odbłaskowych powierzchni paneli fotowoltaicznych jako przynęta dla przelatujących ptaków, degradowanie siedlisk i płoszenie ptaków wskutek budowy i konserwacji urządzeń, niszczenie gniazd gatunków gniazdujących na ziemi oraz przeszkadzanie w lęgu ptaków, a także narażanie nietoperzy na kolizję z panelami (w przypadku lokalizacji elektrowni w pobliżu ich kryjówek). Jednakże obecnie stosowane technologie ograniczają potencjalne niekorzystne oddziaływania systemów fotowoltaicznych na faunę. Panele fotowoltaiczne pokrywane są powłoką antyrefleksyjną, która zapobiega niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli. Zgodnie z publikacjami naukowymi prawidłowa lokalizacja elektrowni słonecznej (na terenach niewykorzystywanych intensywnie przez ptaki) może przyczynić się do powstania alternatywnych miejsc żerowania (fragmenty trawiaste i krzewy pomiędzy panelami i sektorami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). Zgodnie z publikacjami branżowymi, nie ma naukowych dowodów na to, że fotowoltaika stanowi zagrożenie dla życia ptaków.

Przez obszar miasta przebiegają korytarze ekologiczne – Dolina Sanu (KPd-2C) oraz Puszcza Sandomierska – Dolina Sanu (KPd-6B). W zasięgu korytarza ekologicznego Dolina Sanu (KPd-2C) projekt planu wyznacza strefę otwartą oraz strefę górnictwa co wynika z uwzględnienia udokumentowanych złóż kopalin oraz ustanowionego obszaru i terenu górniczego „Leżajsk – dz. 5754/82-1”. Strefa 2SI obejmuje istniejącą oczyszczalnię ścieków. Z kolei w zasięgu korytarza ekologicznego Puszcza Sandomierska – Dolina Sanu (KPd-6B) wskazano na rozwój zabudowy usługowej wokoło Zalewu Floryda oraz wielkopowierzchniową strefę górnictwa 1SG po wschodniej stronie drogi krajowej nr 77 (ul. Warszawska). Zmiany w zagospodarowaniu terenów położonych w zasięgu korytarza ekologicznego Puszcza Sandomierska – Dolina Sanu (KPd-6B) będą prowadziły do ograniczenia możliwości wykorzystania tych terenów przez zwierzynę, przy czym obszary planowanych

²¹ w granicach strefy 3SO zlokalizowane są już urządzenia fotowoltaiczne

nowych inwestycji (78SU, 1SG), ze względu na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie zwartej zabudowy miasta i ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, mają umiarkowane znaczenie w zakresie regularnych i intensywnych przemieszczeń i wędrówek ssaków. Ustalenia projektu planu nie skutkują przerwaniem drożności korytarzy ekologicznych oraz zaburzeniami w ich funkcjonowaniu w sposób istotny.

Eksploracja kopalin

Wyznaczenie stref górnictwa 1SG, 2SG, 3SG wynika z uwzględnienia występowania udokumentowanych złóż piasku, tj. Leżajsk dz. 4746 i 4747 (KN 9160), Leżajsk (KN 11821), Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658), Przychojec (PC 2749). Są to złoża zaliczane do złóż konfliktowych ze względu na położenie w granicach obszaru Natura 2000 (fragmenty złóż Leżajsk (KN 11821), Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658)), w granicach korytarzy ekologicznych, gruntów leśnych Skarbu Państwa (złoża piasku kwarcowego Przychojec (PC 2749)). W odniesieniu do złóż rozpoznanych szczegółowo, tj. Leżajsk (KN 11821), Przychojec (PC 2749), objęcie ich w planie ogólnym strefą górnictwa ma na celu ich ochronę, natomiast **nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy jego eksploatacja będzie miała miejsce w przyszłości.** Złoża Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658) oraz Leżajsk dz. 4746 i 4747 (KN 9160) są obecnie eksploatowane, posiadają ustanowione obszary i tereny górnicze.

Eksploracja złóż kopalin, pomimo że jest postrzegana jako niszcząca środowisko naturalne jest nieunikniona, gdyż dostarcza surowców mineralnych niezbędnych dla egzystencji współczesnej cywilizacji i jej rozwoju. Kluczowe jest spojrzenie na złoża jako unikatowy, nieodnawialny składnik środowiska przyrodniczego, którego eksploatacja jest bezwzględnie potrzebna dla spełnienia wymagań zrównoważonego rozwoju, rozumianego jako sposób godzenia sprzecznych interesów ochrony środowiska i potrzeb życiowych społeczeństw. Istotne jest, że złoża kopalin posiadają ściśle określoną lokalizację w przestrzeni (nie ma możliwości zmiany położenia złoża), natomiast przywrócenie środowiska do stanu pierwotnego lub wartości użytkowych i przyrodniczych możliwie jak najbardziej zbliżonych do stanu naturalnego jest możliwe poprzez proces rekultywacji. **Warunkiem możliwości wykorzystania złóż jest w pierwszej kolejności umożliwienie ich wydobywania.** Racjonalną gospodarkę złożami kopalin jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

Zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko uzyskanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż jest poprzedzone wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Z kolei zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1 w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przeprowadza się ocenę oddziaływania na środowisko, która ma na celu szczegółowe rozstrzygnięcie niekorzystnego wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. **Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki** (w pewnych przypadkach nadrzędny cel ochrony obszarów Natura 2000 musi ustąpić innemu priorytetowi w postaci nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogom o charakterze społecznym lub gospodarczym, przy braku rozwiązań alternatywnych - w takich okolicznościach stosownie do skali i rodzaju negatywnego oddziaływania wykonuje się kompensację przyrodniczą niezbędną do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000), o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (art. 81 ust. 2).

Ocena oddziaływania na środowisko w przeciwieństwie do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzana jest dla konkretnego przedsięwzięcia, gdzie ocena planowanego przedsięwzięcia dokonywana jest na podstawie jego szczegółowej charakterystyki. Zatem ocena oddziaływania na środowisko pozwala na zbadanie oddziaływania konkretnego przedsięwzięcia (przy znajomości jego rodzaju, skali, technologii) na określone elementy środowiska przyrodniczego, dając podstawę wskazania jego możliwych oddziaływań i natężeń.

13.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Ustalenia planu ogólnego poprzez wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjne, przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Będą to zazwyczaj zmiany punktowe, związane z posadowieniem obiektów budowlanych bądź poprowadzeniem nowych ciągów komunikacyjnych. Istotne jest, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim w oparciu o istniejącą zabudowę oraz obowiązujące dokumenty planistyczne, gdzie powstanie nowej zabudowy zostało już przesądzone. Dodatkowo uwzględniono wnioski złożone w procedurze planistycznej.

Prognozuje się, iż na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Tereny, które były do tej pory niezainwestowane o składzie gatunkowym charakterystycznym dla terenów otwartych i zadrzewionych, zostaną przeznaczone pod zieleni urządzoną (trawniki, krzewy, drzewa ozdobne, rośliny rabatowe, w tym gatunki obcego pochodzenia). Skład gatunkowy zwierząt, również ulegnie zmianie – zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniają swoje tereny bytowania. Będzie to oddziaływanie wtórne, długoterminowe i lokalne. Nie przewiduje się jednak, by były to oddziaływania znaczące, ponieważ wyznaczone strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy wraz z przylegającymi do nich terenami niezainwestowanymi – projekt planu ogólnego dąży do koncentracji zabudowy a nie do jej rozpraszania.

13.4 Oddziaływanie na wodę

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane. Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300) celem środowiskowym wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód powierzchniowych jest:

- nie pogorszenie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Natomiast zgodnie z art. 59 Prawa Wodnego celem środowiskowym dla wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej

dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Ze względu na fakt, iż jakość wód podziemnych JCWPd nr 136 określono jako dobry wskazane jest przynajmniej utrzymanie tego stanu. Natomiast dla wód powierzchniowych cele środowiskowe zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Jednolite części wód powierzchniowych występujące w granicach Leżajska charakteryzują się złym stanem i są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Z tego względu wskazane jest ograniczenie presji determinujących ich stan (głównie presje chemiczne i troficzne – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone)) i dążenie do przynajmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu ogólnego.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Przy rozwoju nowej zabudowy, w celu ograniczenia presji troficznych i chemicznych, należy zapewnić odprowadzanie ścieków i doprowadzenie wód w sposób powodujący jak najmniejsze oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe. W późniejszym etapie procesu planistycznego, tj. w trakcie sporządzania planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, powinien zostać określony (dla poszczególnych terenów inwestycyjnych) sposób odprowadzania ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę wód i gruntów przed zanieczyszczeniami. Ścieki bytowe i komunalne powinny być odprowadzane do kanalizacji sanitarnej, przy czym na terenach, gdzie ze względów ekonomicznych budowa kanalizacji sanitarnej jest niemożliwa, odprowadzanie ścieków może odbywać się poprzez indywidualny system oczyszczania (do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków), przy założeniu, iż spełniają one wymogi techniczne, w oparciu o przepisy odrębne. Odpowiednia gospodarka wodno-ściekowa nie powinna zagrażać środowisku wodno-gruntowemu, w tym wodom Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów. Realizacja ustaleń planu ogólnego w zakresie powstania nowych obiektów budowlanych na terenach obecnie użytkowanych rolniczo, wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego pochodzącego ze źródeł rolniczych.

Rozwój nowej zabudowy wraz z jednoczesnym rozwojem sieci wodociągowo-kanalizacyjnej bądź stosowanie nowoczesnych i sprawnych technicznie indywidualnych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej nie stanowi zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego. Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne (w tym JCWP, JCWPd oraz ich cele środowiskowe), wynikających z ustaleń planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru miasta oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, szczegółowe ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej oraz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych zostaną określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego bądź decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ochrona jakości wód z ujęć wód podziemnych jest realizowana poprzez ustanowienie i przestrzeganie zakazów w strefach ochronnych, ich właściwe zagospodarowanie oraz prowadzenie monitoringu i nadzoru urządzeń i sieci wodnych. W każdej strefie planistycznej istnieje możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury technicznej o powierzchni do 0,5 ha, w związku z powyższym możliwe jest utrzymanie istniejących ujęć wody wraz ze strefami ochrony bezpośredniej. Ustalenia planu ogólnego uwzględniają lokalizację ujęć wody oraz nie kolidują z zapisami zawartymi w przepisach odrębnych zawierającymi zakazy i nakazy dotyczące stref ochronnych ujęć wody. **Plan ogólny w strefach ochrony pośredniej nie ustala stref cmentarzy SC.**

Według rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.), zbiorniki na nieczystości ciekłe

mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych.

13.5 Oddziaływanie na powietrze

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło jak również zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło.

Na terenie miasta Leżajsk za sieć ciepłowniczą odpowiada Veolia Wschód Sp. z o.o. W mieście znajduje się Ciepłownia w Zakładzie Leżajsk.

W mieście Leżajsk znajduje się 26 węzłów cieplnych, w tym 3 szt. węzłów grupowych oraz 23 szt. węzłów indywidualnych. Długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej wynosiła w 2023 wg. GUS 7,6 km a długość przyłączy do budynków 1,6 km.

W źródle ciepła, zlokalizowanym na ul. Stare Miasto 509 znajdują się:

- 3 kotły opalane miałem węglowym o łącznej mocy 23,55 MW,
- 3 kotły opalane gazem ziemnym o łącznej mocy 7,95 MW.

Łączna moc zainstalowana pochodząca z kotłów parowych i gazowych wynosi 31,5 MW.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii (teren elektrowni słonecznej) w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU, SO. Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych.

W strefach gospodarczych mogą powstać tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej, magazynowej, a także instalacje OZE z zachowaniem zgodności z przepisami odrębnymi. Przedsięwzięcia realizowane w ramach wymienionych funkcji mogą wpływać na emisję zanieczyszczeń, a także przyczyniać się do intensyfikacji ruchu samochodowego, a tym samym wzrostu emisji spowodowanej spalaniem paliw. Jako korzystne ocenia się ograniczenie przestrzenne obszarów, w których możliwa jest realizacja ww. funkcji, w tym w większości przypadków lokalizacja ich na uboczu zwartych struktur osadniczych.

13.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Zasięg oddziaływania jest nieznaczny (ogranicza się do działki budowlanej), o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

Eksploatacja kopalin

Na terenie Miasta Leżajska występuje 5 udokumentowanych złóż kopalin, tj. trzy złoża piasków, jedno

złoże niezawodnionych piasków kwarcowych oraz złoża gazu ziemnego.

Dla udokumentowanych złóż plan ogólny ustala strefę górnictwa, z wyłączeniem złoża gazu ziemnego Żołyńia-Leżajsk.

Złoże gazu, ze względu na charakter wydobywania, w większości znajduje się w strefie otwartej, w granicach złoża wskazano strefę górnictwa jedynie wokół czynnego odwiertu gazowego, służącego bezpośrednio do wydobywania kopalin. Ponadto każda strefa umożliwia jego eksploatację. Zgodnie z profilem podstawowym każdej strefy, istnieje możliwość wyznaczenia na etapie miejscowych planów terenu infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.).

Eksploatacja złóż metodą odkrywkową wiąże się z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i struktury gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny eksploatacji zostaną rekultywowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji. Opisane wyżej oddziaływania są niezależne od ustaleń planu ogólnego.

Szkoda w środowisku (zakończone postępowanie administracyjne)

W wyniku wypadku drogowego w dniu 5 maja 2021 r. na obwodnicy miasta Leżajsk doszło do rozszczelnienia dwóch komór cysterny przewożącej olej napędowy i zanieczyszczenia przydrożnego terenu olejem mineralnym. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie, jako zarządca drogi, niezwłocznie przeprowadziła działania polegające na usunięciu zanieczyszczonej substancjami ropopochodnymi warstwy gleby do głębokości 6-10 cm. Badania przedstawione przez Petrojet Sp. z o.o. potwierdziły skuteczność przeprowadzonych działań.

13.7 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych miasta, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, znajdujące się na terenie miasta grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa, a także w oparciu o zidentyfikowane w Audycie krajobrazowym województwa podkarpackiego krajobrazy.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny miasta, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

W wyniku powstania nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planów miejscowych oraz decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Istotne jest ustalenie w strefach planistycznych (poza strefami SG, SO, SK) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, którego zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej miasta, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

W projekcie planu ogólnego wskazano, że rekultywacją powinny zostać objęte tereny zdegradowane i przekształcone przez działalność człowieka, a mianowicie tereny przeznaczone pod eksploatację kopalni (udokumentowane złoża, w których eksploatacja została zakończona). Na terenie Miasta Leżajskiego występuje 5 udokumentowanych złóż kopalni, tj. trzy złoża piasków, jedno złożo niezawodnionych piasków kwarcowych oraz złożo gazu ziemnego. Dla złóż Leżajsk – dz. 5754/82-1, Leżajsk - dz. nr ewid. 4747 i 4746, Żołynia-Leżajsk ustanowiono obszary i tereny górnicze. Pozostałe złoża zostały rozpoznane szczegółowo. W przyszłości, po wyczerpaniu zasobów złóż i zakończeniu eksploatacji, tereny te będą wymagały przeprowadzenia rekultywacji. Prawidłowo przeprowadzona rekultywacja, polegająca na przywróceniu wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdegradowanym, pozwala na wykorzystanie wartości użytkowych terenu. Tereny poeksploatacyjne należy rekultywować zgodnie z kierunkiem i w terminie określonym w decyzjach administracyjnych. Rekultywacja gruntów i zagospodarowanie terenów po działalności górniczej winny być prowadzone zgodnie z ustaleniami przepisów odrębnych.

13.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. W wyniku powstania nowych obiektów budowlanych, na podstawie ustaleń planów miejscowych oraz decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest plan ogólny, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU, SO dopuszczono tereny związane z odnawialnymi źródłami energii (teren elektrowni słonecznej).

Ponadto za istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu należy uznać niewskazanie na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią nowych stref, które w profilu funkcjonalnym dopuszczają tereny inwestycyjne.

13.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Złoża

Racjonalną gospodarkę złożami kopalni jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

Dla udokumentowanych złóż plan ogólny ustala strefę górnictwa, z wyłączeniem złoża gazu ziemnego Żołynia-Leżajsk.

Złożo gazu, ze względu na charakter wydobycia, w większości znajduje się w strefie otwartej, w granicach złoża wskazano strefę górnictwa jedynie wokół czynnego odwiertu gazowego, służącego

bezpośrednio do wydobywania kopalin. Ponadto każda strefa umożliwiają jego eksploatację. Zgodnie z profilem podstawowym każdej strefy, istnieje możliwość wyznaczenia na etapie miejscowych planów terenu infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.).

Gleby klas chronionych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III, przy czym nie dotyczy to gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

Grunty leśne

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

13.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla zabytków objętych formami ochrony, plan ogólny wyznacza strefy planistyczne umożliwiające ochronę substancji zabytku, jego formy, otoczenia oraz kompozycji. Ochronę zabytków ujętych na Liście Światowego Dziedzictwa, wskazanych jako pomnik historii, oraz ujętych w rejestrze zabytków i w gminnej ewidencji zabytków uwzględniono poprzez określenie profili funkcjonalnych umożliwiających zachowanie funkcji tych obiektów, natomiast określone gminne standardy urbanistyczne uwzględniają dotychczasowe ustalenia dokumentów planistycznych oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem ich formy, zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków.

Ponadto, dla obiektów ujętych w rejestrze zabytków województwa podkarpackiego określono strefy planistyczne zgodne z obecnym sposobem zagospodarowania i wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora. Określone strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne zostały dostosowane do walorów obiektów zabytkowych oraz umożliwiają na późniejszym etapie wprowadzenie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu.

Ograniczenia w zagospodarowaniu związane z obiektami ujętymi w rejestrze zabytków oraz zabytkami archeologicznymi zostały wskazane w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami natomiast zasady ochrony obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków będą ustalone na etapie miejscowych planów. Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego zasad działalności inwestycyjnej oraz wyznaczenie stref konserwatorskich z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p.

W gminie nie ma obiektów, które mogłyby być zaliczone do dóbr kultury współczesnej.

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają zatem dalszą ochronę zabytków w gminie.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że ustalenia projektu planu

ogólnego służyć ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

13.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze Miasta Leżajsk występują obiekty i obszary cenne przyrodniczo, podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – rezerwat przyrody, obszar Natura 2000, pomniki przyrody.

Ze względu na kierunkowy i ogólny charakter projektu planu ogólnego i brak wskazania konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary oraz obiekty chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020. Co więcej, realizacja jakichkolwiek działań w granicach obszarów chronionych wymaga uwzględnienia zakazów określonych w przepisach odrębnych, jak również uzgodnienia z właściwym organem.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 został objęty strefą otwartą 39SO. Dla strefy 39SO w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast nie wyznaczono profilu dodatkowego.

Wyznaczenie strefy górnictwa 2SG, wynika z uwzględnienia występowania udokumentowanych złóż piasku Leżajsk (KN 11821) i Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658). Złoże Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658) jest złożem eksploatowanym, dla którego ustanowiono obszar i teren górniczy „Leżajsk – dz. 5754/82-1”. Wyznaczenie strefy górnictwa 2SG ma na celu ochronę udokumentowanych złóż, natomiast nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenów, ani nie warunkuje czy eksploatacja będzie miała miejsce w przyszłości.

Rezerwat przyrody „Las Klasztorny” znajduje się w strefie otwartej 1SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Dla strefy 1SO w profilu dodatkowym nie dopuszczono żadnego terenu.

Pomniki przyrody znajdują się w strefie otwartej SO oraz strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ. Wynika to z obecnego stanu zagospodarowania terenów, na których się znajdują. Ochrona pomników przyrody jest możliwa na podstawie przepisów odrębnych we wszystkich strefach planistycznych.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

14 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego przeprowadzona w rozdziale 13 *Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko* wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo,

walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- Niedopuszczenie nowych terenów inwestycyjnych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią;
- Objęcie strefą górnictwa (SG) terenów udokumentowanych złóż piasków, w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania.

Złoże gazu, ze względu na charakter wydobywania, w większości znajduje się w strefie otwartej, w granicach złoża wskazano strefę górnictwa jedynie wokół czynnego odwiertu gazowego, służącego bezpośrednio do wydobywania kopalin. Ponadto każda strefa umożliwiają jego eksploatację. Zgodnie z profilem podstawowym każdej strefy, istnieje możliwość wyznaczenia na etapie miejscowych planów terenu infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.).

- Ustalenie strefy otwartej (SO) w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020, rezerwatu przyrody „Kołacznia”, użytków ekologicznych, gruntów leśnych Skarbu Państwa.

Wyznaczenie stref górnictwa 1SG, 2SG, 3SG wynika z uwzględnienia występowania udokumentowanych złóż piasku, tj. Leżajsk dz. 4746 i 4747 (KN 9160), Leżajsk (KN 11821), Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658), Przychojec (PC 2749). Są to złoża zaliczane do złóż konfliktowych ze względu na położenie w granicach obszaru Natura 2000 (fragmenty złóż Leżajsk (KN 11821), Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658)), w granicach korytarzy ekologicznych, gruntów leśnych Skarbu Państwa (złoże piasku kwarcowego Przychojec (PC 2749)). W odniesieniu do złóż rozpoznanych szczegółowo, tj. Leżajsk (KN 11821), Przychojec (PC 2749), objęcie ich w planie ogólnym strefą górnictwa ma na celu ich ochronę, natomiast nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy jego eksploatacja będzie miała miejsce w przyszłości. Złoże Leżajsk – dz. 5754/82-1 (KN 20658) oraz Leżajsk dz. 4746 i 4747 (KN 9160) są obecnie eksploatowane, posiadają ustanowione obszary i tereny górnicze.

- Dopuszczenie odnawialnych źródeł energii (OZE) poza obszarem Natura 2000, rezerwatem przyrody oraz poza korytarzami ekologicznymi.
- Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (poza strefami SG, SO, SK);
- Wyznaczenie w części graficznej uzasadnienia stref sanitarnych wokół cmentarzy 50 m i 150 m;
- Uwzględnienie wytycznych i rekomendacji wynikających z Audytu krajobrazowego województwa podkarpackiego.

14.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 zawarta w rozdziale 13.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* oraz 13.11 *Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody* wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację stanowisk chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych, jak również zasięg terenów objętych ochroną prawną i przebieg korytarzy ekologicznych.

Oceniono, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie

z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.).

Niemniej jednak realizacja jakiejkolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.).

15 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

16 Załączniki

Załącznik I – Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Miasta Leżajsk. Część graficzna w skali 1:10 000.

17 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1290 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 567);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 757);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 733);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395 ze zm.);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.);
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 576 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739);
- Rozporządzenie nr 13/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej Grupy Żywiec S.A. zlokalizowanego w miejscowości Stare Miasto (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2015 r., poz. 2256);
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lutego 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej Grupy Żywiec S.A. zlokalizowanego w miejscowości Stare Miasto (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2017 r., poz. 473);
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 11 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej Grupy Żywiec S.A. zlokalizowanego w miejscowości Stare Miasto (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2017 r., poz. 4474);
- Rozporządzenie nr 14/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej HORTINO Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2015 r., poz. 2335);
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 14 lutego 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej Hortiono Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2017 r., poz. 625);
- Rozporządzenie nr 15/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Nad Stojadłem” (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2015 r., poz. 2336);

- Rozporządzenie nr 41/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 28 listopada 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Nad Stojadłem” (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2016 r., poz. 3685);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

18 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na podstawie m.in. następujących materiałów:

1. Program ochrony środowiska dla Miasta Leżajsk na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, Laboratorium Wiedzy, 2021;
2. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Leżajsk na lata 2015 – 2020, Biomasa Wschód Sp. z o.o., 2016;
3. Program rozwoju Miasta Leżajsk na lata 2021–2027, Fundacja Inicjatyw Menedżerskich, 2021;
4. Program Opieki nad Zabytkami Miasta Leżajsk na lata 2023-2026, 2023;
5. Plan Zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego – perspektywa 2030, Zarząd Województwa Podkarpackiego – uchwała Nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r.;
6. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie podkarpackim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, czerwiec 2025;
7. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań;
8. Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021, GDDKiA;
9. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2024 r., PIG-PIB, 2025;
10. Plan urządzenia lasu – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Leżajsk na lata 2022 – 2031, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, 2021;
11. Plan ochrony rezerwatu „Las Klasztorny” na okres od 1.01.1992 r. do 31.12.2001 r., Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu – Pracownia Sozologiczna, 1993;
12. Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego, 2025.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusz z objaśnieniami – 956 – Leżajsk;
2. Mapa Hydrogeologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 956 – Leżajsk;
3. Mapa Geośrodowiskowa Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 956 – Leżajsk;
4. ISOK – Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
5. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Leżajsk – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;

7. Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa), IGiPZ PAN, Warszawa;
8. Dane przestrzenne do Geologiczno-Inżynierskiej mapy Polski w skali 1:500 000, PIG-PIB;
9. Dane przestrzenne dotyczące poszczególnych form ochrony przyrody, GDOŚ;
10. Dane przestrzenne dotyczące zinwentaryzowanych gatunków roślin i zwierząt, siedlisk przyrodniczych, RDOŚ;
11. Dane przestrzenne IIaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
12. Numeryczny Model Terenu (NMT), GUGiK;
13. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych (podtopienia),
 - Surowce – obszary górnicze,
 - Surowce – tereny górnicze,
 - Surowce – złoża kopalin,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. <https://www.miastolezajsk.pl/> – Oficjalna strona internetowa Miasta Leżajsk
2. <http://sip.miastolezajsk.pl/> – System Informacji Przestrzennej Miasta i Gminy Leżajsk
3. stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych, GUS
4. www.gios.gov.pl – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
5. crfop.gdos.gov.pl – centralny rejestr form ochrony przyrody

19 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 15 grudnia 2025 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako autor *Prognozy oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Miasta Leżajsk* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
- posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko;
- byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Agata Gzelak